

14.02.2024

Kokousaika 14.02.2024 18:00 - 21:48

Kokouspaikka Kaupunginvaltuuston istuntosali, Aleksanterinkatu 20

Läsnä

Jäsenet

Vanhanen, Reetta
Bogomoloff, Harry

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja

Jalovaara, Ville

kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja

Vartiainen, Juhana
Arhinmäki, Paavo
Sazonov, Daniel
Sinnemäki, Anni
Ahde, Hilikka
Alametsä, Alviina

pormestari
apulaispormestari
apulaispormestari
apulaispormestari

saapui 18:06, poissa: 30 - 31 §, osa 32 §

Alanko-Kahiluoto, Outi
Arajärvi, Pentti
Biaudet, Eva
Borgarsdottir Sandelin, Silja
Castrén, Maaret
Diarra, Fatim
Ebeling, Mika
Gebhard, Elisa
Grotenfelt, Nora
Haatainen, Tuula

saapui 18:06, poissa: 30 - 31 §, osa 32 §

Haglund, Mia
Halla-aho, Jussi
Harakka, Timo

saapui 18:18, poissa: 30 - 31 §, osa 32 §

Harjanne, Atte
Heinäluoma, Eveliina
Hiltunen, Titta
Holopainen, Mari
Honkasalo, Veronika
Huff, Shawn
Hyttinen, Nuutti
Iskanius, Anniina
Jungner, Mikael

poistui 19:54, poissa: 35 - 41 §

14.02.2024

Kaleva, Atte Karhuvaara, Arja	saapui 19:47, poissa: 30 - 33 §, osa 34 §
Kari, Emma Kauppila, Elina Kivekäs, Otso Kivelä, Mai Kopra, Pia Korpinen, Laura Korpinen, Sini Koskela, Minja Lindgren, Minna Malin, Petra Muttalainen, Sami	saapui 18:04, poissa: 30 - 31 §, osa 32 §
Muurinen, Seija Månsson, Björn Nevanlinna, Tuomas Niskanen, Dani Nuorteva, Johanna Packalén, Tom	saapui 18:04, poissa: 30 - 31 §, osa 32 §
Pajunen, Jenni	poistui 20:12, poissa: osa 37 §, 38- 41 §
Pakarinen, Pia Pasanen, Amanda Peltokorpi, Terhi Raatikainen, Mika Rantala, Marcus Rantanen, Tuomas Rautava, Risto Razmyar, Nasima Sarkomaa, Sari	poistui 18:44, poissa: osa 34 §, 35 - 41 §
Sauri, Pekka Saxberg, Mirita Soininvaara, Osmo Suomalainen, Nina Taipale, Ilkka Tuomioja, Erkki Vepsä, Sinikka Yanar, Ozan Abib, Mukhtar Ahsanullah, Tarik Apter, Ted	poistui 19:54, poissa: 35 - 41 § varajäsen varajäsen varajäsen

14.02.2024

Asko-Seljavaara, Sirpa	varajäsen
Austero, Nita	varajäsen
Helal, Fardoos	varajäsen
Karhumaa, Anna	varajäsen
Karinoja, Erkki	varajäsen
Kettunen, Marko	varajäsen
Laaksonen, Heimo	varajäsen
Majok, Ajak	varajäsen
Miettinen, Nina	varajäsen
	saapui 19:54, poissa: 30 - 34 §
Niemelä, Kimmo	varajäsen
	saapui 19:54, poissa: 30 - 34 §
Niiranen, Matti	varajäsen
Paunio, Mikko	varajäsen
Rissanen, Laura	varajäsen
Saukkonen, Lea	varajäsen
	saapui 20:21, poissa: 30 - 37 §
Sohrabi, Seida	varajäsen
Tuomi-Nikula, Tuomas	varajäsen
	saapui 19:54, poissa: 30 - 34 §
Vesikansa, Sanna	varajäsen

Nuorisoneuvoston edustajat

Alaye, Jem	nuorisoneuvoston jäsen
Mahmood, Aisha	nuorisoneuvoston jäsen

Muut

Laisaari, Johanna	apulaispormestari
Ujula, Jukka-Pekka	kansliapäällikkö
Ahonen, Juha	kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Järvenkallas, Satu	kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Kivelä, Liisa	viestintäjohtaja
Remes, Kirsi	hallintojohtaja
Saxholm, Tuula	rahoitusjohtaja
Peltonen, Antti	hallintomenettelypäällikkö
Hyttinen, Hannu	johtava kaupunginsihteerit
Nelskylä, Maria	kaupunginsihteerit
Nyfors, Maria	kaupunginsihteerit
Villeneuve, Anna	erityisasiantuntija
Kentala, Julianna	erityisavustaja
Leino, Antti	erityisavustaja
Nurmela, Jeremias	erityisavustaja

14.02.2024

	Rask, Heini	erityisavustaja
	Rissanen, Rosamari	erityisavustaja
	Heinonen, Marjukka	ylikielenkääntäjä
	Saarinen, Susanna	kielenkääntäjä
	Jauhiainen, Riikka	viestintäasiantuntija
	Snellman, Johanna	viestintäasiantuntija
	Ainola, Pilvi	hallintoasiantuntija
	Laakkonen, Sari	oikeuspalveluassistentti
	Selkiahö, Sanna	hallintosuunnittelija
Puheenjohtaja		
	Reetta Vanhanen	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja 30 - 39 §, osa 40 §, 41 §
	Bogomoloff, Harry	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja osa 40 §
Pöytäkirjanpitäjä		
	Antti Peltonen	hallintomenettelypäällikkö 30 - 33 §, osa 34 §, 36 - 41 §
	Hannu Hyttinen	johtava kaupunginsihteeri osa 34 §, 35 §

14.02.2024

Tid 14.02.2024 18:00 - 21:48

Plats Stadsfullmäktiges sessionssal, Alexandersgatan 20

Närvarande

Ledamöter

Vanhanen, Reetta	stadsfullmäktiges ordförande
Bogomoloff, Harry	stadsfullmäktiges I vice ordförande
Jalovaara, Ville	stadsfullmäktiges II vice ordförande
Vartiainen, Juhana	borgmästare
Arhinmäki, Paavo	biträdande borgmästare
Sazonov, Daniel	biträdande borgmästare
Sinnemäki, Anni	biträdande borgmästare
Ahde, Hilikka	
Alametsä, Alviina	anlände 18:06, frånvarande: 30 - 31 §, delvis 32 §
Alanko-Kahiluoto, Outi	
Arajärvi, Pentti	
Biaudet, Eva	
Borgarsdottir Sandelin, Silja	
Castrén, Maaret	
Diarra, Fatim	
Ebeling, Mika	
Gebhard, Elisa	
Grotenfelt, Nora	
Haatainen, Tuula	anlände 18:06, frånvarande: 30 - 31 §, delvis 32 §
Haglund, Mia	
Halla-aho, Jussi	
Harakka, Timo	anlände 18:18, frånvarande: 30 - 31 §, delvis 32 §
Harjanne, Atte	avlägsnade sig 19:54, frånvarande: 35 - 41 §
Heinäluoma, Eveliina	
Hiltunen, Titta	
Holopainen, Mari	
Honkasalo, Veronika	
Huff, Shawn	
Hyttinen, Nuutti	
Iskanius, Anniina	
Jungner, Mikael	
Kaleva, Atte	

14.02.2024

Karhuvaara, Arja	anlände 19:47, frånvarande: 30 - 33 §, delvis 34 §
Kari, Emma Kauppila, Elina Kivekäs, Otso Kivelä, Mai Kopra, Pia Korpinen, Laura Korpinen, Sini Koskela, Minja Lindgren, Minna Malin, Petra Muttalainen, Sami	anlände 18:04, frånvarande: 30 - 31 §, delvis 32 §
Muurinen, Seija Månsson, Björn Nevanlinna, Tuomas Niskanen, Dani Nuorteva, Johanna Packalén, Tom	anlände 18:04, frånvarande: 30 - 31 §, delvis 32 §
Pajunen, Jenni	avlägsnade sig 20:12, frånvarande: delvis 37, 38 - 41 §
Pakarinen, Pia Pasanen, Amanda Peltokorpi, Terhi Raatikainen, Mika Rantala, Marcus Rantanen, Tuomas Rautava, Risto Razmyar, Nasima Sarkomaa, Sari	avlägsnade sig 18:44, frånvarande: delvis 34 §, 35 - 41 §
Sauri, Pekka	avlägsnade sig 19:54, frånvarande: 35 - 41 §
Saxberg, Mirita Soininvaara, Osmo Suomalainen, Nina Taipale, Ilkka Tuomioja, Erkki Vepsä, Sinikka Yanar, Ozan Abib, Mukhtar Ahsanullah, Tarik Apter, Ted	ersättare ersättare ersättare

14.02.2024

Asko-Seljavaara, Sirpa	ersättare
Austero, Nita	ersättare
Helal, Fardoos	ersättare
Karhumaa, Anna	ersättare
Karinoja, Erkki	ersättare
Kettunen, Marko	ersättare
Laaksonen, Heimo	ersättare
Majok, Ajak	ersättare
Miettinen, Nina	ersättare
	anlände 19:54, frånvarande: 30 - 34
	§
Niemelä, Kimmo	ersättare
	anlände 19:54, frånvarande: 30 - 34
	§
Niiranen, Matti	ersättare
Paunio, Mikko	ersättare
Rissanen, Laura	ersättare
Saukkonen, Lea	ersättare
	anlände 20:21, frånvarande: 30 - 37
	§
Sohrabi, Seida	ersättare
Tuomi-Nikula, Tuomas	ersättare
	anlände 19:54, frånvarande: 30 - 34
	§
Vesikansa, Sanna	ersättare

Ungdomsrådets företrädare

Alaye, Jem	ledamot i ungdomsrådet
Mahmood, Aisha	ledamot i ungdomsrådet

Övriga

Laisaari, Johanna	biträdande borgmästare
Ujula, Jukka-Pekka	kanslichef
Ahonen, Juha	sektorchef i kultur- och fritidssektorn
Järvenkallas, Satu	sektorchef för fostran och utbildning
Kivelä, Liisa	kommunikationsdirektör
Remes, Kirsi	förvaltningsdirektör
Saxholm, Tuula	finansdirektör
Peltonen, Antti	chef för förvaltningsförfarande
Hyttinen, Hannu	ledande stadssekreterare
Nelskylä, Maria	stadssekreterare
Nyfors, Maria	stadssekreterare
Villeneuve, Anna	specialsakkunnig
Kentala, Julianna	specialmedarbetare

14.02.2024

	Leino, Antti	specialmedarbetare
	Nurmela, Jeremias	specialmedarbetare
	Rask, Heini	specialmedarbetare
	Rissanen, Rosamari	specialmedarbetare
	Heinonen, Marjukka	övertranslator
	Saarinen, Susanna	translator
	Jauhiainen, Riikka	kommunikationsspecialist
	Snellman, Johanna	kommunikationsspecialist
	Ainola, Pilvi	förvaltningsexpert
	Laakkonen, Sari	rättstjänstassistent
	Selkiahö, Sanna	förvaltningsplanerare
Ordförande		
	Reetta Vanhanen	stadsfullmäktiges ordförande 30 - 39 §, delvis 40 §, 41 §
	Bogomoloff, Harry	stadsfullmäktiges I vice ordförande delvis 40 §
Protokollförelare		
	Antti Peltonen	chef för förvaltningsförelare 30 - 33 §, delvis 34 §, 36 - 41 §
	Hannu Hyttinen	ledande stadssekreterare delvis 34 §, 35 §

14.02.2024

§	Asia	
30	Asia/1	Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus Namnupprop, laglighet och beslutsförhet
31	Asia/2	Pöytäkirjan tarkastajien valinta Val av protokolljusterare
32	Asia/3	Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiön pääomittaminen Kapitalisering av Stiftelsen Finlands arkitektur- och designmuseum
33	Asia/4	Omavelkaisen takauksen myöntäminen Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat -yhtiölle Beviljande av proprieborgen till Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors
34	Asia/5	Itäbaanan yleissuunnitelman hyväksyminen ja toteuttaminen välillä Valurinkatu-Virvatulentie Översiktsplan för Östra banan och genomförandet av planen på avsnittet mellan Gjutaregatan och Irblossvägen
35	Asia/6	Sörnäistenrannan asemakaava ja asemakaavan muutos (nro 12835) Detaljplan och detaljplaneändring för Sörnäs strand (nr 12853)
36	Asia/7	Munkkiniemen Niemenmäen länsipuolen asemakaavan muutos (nro 12841) Detaljplan och detaljplaneändring för Näshöjdens västra del i Munksnäs (nr 12841)
37	Asia/8	Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite ajoyhteysien parantamiseksi maanalaisiin pysäköintilaitoksiin Gruppmotion av Svenska folkpartiets fullmäktigegrupp om förbättring av körförbindelserna till underjordiska parkeringsanläggningar
38	Asia/9	Valtuutettu Minja Koskelan aloite tekstiilipantin pilotoinnista kierrättämisen tehostamiseksi Ledamoten Minja Koskelas motion om ett försök med textilpant för att effektivera återvinningen av textilier
39	Asia/10	Valtuutettu Anniina Iskaniuksen aloite katutyösopimusten kehittämisestä Ledamoten Annina Iskanius motion om att utveckla avtal om gatuarbeten
40	Asia/11	Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite pedagogisesti perustellun päiväkodin ja koulun koon selvittämisestä Ledamoten Johanna Nuortevas motion om utredning av den pedago-

14.02.2024

41 Asia/12 giskt motiverade storleken på daghem och skolor
Kokouksen kuluessa jätetyt aloitteet
Motioner inlämnade vid sammanträdet

§ 30

Nimenuoto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Kaupunginvaltuusto totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Nimenuoto ja estyneet

Puheenjohtaja totesi, että esteilmoituksen jättäneiden, tilalle on kutsuttu seuraavat varavaltuutetut:

- Wille Rydman, tilalle Ted Apter
- Matias Pajula, tilalle Matti Niiranen
- Otto Meri, tilalle Heimo Laaksonen
- Juha Hakola, tilalle Laura Rissanen
- Mia Nygård-Peltola, tilalle Seida Sohrabi
- Maarit Vierunen, tilalle Sirpa Asko-Seljawaara
- Elina Valtonen, tilalle Mukhtar Abib
- Maria Ohisalo, tilalle Sanna Vesikansa
- Thomas Wallgren, tilalle Fardoos Helal
- Mahad Ahmed, tilalle Nita Austero
- Suldaan Said Ahmed, tilalle Ajak Majok
- Mari Rantanen, tilalle Mikko Paunio
- Teija Makkonen, tilalle Marko Kettunen
- Pirkko Ruohonen-Lerner, tilalle Erkki Karinoja
- Laura Kolbe, tilalle Anna Karhumaa
- Harry Harkimo, tilalle Kimmo Niemelä
- Arja Karhuvaara, tilalle Tarik Ahsanullah
- Tuula Haatainen, tilalle Johanna Laisaari

Nimenuudosta olivat poissa seuraavat valtuutetut:

- Alviina Alametsä
- Johanna Laisaari
- Timo Harakka
- Harry Harkimo
- Joel Harkimo
- Sami Muttilainen
- Tom Packalén

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuuston kokous on kutsuttu koolle kuntalaissa ja hallintosäännössä edellytetyssä järjestyksessä. Toimitetun nimenhuudon mukaan vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Edellä olevan perusteella puheenjohtaja totesi, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja heidän tilalleen tulevat varavaltuutetut, toimittaa nimenhuudon sekä toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.02.2024

Asia/2

§ 31

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin valtuutetut Maaret Castrén ja Eveliina Heinäluoma sekä varatarkastajiksi valtuutetut Marcus Rantala ja Ozan Yanar.

Käsittely

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valtuutetut Maaret Castrén ja Eveliina Heinäluoma sekä varatarkastajiksi valtuutetut Marcus Rantala ja Ozan Yanar.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto valitsee pöytäkirjantarkastajiksi kaksi valtuutettua ja varatarkastajiksi kaksi valtuutettua.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 32

Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiön pääomittaminen

HEL 2022-014236 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti pääomittaa Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:ää yhteensä 60 miljoonalla eurolla uuden Arkkitehtuuri- ja designmuseon toteutuksen mahdollistamiseksi seuraavin ehdoin:

- Suomen valtio tekee saman suuruisen pääomalahjoituksen Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:lle.
- Pääomalahjoitus maksetaan samanaikaisesti, yhtä suurissa erissä Suomen valtion kanssa.
- Arkkitehtuuri- ja designmuseon rakennuksesta Makasiinirantaan osoitettavalle paikalle järjestetään kansainvälinen suunnittelukilpailu, joka käynnistyy vuonna 2024 pääomituspäätösten tultua lainvoimaisiksi.
- Toteutettavan museorakennuksen valintapäätös syntyy erikseen suunnittelukilpailun kautta. Kilpailun taustatietoihin sisällytetään tämän päätöksen perusteluosuudessa, liitteinä olevissa toteutussuunnitelmassa ja alustavassa hankesuunnitelmassa tarkemmin esitelty museotoimintojen tilaohjelma, jonka tavoiteltava laajuus on alustavan hankesuunnitelman mukaan 9 000 hu-m2 ja 10 050 br-m2.
- Arkkitehtuuri- ja designmuseon uudisrakennushankkeen suunnittelusta, kaksivaiheisen kansainvälisen suunnittelukilpailun toteuttamisesta sekä museon rakennuttamisesta vastaa Suomen valtion ja Helsingin kaupungin päätöksentekohetkellä yhdessä omistama Kiinteistö Oy ADM yhteistyössä Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:n kanssa.
- Kiinteistö Oy ADM:n omistuksen siirrosta lopulliselle omistajalle päätetään ennen rakentamisen aloittamista Suomen valtion ja Helsingin kaupungin välisellä sopimuksella.
- Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:lle tehtävän pääomalahjoituksen ja museolle osoitetun rakennuspaikan rakennuskelpoiseksi saattamisen lisäksi kaupunki ei osallistu museon varsinaisiin toimintakuluihin.
- Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr. saa yksityisiltä pääomittajilta Helsingin kaupungin ja Suomen valtion viimeiseen pääomalahjoituserään mennessä sitovat lahjoituspäätökset yhteen-

14.02.2024

sä vähintään 30 miljoonalla eurolla. Näiden lahjoitusten maksuaikataulusta sovitaan erikseen.

- Mikäli rakennushanke ei toteudu, niin tämä pääomalahjoituspäätös raukeaa ja pääomalahjoitukset tulee palauttaa Helsingin kaupungille täysimääräisesti.
- Asiassa tehdään valtioneuvoston arviointi ennen kaupungin ensimmäistä maksuserää koskevaa päätöstä ja arvioinnin lopputulemana tulee olla, että pääomittaminen on hyväksyttävissä valtioneuvostoa koskevan sääntelyn puitteissa.
- Sijoitettavan pääoman taikka sen erien maksuhetkellä on olemassa Verohallinnon tai keskusverolautakunnan lainvoimaiset ennakkoratkaisut siitä, että Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:ää pidetään tuloverolain 22 §:ssä ja perintö- ja lahjaverolain 2 §:ssä tarkoitettuna yleishyödyllisenä yhteisönä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Linkit aiempiin päätöksiin
- 2 Tulevaisuuden tekemisen museo

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hankkeen taustaa

Esiselvitykset

Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Helsingin kaupunki käynnistivät vuonna 2018 selvityksen arkkitehtuuri- ja designmuseoiden toiminnalliset tarpeet ja kehitysedellytykset huomioivan, kansainvälistä huipputasoa edustavan uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon toteuttamisesta Helsinkiin. Suomalaisittain kansainvälisesti maineikkaat suunnittelualat arkkitehtuuri ja design esittäytyvät ja toimivat tiloissa, jotka ovat sijainniltaan erinomaiset, mutta muihin tarkoituksiin suunniteltuina epätarkoituksenmukaiset, eivätkä täytä museaalisia edellytyksiä. Aloissa nähtiin paljon kehityspotentiaalia. Selvityksen tuloksena syntyi ”Kansainvälistä huipputasoa edustava Arkkitehtuuri- ja designmuseo Helsinkiin” (Auvinen, Kullberg, Teräs), joka liitettiin OKM:n julkaisusarjaan 2018:29, 21.8.2018.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Helsingin kaupunki asettivat edelleen 8.10.2018 jatkovalmisteluhankkeen edistämään uuden, kansainvälistä huipputasoa edustavan arkkitehtuuri- ja designmuseon toteuttamista Helsinkiin. Museorakennus esitettiin 28.3.2019 valmistuneessa konseptisuunnitelmaehdotuksessa toteutettavaksi Eteläsataman alueelle osana alueen laajempaa kokonaiskehittämistä.

Suomen valtion ja Helsingin kaupungin väliset museohankkeen käynnistämissopimukset keväällä 2021

Suomen valtio ja Helsingin kaupunki sopivat 24.3.2021 päivätyllä sopimuksella yhteistyöstä uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon toteuttamiseksi ja sitoutuivat rahoittamaan hankevaiheen kustannuksia yhtä suurin osuuksin (kaupunginhallitus 29.3.2021, 225 §).

Hankkeen lähtökohtana ja kaupungin pääomitusena on, että museon uudisrakennus sijoittuu Helsingin Eteläsatamaan. Hankejohtajaksi kutsuttiin 1.5.2021 lukien Kaarina Gould.

Sovitun mallin mukaan suunniteltavasta museosta vastaisi säätiö, jolla olisi merkittävä, vähintään 150 miljoonan euron pääoma. Rakennuksen omistaisi ulkopuolinen sijoittaja ja museo jäisi rakennukseen vuokralle. Pääoman tuotoilla museosäätiö kattaisi vähintään museolle suunnitellun uudisrakennuksen vuokra- ja ylläpitokulut. Pääoman tuottojen ohella museon toimintatalous perustuisi valtionosuuksiin ja -avustuksiin sekä museon omiin tuottoihin, kuten lipputuloihin ja muihin liiketoiminnan tuottoihin. Museotoiminnan ylläpitämisestä vastaisi museosäätiön omistama museoyhtiö.

Valtio ja kaupunki pääomittaisivat museosäätiötä saman suuruisin osuuksin. Tavoitteena oli, että pääoma, yhteensä 150 miljoonaa euroa, muodostuisi siten, että valtion ja kaupungin osuudet olisivat kummankin 60 miljoonaa euroa ja yksityisen pääoman osuus vähintään 30 miljoonaa euroa. Sopimusta tehtäessä oli jo saatu yksityisiltä säätiöiltä ehdol-

14.02.2024

lisia pääomitusitoumuksia yhteensä 24 miljoonan euron edestä. Yksityisen pääoman lisähankinnat olisivat perustettavan museosäätiön tehtävänä. Kaupungin ja valtion pääomituserät esitettiin jaksotettaviksi porrastetusti.

Kaupungin, valtion ja yksityisten tahojen ehdollisille pääomituspäätöksille esitettiin muun muassa seuraavia ehtoja:

- Museon tulee edustaa laadultaan, näkyvyydeltään ja vaikuttavuudeltaan kansainvälistä huipputasoa.
- Museolle rakennetaan uudisrakennus Helsingin Eteläsatamaan.
- Suomen Arkkitehtuurimuseo ja Designmuseo sulautuvat uuteen museoon.
- Rakennushankkeen toteutusmalli on selvitettävä osana hankeorganisaation työtä.
- Rakennushanke, museon toimintatalous ja säätiön varainhallinta on suunniteltava ja järjestettävä niin, että säätiölle lahjoitetun pääoman tuotot riittävät museorakennuksen vuokra- ja ylläpitokuluihin.
- Helsingin kaupunki ei osallistu museon toiminnan rahoittamiseen pääomalahjoituksen ja rakennuspaikkaan liittyvien alkuinvestointien jälkeen.
- Lisäksi lahjoitusten edellytyksinä mainitaan museon kaksikielinen identiteetti ja vahva pohjoismainen profiili.
- Jane ja Aatos Erkon säätiön poikkeuksellisen merkittävän, 20 miljoonan euron lahjoituksen myötä museon pääsali tai vastaava nimettäisiin Erkko-saliksi.

Valtion ehdoissa mainittiin edelleen, että museorakennuksesta, museon vuokrasopimuksen sisällöstä sekä muista hankkeen toteuttamiseen ja museon ylläpitoon liittyvistä reunaehdoista, etenkin yksityisen rahoituksen osuudesta, arvonlisäverokysymyksistä ja rakentamiskustannuksiin liittyvistä riskeistä vastaamisesta, on päästävä valtiota tyydyttävään sopimukseen.

Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:n perustaminen

Valtio ja kaupunki allekirjoittivat 28.4.2022 museon hallinnointia ja rahoittamista varten perustetun Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:n (museosäätiö, ADM-säätiö) perustamisasiakirjat. Helsingin kaupunginhallitus oli tehnyt asiasta ehdollisen päätöksen jo 8.11.2021, 831 §. Säätiön hallituksen puheenjohtajaksi kutsuttiin valtiokonttorin pääjohtaja, OTK Timo Laitinen.

Patentti- ja rekisterihallitus hyväksyi säätiön rekisteriin kesällä 2022. Hankeorganisaatio siirtyi toimimaan museosäätiön alaisuuteen ja Kaa-

rina Gould nimitettiin Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseon säätön sr:n toimitusjohtajaksi.

Kiinteistö Oy ADM:n perustaminen

Museon toteutuksen ehtoja täsmennettiin keväällä 2022, minkä tuloksena valtio ja kaupunki solmivat toisen hanketta koskevan yhteistyösopimuksen.

Museon rakennushankkeen edistämiseksi, suunnittelemiseksi, rakentamiseksi sekä kansainvälisen suunnittelukilpailun toteuttamiseksi päätettiin perustaa Kiinteistö Oy ADM, jonka yhtä suurina osakkaina ovat valtio ja kaupunki.

Sopimuksen ehdot käsiteltiin talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa, Helsingin kaupunginhallituksessa 20.6.2022, 494 § (Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseon suunnittelua edistävän Kiinteistö Oy ADM:n perustaminen) sekä kaupunginhallituksen konsernijaostossa 20.6.2022, 69 § (Kiinteistö Oy ADM:n osakassopimus ja hallituksen nimeäminen). Yhteisösäännöt hyväksyttiin PRH:n kaupparekisteriin 5.10.2022.

Samalla tehdyn uuden osakassopimuksen keskeisin sisältö oli museon uudisrakennushankkeen suunnittelusta vastaavan kiinteistöosakeyhtiön perustaminen ja yhtiön pääomittaminen.

Osakassopimuksessa käsiteltiin myös museotontin rakennuskelpoiseksi saattamista, tontinvuokrauksen ja myynnin menettelytapoja, toimivaltaisia viranomaisia, kaavoitusta ja tavoiteaikatauluja.

Valtio nimesi Kiinteistö Oy ADM:n puheenjohtajaksi arkkitehti (SAFA) Juha Lemströmin. Kaupunki nimesi yhtiön varapuheenjohtajaksi arkkitehti (SAFA) Mikko Ahon.

Museohankkeen toteutussuunnitelma

Museo kohtaamispaikkana

Uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon tavoitteena on olla kaikille avoin paikka, jonka sisällöt ja palvelut synnyttävät elämyksiä, oivalluksia ja keskusteluja. Museo tarjoaa ympäristön suomalaiselle ja pohjoismaiselle muotoilulle ja arkkitehtuurille sekä uusia, globaaleja haasteita ratkovaalle kansainväliselle vuoropuhelulle. Nykyiset Designmuseo ja Suomen Arkkitehtuurimuseo sulautuvat osaksi uutta museota.

Uusi museorakennus voisi arvioiden mukaan avautua vuonna 2030. Museon kävijämäärän tähdätään asettuvan normaalina toimintavuotena vajaan puoleen miljoonaan. Uudesta museosta kaavaillaan poikkeuksellisen omaraahoitteista.

Hankkeen toteutusmuoto ja toimintaympäristön muutokset

Keväällä 2021 suunnitellun toteutusmallin jälkeen taloudellinen toimintaympäristö on muuttunut rajusti. Erytisesti Venäjän Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyssodan kerrannaisvaikutukset ovat tuottaneet merkittävää epävakautta sijoitusmarkkinoihin, rakennus- ja energiakustannusten suhdanteeseen sekä inflaatio- ja korkokehitykseen.

Kiinteistö Oy ADM:n sekä Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiön teettämien selvitysten ja sijoittaja-analyyysien perusteella voidaan todeta, että sijoittajakysyntä kiinteistöhankeille on nykyisessä markkinatilanteessa alhainen. Tavoitteesta myydä Kiinteistö Oy ADM:n osakkeet kiinteistösijoittajalle ennen rakentamisen alkamista on voitava joustaa ja siirtää mahdollista myyntiajankohtaa kustannus- ja markkinatilanteen mukaan.

Helsingin kaupunki ja ADM-säätiö ovat lisäksi tunnistaneet erityisen museotoimintaa varten suunnitellun ja rakennetun, rajatun käytön omaavan rakennuksen myynnin ulkopuoliselle sijoittajalle olevan vallitsevasta markkinatilanteesta riippumatta haastavaa. Kaupunki katsoo, että niin sanottua säätiömallia, jossa ADM-säätiö lunastaisi Kiinteistö Oy ADM:n osakkeet ja omistaisi rakennuksen, on pidettävä edelleen yhtenä totutusvaihtoehtona samoin kuin mallia, jossa valtion omistama Senaatti-kiinteistöt lunastaisi Kiinteistö Oy ADM:n osakkeet ja tulisi rakennuksen omistajaksi.

Lähtökohta tulee kuitenkin olla, että kaupungin ja valtion pääomalahjoitukset museolle pysyvät suunnitellulla tasolla. Kumpikin lahjoittaa ADM-säätiölle 60 miljoonaa euroa. Lisäksi säätiö kerää lahjoituksia yksityisiltä tahoilta siten, että niitä kertyy yhteensä vähintään 30 miljoonaa euroa säätiön minimipääoman ollessa 150 miljoonaa euroa.

Pääomittaminen on tarkoitus toteuttaa jaksotetusti siten, että vuoden 2024 aikana maksetaan yhteensä 32 miljoonaa euroa, ensin 2 miljoonaa euroa heti päätöksen tultua täytäntöönpanokelpoiseksi ja 30 miljoonaa euroa myöhemmin vuoden 2024 aikana. Viimeinen erä 28 miljoonaa euroa maksetaan vuonna 2025.

Pääomalahjoituksen lisäksi valtio tukee museon toimintaa valtakunnallisena vastuumuseona valtionosuuksien ja -avustuksien avulla. Museolle kohdennettava valtiontuki vastaa nykyisten Designmuseon ja Arkkitehtuurimuseon valtionosuuksien ja valtionavustusten tasoa. Helsingin kaupunki ei osallistu varsinaisen museotoiminnan rahoittamiseen, mutta vastaa kustannuksista museon rakennuspaikan saattamisesta rakennuskelpoiseksi ja jatkaa valtion ohella osakkaana Kiinteistö Oy ADM:ssä sen osakekannan mahdolliseen myyntiin asti.

Kaupunki ja valtio eivät osoita muuta rahoitusta hankeen pääomittamiseen tai museon rakentamiseen. Tilanteessa, jossa Kiinteistö Oy ADM:n myynti ei ole toteutunut sovitulla tavalla, on Kiinteistö Oy ADM:n omistusosuuksien jakautumista kaupungin ja valtion kesken tarkasteltava sen mukaan millä osuudella ne mahdollisesti joutuvat rahoittamaan yhtiötä.

Kiinteistö Oy ADM toteuttaa rakennushankkeen valmistelun, suunnittelun, kiinteistön hankinnan ja rakentamisen. AD-museo Oy solmii vuokrausta koskevan aiesopimuksen Kiinteistö Oy ADM:n kanssa. Museo-yhtiö maksaa tulevaisuudessa kiinteistöosakeyhtiölle pääoma- ja ylläpitovuokraa, joilla kiinteistöosakeyhtiö kattaa mahdollisten lainojen korot ja lyhennykset. Pääomakustannusten lisäksi kiinteistöosakeyhtiö kattaa vuokratuloilla vastuullaan olevan rakennuksen ylläpidon siltä osin, kuin ylläpitoa ei ole huoneenvuokrasopimuksessa sovittu kuuluvaksi vuokralaisen vastuulle. Kiinteistöosakeyhtiöllä tarkoitetaan tässä myös sen sijaan mahdollisesti tullutta yhteisöä.

Asemakaava ja sen muutos

Museorakennukselle osoitettu paikka sijaitsee Helsingin keskustassa Eteläsataman Makasiinirannassa. Museon alue Laivasillankadun itäpuolella ja Eteläisen Makasiinikadun kuvitellun jatkeen eteläpuolella on nykyistä satama-aluetta.

Museoalueella on pääosin voimassa asemakaava nro 6796 vuodelta 1972. Alueen pohjoisreuna ulottuu vuonna 1895 vahvistetun asemakaavan nro 480 alueelle, joka on rakennuskiellossa asemakaavan laatimista ja kaavamuutosta varten.

Museon suunnittelualue muodostuu Helsingin Satama Oy:lle vuokratuista, Helsingin kaupungin omistamista kiinteistöistä. Kaupungin ja sataman välinen vuokrasopimus mahdollistaa sopimuksen muuttamisen maankäytön kehittämisen tarpeiden mukaisesti.

Helsingin kaupunginhallitus päätti 5.6.2023, 388 § myöntää Kiinteistö Oy ADM:lle kehittämisvarauksen suunnittelualueeseen.

Olympiasatama palvelee Tukholman reittiliikennettä. Museon rakennuspaikka on nykyisellään sataman huoltoaluetta. Kaupunkikuvallisesti alue on osa Eteläsataman kansallismaisemaa ja valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä. Pohjoispuolelle sijoittuvat suojeluarvoiltaan merkittävät Helsingin empirekeskusta, Kauppatori ja Vanha kauppahalli. Laivasillankadun länsipuolella kohoaa Tähtitorninvuori.

Helsingin Sataman kehittämisohjelman 2022–2030 mukaisesti Tukholman reittiliikenne keskitetään Katajanokalle, ja Tallinnan liikenne siirtyy

kokonaisuudessaan Länsisatamaan. Muutokseen liittyvä maankäytön suunnittelu on käynnissä.

Valtion ja kaupungin arkkitehtuuri- ja designmuseota koskevan yhteistyösopimuksen keskeinen lähtökohta on, että kansainvälistä kunniahiimoa edustavan museon uudesta museorakennuksesta järjestetään suunnittelukilpailu, jonka tuloksesta tulee asemakaavan muutoksen lähtökohta.

Kaupunki luovuttaa osakassopimuksen mukaisesti uudelle museorakennukselle kaavoitetun tontin rakennuksen tulevalle omistajalle käyväällä hinnalla, jonka arvioinnissa voidaan osakassopimuksen mukaisesti huomioida tontin ja rakennuksen käyttötarkoitus. Myös pitkäaikainen tontinvuokraus on mahdollinen. Arviota tarkennetaan muun Makasiinirannan käytön hahmottuessa ja kiinteistömarkkinoiden näkymien kehittyessä. Arvioinnissa huomioidaan rakentamiseen liittyvät tavanomaisesta poikkeavat olosuhteet. Alueen kunnallistekniikan siirroista sovitaan alueen suunnittelun edetessä hankkeen ja kaupungin kesken.

Koko kaavoitettavan alueen suunnittelun pohjaksi on laadittu kaupunkiympäristölautakunnan (13.4.2021, 173 §) hyväksymät Makasiinirannan ja Olympiarannan suunnitteluperiaatteet.

Asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja kaavan valmisteluaineisto on pidetty nähtävänä tammi-helmikuussa 2021.

Helsingin kaupunki järjesti Makasiinirannan alueen suunnittelun ja toteuttamisen pohjaksi kaksivaiheisen kansainvälisen laatu- ja konseptikilpailun. Kilpailun voittajaksi julistettiin 24.11.2022 ehdotus "Saaret" (Konsortium Gran: Niam, K2S Architects, White Arkitekter, Ramboll Finland, Rakennuttajatoimisto HTJ Oy).

Ehdotuksessa museon eteläpuolelle esitetään neljään uuteen kortteliin toimistoja ja hotelleja. Rakennusten pohjakerrokseen sijoittuisi liike- ja palvelutiloja tukemaan rantareitin ja kävelyalueen kaupunkimaista luonnetta ja elävyyttä. Olympiaterminaaliin ja Satamataloon sekä Armi Ratian puiston ratakuilun alueelle esitetään palvelu-, työskentely- ja kulttuuritiloja. Jatkokehityksessä on sovitettu yhteen museohanke ja muu rannan suunnittelu muun muassa huoltoyhteyksien osalta.

Rakennushankkeen toteutus ja arvioidut kustannukset

Uuden museorakennuksen kehittää ja rakennuttaa valtion ja kaupungin perustama Kiinteistö Oy ADM. Rakennushankkeen rahoitus- ja hallintamallista, Kiinteistö Oy ADM:n roolista museorakennuksen rakennuttajana ja sen omistuspohjasta rakennusvaiheen alkaessa päätetään ennen rakentamisen aloittamista Suomen valtion ja Helsingin kaupungin

välisellä sopimuksella. Uudisrakennuksesta tehdyn alustavan hankesuunnitelman mukaan hankkeen kustannukset ovat indeksillä 9/23 tarkistettuna yhteensä 104,8 miljoonaa euroa (alv 0 %, Haahtela-indeksi 9/23, 111 pistettä).

Vaikka kaupunki ja valtio eivät osoita muuta rahoitusta hankkeen pääomittamiseen tai museon rakentamiseen, voidaan hankesuunnitelman mukainen hankkeen laajuus tai kustannus ylittää edellytyksellä, että museosäätiö hankkii yksityisiltä lahjoittajilta edellytetyn 30 miljoonan euron lisäksi tarvittavat lisävarat muina ulkopuolisina pääomalahjoituksina. Muutoin kaikki lisäkustannukset on katettava hankkeen sisältä tai ulkopuolisin varoin.

Uuden museorakennuksen valmistuttua museotoimintaa ylläpitävä osakeyhtiö, Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiön omistama AD-museo Oy toimii vuokralaisena uudisrakennuksessa ja hakeutuu arvonnlisäverovelvolliseksi merkittävästä osasta rakennuksessa harjoittamastaan toiminnasta. Osakeyhtiön rahoitus perustuu museosäätiön peruspääoman muodostaman sijoitusvarallisuuden tuotosta jaettaville avustuksille, valtakunnallisille vastuumuseoille jaettaville valtionosuuksille ja oman toiminnan tuotoille (pääsyliput, ravintola-, myymälä- ja tapahtumaliiketoiminta, yritysyhteistyö ja jäsen-ohjelmat, hankeavustukset ym.)

Liikennejärjestelyt

Museon saattoliikenne ja päivittäishuolto sijoittuvat Laivasillankadun varteen. Näyttely- ja kokoelmakeskustoimintaan liittyvä huolto sijoittuu rakennusrungon sisään, jonne ajo tapahtuu rakennuksen eteläpuolelta. Piha-alueella tai siihen liittyvillä yleisillä alueilla huomioidaan mahdollisuus näyttelyiden erikoiskuljetuksiin. Alueelle tai museorakennukseen ei rakenneta pysäköintiä.

Museon alue voidaan vapauttaa nopeasti rakentamiseen, mutta satama-alueelle on oltava reittiliikenteen jatkumisen ajan pohjoisen suunnasta toimiva raskaan liikenteen reitti museon sivuitse, tai muuta väliaikaista reittiä. Kaupunki ja Helsingin Satama selvittävät yhteistyössä liikennejärjestelyjä.

Kaupunkiympäristön toimialan selvitysten mukaan ranta-alueen vakaavuutta tulee ennen rakentamisen aloitusta parantaa uusimalla laiturirakenteet.

Tilaratkaisu

Museon toiminnoille laadittiin tilaohjelma syksyn 2022 aikana Haahtela-kehitys Oy:n kanssa. Tilaohjelmatyön lähtökohtana on museon ohjel-

ma- ja palvelutarjonta sekä toiminnan määrälliset tavoitteet. Tilaohjelmaa on kehitetty yhteistyössä Arkkitehtuurimuseon ja Designmuseon kanssa. Ideoijina olivat museoiden lisäksi mm. ulkomainen alan konsulttityhtiö DVDL ja kotimainen palvelumuotoilutoimisto Solita Oy. Tilaohjelman tavoitteena oli tuottaa tekemiselle joustavat ja muuntuvat raamit, jotka tukevat museon toimintaa ja saavutettavuutta parhaalla mahdollisella tavalla.

Laaditun tilaohjelman laajuus on noin 6 600 oh- m². Arvio rakennuksen kokonaishuonealasta on noin 9 000 hu-m² ja kokonaislaajuudesta noin 10 050 br-m². Tilat ja laajuudet jakautuvat seuraavasti:

- Yleisötilat 4 500 hu -m²
- Tukitoiminnot 2 100 hu -m²
- Yhteistoiminnot ja käytävät 2 400 hu -m².

Laajuus mahdollistaa ohjelmiston, palvelutarjonnan ja museotoimintaa tukevien liiketoimintojen toteuttamisen tasolla, joka vastaa museoon kohdistuviin odotuksiin, ehdollisten rahoituspäätösten ehtoihin, Helsingin keskustan elinvoimaisuuden tavoitteisiin sekä mahdollistaa museolle kestävän toimintatalouden mallin.

Energia- ja elinkaaritavoitteet

Museorakennus mahdollistaa turvallisuus- ja olosuhdevaatimuksiltaan vaativien näyttelyiden toteuttamisen. Museo toteutetaan energiatehokkaasti tavoitteenaan, että sen E-luku on enintään 84 kWh/ m², a (määräystaso 135 kWh/ m², a). Suunnittelun aikana etsitään elinkaaritannuksiltaan kestäviä ratkaisuja.

Museo rakennetaan koko elinkaaren ympäristövaikutukset huomioiden. Rakennushankkeen hiilijalanjäljelle asetettu enimmäistaso 15,4 kgCO₂e/m²,a alittaa energiatehokkaan vertailurakennuksen tason 18,7 kgCO₂e/m²,a ympäristöministeriön vähähiilisen rakennusmenetelmän arviointimenetelmällä arvioituna. Tällöin museo täyttäisi EU-taksonomian ja RTS-ympäristöluokan 4/5 vaatimukset. Suunnittelun ja hankinnan aikana etsitään kustannustehokkaita ratkaisuja pienentää hiilijalanjälkeä edelleen.

Laadukas suunnittelu ja rakentamisen korkea laatutaso mahdollistavat rakennukselle pitkän elinkaaren. Elinkaaren muunneltavuuteen varaudutaan selkeällä runkojärjestelmällä, väljällä kerroskorkeudella, suosimalla irtokalusteita ja -varusteita kiinteän varustuksen sijaan, toteuttamalla tilajaot kevyin väliseinin, huomioimalla talotekniikassa järjestel-

mien laajennettavuus sekä huomioimalla rakennuksen elinkaaren aikana tapahtuvien korjaus- ja muutostöiden tarvitsemat reitit.

Rakentamiskustannusten sisältö

Rakennushankkeelle on laadittu tilapohjainen kustannusarvio Haahtela TVD® simulaatiomallilla. Tarkistettu arvonlisäveroton kustannusarvio Haahtela-indeksin hintatasossa 9/2023 (111 pistettä) on noin 104,8 miljoonaa euroa. Rakentamisen kustannukset jakautuvat Kiinteistö Oy ADM:n toteuttamaan rakennushankkeeseen, siihen liittyviin käyttäjän erillishankintoihin ja kiinteistön hankintaan sekä alueelliseen liikenne- ja huoltoratkaisuun.

Hankkeesta on tehty kattava taloudellinen malli 35 vuoden tarkastelujaksolla. Rahoituksen ehtojen lisäksi mallissa on huomioitu rakennushankkeen kustannusarvio ja kassavirta, säätiön sijoitusvarallisuuden tuottoennuste, museon toimintatalous uuteen rakennukseen siirtymistä edeltävänä aikana (2024–2029) sekä museon liiketoimintamalli uudessa museorakennuksessa.

Hankinnat

Hankinnoissa noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa hankintalakia. Kiinteistöosakeyhtiö maksaa hankinnoista arvonlisäveron. Veroasian-tuntijoiden ennakkolausuntojen mukaan rakentamisinvestoinnin arvonlisävero saadaan palautuksena, kun rakennuksen tulevasta vuokrauksesta museoyhtiölle tämän arvonlisäverollisen toiminnan käyttöön on selvitys, ja kun kiinteistöosakeyhtiö selvityksen perusteella itse hakeutuu arvonlisäverovelvolliseksi (AVL 30 §:n nojalla kiinteistön käyttöi-keuden luovutuksesta).

Tilakustannus käyttäjälle

Museokiinteistön vuosittaiset vuokra- ja ylläpitokulut on arvioitu tasolle 5,57 miljoonaa euroa. Rakennuksen ylläpitokustannukset, 1,0 miljoonaa euroa vuodessa, on arvioitu Kiinteistötieto TAKU -järjestelmän ylläpitomoduulilla (Haahtela-ylläpitoindeksin hintatasossa 9/2023).

Aikataulu

Hankkeen tavoiteaikataulu on:

- Suunnittelukilpailun käynnistys 4/2024 ja ratkaisu 8/2025
- Esirakentamisen suunnittelu 2024 ja vastaanotto 2027
- Rakennuslupahakemus 2026
- Rakentamisen aloitus 2027
- Museon avaaminen 2030

Hankkeen urakkamuoto

Kiinteistö Oy ADM (tai sen sijaan tuleva yhteisö) vastaa rakennushankkeesta. Hankkeen käytännön valmistelua suorittamaan Kiinteistö Oy ADM hankkii rakennuttajakonsultin.

Suunnitteluvaiheessa toteutetaan museorakennuksen hankesuunnittelu, suunnittelukilpailun valmistelu, suunnittelukilpailu, kumppanuuskaavoitus, jatkosuunnittelu ja rakennusluvan hakeminen. Lisäksi prosessiin kuuluu viranomaisyhteistyö sekä museohankkeen yhteensovittaminen Makasiinirannan laatu- ja konseptikilpailun voittaneen Saaret-hankkeen kanssa tarvittavilta osin.

Hankkeen yksityisten pääomittajien rahoituksen jaksotus

Museon peruspääoman kartuttamiseen osallistuvien yksityisten pääomittajien lahjoitukset voidaan jaksottaa eri sopimusten mukaan vuosille 2024–2028.

Valtiontukiarviointi

Päätös on ehdollinen valtiontukiarvioinnin tekemiselle ja hyväksyttävän tukiperusteen täyttymiselle. Valtiontukiarvioinnissa arvioidaan valtiontuen edellytysten täyttyminen sekä mitä valtiontukien säännösten mukaista menettelytapaa on noudatettava. Arviointi tehdään yhdessä valtion kanssa ennen ensimmäistä maksatuserää koskevaa päätöstä ja sisällytetään maksatuseriä koskeviin päätöksiin. Ensimmäistä maksatuserää koskeva päätös tehdään vuoden 2024 aikana. Valtion tulee tehdystä valtiontukiarvioinnista pyytää lausunto yritystukineuvottelukunnalta.

Valtion päätökset asiassa

Valtioneuvosto teki vuoden 2020 neljännen lisätalousarvioesityksen yhteydessä uutta arkkitehtuuri- ja designmuseota koskien pöytäkirjamerkinnän, jonka mukaan hallitus sitoutuu osallistumaan uuden perustettavan Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseon säätiön pääomittamiseen enintään 60 miljoonalla eurolla. Pääomasta ja sen maksamisen reunaehdoista päätetään vuoden 2024 ensimmäisessä lisätalousarvioissa ja vuosia 2025–2028 koskevassa julkisen talouden suunnitelmassa.

Valtioneuvoston talouspoliittinen ministerivaliokunta on käsitellyt asiaa kokouksessaan 19.12.2023. Valtio ei tehnyt päätöstä valittavasta toteutusmallista. Lähtökohtana on, että Kiinteistö Oy ADM voitaisiin myydä kiinteistösijoittajalle ennen rakentamisen aloittamista. Valtio päättää osaltaan erikseen rakennushankkeen toteutusmallista ja kiinteistöyhtiön myymisestä.

Aiemmat päätökset ja päätöksen täytäntöönpano

Asian päätöshistoriaan liittyvät kaupungin aiemmat päätökset ovat liitteenä.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösesityksen, pääomittamista koskevan päätöksen täytäntöönpanopäätöksen yhteydessä myöntää kaupunginhallituksen käyttövaroista vuonna 2024 yhteensä 32 miljoonaa euroa Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:n pääomittamista varten ja valtuuttaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto toteuttamaan erien maksatus samanaikaisesti ja samoin jaksotuksin Suomen valtion kanssa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Linkit aiempiin päätöksiin
- 2 Tulevaisuuden tekemisen museo

Oheismateriaali

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 3 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 4 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 5 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 6 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 7 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 8 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 9 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 10 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 11 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 29.01.2024 § 49

HEL 2022-014236 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää pääomittaa Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:ää yhteensä 60 miljoonalla eurolla uuden Arkkitehtuuri- ja designmuseon toteutuksen mahdollistamiseksi seuraavin ehdoin:

- Suomen valtio tekee saman suuruisen pääomalahjoituksen Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:lle.
- Pääomalahjoitus maksetaan samanaikaisesti, yhtä suurissa erissä Suomen valtion kanssa.
- Arkkitehtuuri- ja designmuseon rakennuksesta Makasiinirantaan osoitettavalle paikalle järjestetään kansainvälinen suunnittelukilpailu, joka käynnistyy vuonna 2024 pääomituspäätösten tultua lainvoimaisiksi.
- Toteutettavan museorakennuksen valintapäätös syntyy erikseen suunnittelukilpailun kautta. Kilpailun taustatietoihin sisällytetään tämän päätöksen perusteluosuudessa, liitteinä olevissa toteutus-suunnitelmassa ja alustavassa hankesuunnitelmassa tarkemmin esitelty museotoimintojen tilaohjelma, jonka tavoiteltava laajuus on alustavan hankesuunnitelman mukaan 9 000 hu-m2 ja 10 050 br-m2.
- Arkkitehtuuri- ja designmuseon uudisrakennushankkeen suunnittelusta, kaksivaiheisen kansainvälisen suunnittelukilpailun toteuttamisesta sekä museon rakennuttamisesta vastaa Suomen valtion ja Helsingin kaupungin päätöksentekohetkellä yhdessä omistama Kiinteistö Oy ADM yhteistyössä Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:n kanssa.
- Kiinteistö Oy ADM:n omistuksen siirrosta lopulliselle omistajalle päätetään ennen rakentamisen aloittamista Suomen valtion ja Helsingin kaupungin välisellä sopimuksella.
- Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:lle tehtävän pääomalahjoituksen ja museolle osoitetun rakennuspaikan rakennuskelpoiseksi saattamisen lisäksi kaupunki ei osallistu museon varsinaisiin toimintakuluihin.
- Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr. saa yksityisiltä pääomittajilta Helsingin kaupungin ja Suomen valtion viimeiseen

14.02.2024

Asia/3

pääomalahjoituserään mennessä sitovat lahjoituspäätökset yhteensä vähintään 30 miljoonalla eurolla. Näiden lahjoitusten maksuaikataulusta sovitaan erikseen.

- Mikäli rakennushanke ei toteudu, niin tämä pääomalahjoituspäätös raukeaa ja pääomalahjoitukset tulee palauttaa Helsingin kaupungille täysimääräisesti.
- Asiassa tehdään valtiontukiarviointi ennen kaupungin ensimmäistä maksatuserää koskevaa päätöstä ja arvioinnin lopputulemana tulee olla, että pääomittaminen on hyväksyttävissä valtiontukia koskevan sääntelyn puitteissa.
- Sijoitettavan pääoman taikka sen erien maksuhetkellä on olemassa Verohallinnon tai keskusverolautakunnan lainvoimaiset ennakkoratkaisut siitä, että Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:ää pidetään tuloverolain 22 §:ssä ja perintö- ja lahjaverolain 2 §:ssä tarkoitettuna yleishyödyllisenä yhteisönä.

Käsittely

29.01.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat museojohtaja Reetta Heiskanen, ADM-säätiön toimitusjohtaja Kaarina Gould ja tonttipäällikkö Sami Haapanen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

14.02.2024

Asia/4

§ 33

Omavelkaisen takauksen myöntäminen Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat -yhtiölle

HEL 2023-016371 T 02 05 03 01

Päätös

Kaupunginvaltuusto myönsi Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat -yhtiölle enintään 93 000 000 euron määräisen kaupungin omavelkaisen takauksen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan käyttöön rakennettavan Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen uudisrakennuksen investointimenojen rahoittamiseksi nostettavien pitkäaikaisten lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Nostettavien lainojen laina-aika saa olla enintään 30 vuotta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hakemus
- 2 Kustannusarvio

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Helsingin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen uudisrakennuksen hankesuunnitelman 16.6.2021, § 191. Arvioidut rakentamiskustannukset ovat yhteensä 84 200 000 eu-

roa (alv 0 %) huhtikuun 2019 kustannustasossa. Rakennuksen on tarkoitus valmistua toimintakuntoon vuoden 2027 aikana.

Hankkeen toteutus ja rahoitus

Hanketta on valmisteltu siten, että uudisrakennus tulee Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilojen omistukseen ja uudisrakennusta koskeva osakekanta merkitään Helsingin kaupungin omistukseen.

Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat rahoittaa hankkeen pitkäaikaisilla lainoilla, joiden vakuudeksi kaupungin omavelkaisia takauksia esitetään. Hankkeen alkuvaiheen rahoittamiseen voidaan ennen pitkäaikaisten lainojen nostamista käyttää tilapäisesti kaupungin konsernitililimiittiä, joka hankkeen edetessä korvataan kokonaan tai pääosin ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta haettavilla pitkäaikaisilla lainoilla.

Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat on kaupungin kokonaan omistama keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö, joka omistaa pääasiassa Helsingin kaupungin oman palvelutuotannon käytössä olevia rakennuksia Helsingin kaupungilta vuokratuilla tai kiinteistöyhtiön omistamilla tonteilla. Rakennuksissa toimii kaupungin useiden eri toimialojen yksiköitä. Yhtiölle on luonteenomaista monipuolinen yhteistyö kaupungin kanssa, sillä se on toteuttanut useita uudis- ja peruskorjaushankkeita kaupungille. Lisäksi yhtiö huolehtii kaupungin käytössä olevien omistamiensa toimitilakiinteistöjen hoidosta.

Hyödyntämällä olemassa olevaa yhtiötä ja sen organisaation osaamista vältetään uuden yhtiön perustaminen ja organisaation rakentaminen sekä uuden erillisen yhtiön hallinnointi. Hanke sopii hyvin Kiinteistö Oy Helsingin Toimitiloille. Uudiskohteen talouden seuranta eriytetään omalle kustannuspaikalleen.

Tarvittavat takaukset

Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat -yhtiö hakee kaupungilta enintään 93 000 000 euron määräistä omavelkaista takausta. Takausta haetaan vuosille 2023-2027 ajoittuvien arviolta yhteensä noin 93 000 000 euron investointimenoihin tarvittavien pitkäaikaisten lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen vakuudeksi. Takausta tarvitaan kaupunginvaltuuston vahvistaman sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialaa palvelevan Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen uudisrakennuksen hankesuunnitelman mukaiseen investointiin.

Kaupunginvaltuuston hankepäätöksen kustannuksiin eivät sisälly hankkeen rakentamisen aikana yhtiölle syntyvät kulut (korkomenot, maanvuokra, kiinteistövero ja hallinto), joten yhtiö tulee myöhemmin hake-

maan kustannusten tarkentuessa kaupungilta rahoitusta kuluja kattamiseksi. Alustava arvio kuluista on yhteensä 9 955 000 euroa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan Malmin ja Haagan terveys- ja hyvinvointikeskukset ovat hankesuunnitteluvaiheessa ja tulevat kaupunginvaltuuston käsittelyyn myöhemmin. Mikäli Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat toteuttaa myös suunnitellut hankkeet, yhtiö hakee myöhemmin takausta niiden rahoitusjärjestelyihin.

Valtiontukiarviointi ja kuntalain 129 §

Kuntalain 129 § vaatimukset huomioiden, kaupungin talouden tunnuslukujen perusteella arvioituna voidaan todeta, että myönnettäväksi esitettävä takaus ei vaaranna kaupungin kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Takaukseen ei myöskään sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä ottaen huomioon sen, että yhtiö on kokonaan kaupungin omistama. Takaukselle ei tässä yhteydessä edellytetä vastavakuuksia.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Helsingin kaupunki on suunnitellut myöntävänsä Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat -yhtiölle omavelkaisen takauksen rahoitusjärjestelyihin, joilla investoidaan sosiaali-, terveys, ja pelastustoimialan käyttöön rakennettavia tiloja. Ennen takauksen antamista on arvioitava, sisältyykö suunniteltuun toimenpiteeseen SEUT 107(1) artiklan mukaista valtiontukea.

Euroopan komission tiedonannon mukaan valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaajana on yritys, jolla tarkoitetaan oikeudellisesta muodosta tai rahoitustavasta riippumatta taloudellista toimintaa harjoittavaa yksikköä. Taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluita tarjotaan markkinoilla (komission tiedonanto valtiontuen käsitteestä 2016/C 262/01, kohdat 6 - 12).

Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat -yhtiölle annettavaan omavelkaiseen takaukseen, joilla toteutetaan edellä mainittu investointi sosiaali-, terveys, ja pelastustoimialan käyttöön, ei sisälly SEUT 107(1) artiklan mukaista valtiontukea, koska takaus kohdistuu ei -taloudelliseen toimintaan. Mikäli tiloja vuokrataan eteenpäin kolmansille osapuolille, tulee varmistua siitä, että Helsingin kaupungilta saatu taloudellinen etu ei siirry kilpailuilla markkinoilla toimivien yritysten hyväksi. Tällaisessa tilan-

teessa kolmansille osapuolille vuokratuista tiloista tulee periä markkinahintaista vuokraa.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ei- taloudelliseen toimintaan myönnettyä tukea ei käytetä taloudelliseen toimintaan. Ristiintukeminen voidaan sulkea pois pitämällä erillistä kirjanpitoa yksikön harjoittamasta taloudellisesta toiminnasta. Kiinteistö Oy Helsingin toimitilat -yhtiön harjoittaessa taloudellista toimintaa on kirjanpito eriytettävä ei - taloudellisesta toiminnasta.

Toimivalta ja delegointi

Kuntalain 14 §:n 2 mom. 9 kohdan mukaisesti valtuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, oikeuttaa täytäntöönpanopäätöksessään kaupunginkanslian oikeuspalveluita tekemään takaussitoumukset.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hakemus
- 2 Kustannusarvio

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 29.01.2024 § 50

HEL 2023-016371 T 02 05 03 01

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto myöntää Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat -yhtiölle enintään 93 000 000 euron määräisen kaupungin omavelkaisen takauksen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan käyttöön rakennettavan Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen uudisrakennuksen investointimenojen rahoittamiseksi nostettavien pitkäaikaisten lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Nostettavien lainojen laina-aika saa olla enintään 30 vuotta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

§ 34

Itäbaanan yleissuunnitelman hyväksyminen ja toteuttaminen välillä Valurinkatu-Virvatulentie

HEL 2023-003147 T 08 00 04

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Itäbaanan yleissuunnitelman ja hankkeen toteuttamisen vaiheittain siten, että sen kokonaiskustannusarvio on 13,9 miljoonaa euroa (MAKU 130,37 toukokuu/2023, 2015=100).

Käsittely

Palautusehdotus

Valtuutettu Nuutti Hyttinen ehdotti valtuutettu Laura Korpisen kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi seuraavin perusteluin:

Kaupunginvaltuusto päättää palauttaa yleissuunnitelman valmisteltavaksi uudelleen siitä lähtökohdasta, ettei Itäväylää tarvitse kaventaa eikä sen nopeusrajoitusta laskea ja että tarpeetonta puiden kaatamista pyritään välttämään.

1 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Valtuutettu Nuutti Hyttisen palautusehdotus

Jaa-äännet: 74

Mukhtar Abib, Hilikka Ahde, Tarik Ahsanullah, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Nita Austero, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Timo Harakka, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jaloaara, Mikael Jungner, Atte Kaleva, Anna Karhumaa, Arja Karhuvaaara, Emma Kari, Elina Kauppila, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Sini Korpinen, Minja Koskela, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Ajak Majok, Petra Malin, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima

Razmyar, Laura Rissanen, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Seida Sohrabi, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Ilkka Taipale, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 8

Mika Ebeling, Nuutti Hyttinen, Erkki Karinoja, Pia Kopra, Laura Korpinen, Tom Packalén, Mikko Paunio, Mika Raatikainen

Tyhjä: 1

Jussi Halla-aho

Poissa: 2

Harry Harkimo, Joel Harkimo

Kaupunginvaltuusto jatkoi asian käsittelyä.

Toivomusponsi

Valtuutettu Nuutti Hyttinen ehdotti valtuutettu Laura Korpisen kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään yleissuunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta poistaa Roihuvuoren risteuksen itään kääntyvä ramppi, jolloin Itäväylää ei tarvitse kaventaa eikä nopeusrajoitusta laskea.

Kaupunginvaltuuston hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

2 äänestys

Valtuutettu Nuutti Hyttisen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Valtuutettu Nuutti Hyttisen ehdottama toivomusponsi
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 17

Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Atte Harjanne, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Erkki Karinoja, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Laura Korpinen, Tom Packalén, Pia Pakarinen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Risto Rautava, Mirita Saxberg

Ei-äännet: 13

Hilkka Ahde, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Veronika Honkasalo, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Minja Koskela, Ajak Majok, Petra Malin, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Tuomas Rantanen, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 51

Mukhtar Abib, Tarik Ahsanullah, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Nita Austero, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Timo Harakka, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Mari Holopainen, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Anna Karhuma, Emma Kari, Marko Kettunen, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Seija Muurinen, Björn Månsson, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Seida Sohrabi, Nina Suomalainen, Ilkka Taipale, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Poissa: 4

Harry Harkimo, Joel Harkimo, Titta Hiltunen, Johanna Nuorteva

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Nuutti Hyttisen ehdottamaa toivomuspontta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Itäbaanan yleissuunnitelmaraportti
- 2 Liikenteen yleissuunnitelma
- 3 Asukaskyselyiden koosteet

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä

Helsingin seudun ympäristöpal-
velut -kuntayhtymä

Uudenmaan elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

14.02.2024

Asia/5

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Yleissuunnitelman keskeinen sisältö

Itäbaanan yleissuunnitelmassa määritellään Itäbaanaksi nimetyn pyöräliikenteen runkoyhteyden toteuttamisperiaatteet ja kustannusarvio noin kahden kilometrin osuudella Herttoniemen yritysalueella ja Itäpölkylällä. Yleissuunnitelman osana laadittiin myös suunnitelma Viilarintielle ja Roihuvuorentielle, joka kytkee Itäbaanan ja Viikinbaanan yhteen. Suunnittelun tavoitteena on parantaa Helsingin niemen ja itäisen Helsingin välistä pyöräliikenteen yhteyttä.

Yhteys strategiaan ja muihin päätöksiin

Helsingin kaupunkistrategiassa vuosille 2021–2025 tavoitellaan kaupungin kestävää kasvua. Tavoitteena on vartin kaupunki, jossa lähipalvelut ovat lyhyen kävely-, pyöräily- tai joukkoliikennematkan päässä. Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan. Yleissuunnitelman toteutus edistää strategian näitä tavoitteita. Yleissuunnitelmassa esitetty baanaosuus edistää myös Hiilineutraali Helsinki -päästövähennysohjelman toteutusta (kaupunginhallitus 22.8.2022).

Itäbaanan yleissuunnitelma on linjassa Helsingin päätettyjen liikenteen kehittämisperiaatteiden kanssa. Liikkumisen kehittämisohjelmassa (kaupunginhallitus 12.1.2015) keskustojen välistä saavutettavuutta polkupyörällä parannetaan toteuttamalla pyöräliikenteen runkoyhteysverkko. Vuonna 2016 baanaverkko sisällytettiin osaksi yleiskaavaa. Yleiskaavan mukainen tarkistettu verkko korvasi 2013 verkkosuunnitelman ja hyväksyttiin vuonna 2016 osana Pyöräliikenteen tavoiteverkkoa esikaupunkialueille (kaupunkisuunnittelulautakunta 13.12.2016).

Pyöräliikenteen kehittämisohjelman 2020–2025 (kaupunginhallitus 2.11.2020) ylätavoitteen mukaan Helsinki on kaiken ikäisille soveltuva ympärivuotinen pyöräilykaupunki, ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuus on vähintään 20 % vuoteen 2035 mennessä. Pyöräliikenteen baanaverkon rakentaminen toteuttaa ohjelman "Suorat ja sujuvat reitit" alatavoitetta.

Kävelyn edistämishjelma (kaupunginhallitus 14.3.2022) keskittyy monipuolisesti kävelyn edistämiseen. Jalankulun ja pyöräliikenteen erotteilu on tunnistettu ohjelmassa keskeiseksi kävelyn edistämiskeinoksi.

Nykytilan kuvaus ja suunnitelma

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin
+358 9 310 1641

Y-tunnus
0201256-6

Itäbaanan yleissuunnitelman suunnittelualue kytkeytyy Itäbaanan valmistuneeseen Oravapuiston osuuteen sekä hyväksytyyn Itäpolun osuuteen. Nykyisellään suunnittelualueen pyöräliikenteen yhteydet kulkevat pääosin yhdistetyillä jalankulun ja pyöräliikenteen väylillä, jotka eivät vastaa nykyisiä suunnitteluperiaatteita. Erityisiä haasteita turvallisuuden kannalta tuottavat Herttoniemen yritysalueella lukuisat risteämiset autoliikenteen kanssa tonttiliittymissä sekä sujuvuuden kannalta Itäpolulla sijaitseva jyrkkä mäki. Yleissuunnitelman lähtökohtana on ollut tutkia baanan eri linjausvaihtoehtoja Herttoniemen yritysalueella ja Itäpolulla. Itäbaana toteutetaan baanojen suunnitteluperiaatteen mukaisesti lähtökohtaisesti kaksisuuntaisena pyörätienä, jossa pyöräilyn osuuden tavoiteleveys on 4 metriä.

Itäbaanan linjaus kääntyy Valurinkadun alikulusta Itäväylän varteen, jossa se kulkee ensin Itäväylää alempana tonttien tasossa ja nousee ennen Muuntajankatua sillalle. Sillan jälkeen Itäbaana palautuu takaisin Itäväylän varteen ja sen tasoon siten, että Itäväylän ajokaistoja kavennetaan, jotta pyörätie saadaan linjattua tonttien ja Itäväylän väliin sekä nykyiselle Viilarintien ylittävälle siltakannelle. Jotta Itäväylän ajokaistoja voidaan kaventaa, tulee Itäväylän idän puolen ajoradan nopeusrajoitusta alentaa 80 km/h:sta 60 km/h:iin. Roihuvuorentien ja Itäväylän rampin risteysalue rakennetaan turvallisemmaksi. Risteystä muokataan niin, että kiihdyttäminen Itäväylälle tapahtuisi vasta pyöräliikenteen ja jalankulun risteämisen jälkeen.

Roihuvuorentiestä itään Itäpolulle Itäbaanan linjaus kulkee Itäväylän tasossa ohittaen jyrkän mäen. Valitun linjauksen rakentamisen edellytyksenä on Itäväylän kiihdytyskaistan lyhentäminen nykyisestä. Jotta kiihdytyskaistaa voi lyhentää, tulee Itäväylän idän puolen ajoradan nopeusrajoitusta alentaa 80 km/h:sta 60 km/h:iin. Uuden Itäpolun reitin kohdatessa nykyisen pyörätien ja jalankulun linjauksen puistoalueella, rakennetaan pyörätie ja jalkakäytävä eroteltuina toisistaan.

Roihuvuorentielle toteutetaan yksisuuntaiset pyörätiet hyödyntäen nykyisiä katurakenteita linjaosuuksilla. Risteysalueilla toteutetaan yksisuuntaisen pyöräliikenteen mukaiset risteysjärjestelyt. Mekaanikonkadulta tultaessa Roihuvuorentielle esitetään toisen, lyhyen autojen ryhmityskaistan poistamista, jotta yksisuuntainen pyörätie saadaan toteutettua risteykseen turvallisesti. Viilarintielle toteutetaan yksisuuntaiset pyöräliikenteen järjestelyt sekä Itäväylän rampin risteykseen liikennevalot.

Valurinkadun alikulun ja Itäväylän risteämiskohdan liikennejärjestelyt, Viilarintien linjaosuuden länsipuolen liikennejärjestelyt sekä Viilarintien ja Laippatien risteyksen liikennejärjestelyt edellyttävät kaupungin omistamien vuokra-alueiden vuokrasopimusten uudelleen neuvotteluita, jot-

ta vuokra-alueen reunalta saadaan tilaa liikennejärjestelyiden toteuttamiselle. Arvioitu vuokrapinta-alojen tarve on yhteensä noin 350 m².

Vaikutusarviointi

Yleissuunnitelman vaikutusarviointia on tehty työn aikana vertailemalla linjausvaihtoehtoja toisiinsa sekä vertailemalla valittua linjausta nykytilanteeseen. Itäbaanan rakentamisella on positiivisia vaikutuksia pyöräliikenteen houkuttelevuuteen, sujuvuuteen ja turvallisuuteen. Matkaajan vähennyksiä saavutetaan liittymäviiveissä risteämisten määrän ja laadun muuttuessa sekä mäkisyyden vähentyessä.

Herttoniemen yritysalueella suunnitteluratkaisu vähentää liikenteen riskitekijöitä, sillä kohtaamisia muiden liikennemuotojen kanssa on vähemmän kuin nykytilanteessa. Suunnitteluratkaisun mukaisessa tilanteessa ainut risteäminen autoliikenteen kanssa tapahtuu Itäväylän rampin kohdalla Roihuvuorentiellä ja ainut risteäminen jalankulun kanssa, jossa pyöräliikenne on väistämismuuttuva, tapahtuu Valurinkadun alikulun kohdalla.

Herttoniemen yritysalueella sekä Itäpolun länsipäässä baana kulkee Itäväylän reunassa, jolloin pyörällä liikkuva voi altistua moottoriajoneuvoliikenteen roiskeille, melulle ja päästöille. Näitä pyritään estämään Itäväylän varteen ja siltakannelle toteutettavalla meluaidalla. Itäpolun itäpäässä miellyttävyyden paranee huomattavasti, kun baanan linjaus kääntyy pois Itäväylän varrelta.

Itäbaanan linjaukselta joudutaan poistamaan yhteensä noin 100 puuta. Puustoa joudutaan poistamaan Itäväylän eteläpuolelta noin 54 puuta sekä Itäpolun puistosta noin 38 puuta. Näiden lisäksi noin seitsemän puuta joudutaan poistamaan Itäväylän liityntäkaistan sekä Roihuvuorentiellä ja Viilarintiellä jalkakäytävien siirron vuoksi. Alustavasti suunnittelualuetta täydennetään yhteensä n. 34–39 puulla. Uudet luiskat on suunnitteluratkaisussa osoitettu nurmi- tai niitty-päälysteisiksi. Itäväylän ja ramppien väliin esitetään istutettavaksi myös köynnöskasveja. Lisäksi Itäpolulla tehdään metsitys Itäbaanan ja Itäväylän väliin, missä käytetään osin myös isoja puuntaimia. Alustavasti metsitystä tehdään noin 1285 m² alueelle.

Muuntajankadun ja Itäväylän ramppien risteyksessä tulee muutoksia nykyiseen järjestelyyn ja muutos voi vaikuttaa erityisesti raskaan liikenteen sujuvuuteen. Itäväylän nopeusrajoitus tulee alentaa nykyisestä 80 km/h:sta 60 km/h:iin noin kaksi kilometriä nykyistä aikaisemmin ajokaisojen kaventamisen ja Itäväylään liittyvän rampin lyhentämisen vuoksi. Roihuvuorentien ja Sahaajankadun risteyksessä tulee lisäviivettä autoliikenteelle, koska Mekaanikonkadun itäpäästä poistetaan toinen ryhmityskaistoista ja pyöräliikenteelle toteutetaan uusi valo-ohjattu ylitys Roi-

huvuorentieltä Mekaanikonkadulle. Kokonaisuudessaan autoliikenteen nopeus ja käytettävyys heikkenevät hieman suunnittelualueella erilaisen turvallisuutta parantavien ja tehokkaampaa tilankäyttöä sallivien toimien seurauksena. Suunnitelmaratkaisu ei aiheuta muutoksia autojen pysäköintijärjestelyihin.

Työssä on arvioitu Itäbaanan rakentamisen ilmastovaikutuksia. Elinkaaren aikaisiksi päästöiksi arvioitiin 50 vuoden ajanjaksolle arviointimenetelmän ohjeistuksen mukaisesti 2,6 kt CO₂e. Laskelmien mukaan suurimmat päästöt aiheutuvat hankkeen yhteydessä rakennettavasta sillasta (66 % kokonaispäästöistä). Hankkeessa on sitouduttu vähentämään rakentamispäästöjä mm. hyödyntämällä sillan betonirakenteissa vähähiilistä GWP85 betonia, jolla on 15 % pienemmät päästöt tavanomaiseen betonilaatuun verrattuna.

Kaupungilla käytössä olevan pyöräliikenteen Brutus -ennustemallin perusteella vuoden 2035 ennustetilanteessa Itäbaanan pyöräliikenteen määrät ovat 1100–1300 matkaa keskimääräisenä vuorokautena. Pyöräliikennemäärät ennustetilanteessa ovat 100–200 % suuremmat Itäbaanalla, kun verrataan nykytilannetta vastaavaan reittiin. Ennusteen tavoiteverkko sisältää baanaksi Helsingin kaupunkiympäristön laatimat suunnitelmat baanaverkolle, kantakaupungin pääpyöräverkolle sekä tietyille esikaupunkien uusille yhteyksille. Kysynnän kasvu johtuu ensi sijassa maankäytön ja liikennejärjestelmän laajemmista kehittämistoimista, mutta myös reitinvalinnan muutoksista ja pyöräilyn kulkutapaosuuden kasvusta.

Itäbaana Valurinkadun ja Virvatulentien välillä on pääasiassa kokonaan uusi väyläyhteys, joten tilapäisiä liikennejärjestelyitä joudutaan tekemään viereisillä katualueilla. Tilapäiset liikennejärjestelyt hidastavat liikennettä ja rakentaminen voi aiheuttaa maisema-, melu-, tärinä- ja pölyhaittoja. Ajoradan liikenteelle kohdistuvia työmaan aikaisia vaikutuksia ovat alemmat nopeusrajoitukset ja ajokaistojen kaventuminen tai poistuminen työmaan ajaksi. Jalankulun ja pyöräliikenteen reiteille kohdistuu työnaikaista haittaa suunnittelualueella. Muuntajankadun rampiylitysten kohdalla bussipysäkki on pois käytöstä silloin, kun nykyinen Itäväylän ramppi tarvitaan työalueeksi. Baanan länsipäässä kapeimmissa kohdissa tukimuurien rakentaminen edellyttää 1,5 metriä tilaa tontin puolelta. Myös hulevesikaivojen rakentaminen edellyttää kaivantojen ulottamista tonteille.

Yhteisvalmistelu ja osallistuminen

Suunnitelma on laadittu Kaupunkiympäristön toimialan eri palvelujen yhteistyönä. Suunnitteluratkaisusta on ollut suunnitteluprosessin aikana keskusteluita Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen

(ELY-keskuksen), Helsingin seudun liikenteen (HSL), Sähköverkko Helen Oy:n sekä Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) edustajien kanssa.

Yleissuunnitelmassa on tehty osallistamista eri vaiheissa. Suunnittelun aikana vuorovaikutusta toteutettiin kolmessa vaiheessa: keväällä 2022, syksyllä 2022 ja kesällä 2023. Keväällä 2022 toteutettiin kaikille avoin sähköinen kysely, jossa kysyttiin kaupunkilaisilta palautetta alustavasta suunnitelmaluonnoksesta. Kyselyyn vastasi yhteensä 359 henkilöä. Samanaikaisesti kyselyn kanssa järjestettiin kaikille avoin suunnitelmapyöräily. Keväällä 2022 järjestettiin myös Helsingin seudun pyöräilijät ry:n ja Näkövammaisten palvelu- ja toimintakeskus liriksen kanssa omat suunnittelutapaamiset. Suunnittelun alussa, keväällä 2022 esitellyissä suunnitelmaluonnoksissa Itäbaanan linjaus kulki Herttoniemen yritysalueella Sahaajankatua pitkin.

Suunnittelun edetessä ja osin keväällä sidosryhmiltä saadun palautteen seurauksena Herttoniemen yritysalueen läpi kulkeva linjaus muutettiin kulkemaan Mekaanikonkatua pitkin. Syksyllä 2022 Mekaanikonkadulla välillä Valurinkatu-Roihuvuorentie järjestettiin yrityskierros, jossa projektin edustajat jalkautuivat kaupungin kanslian yritysluotsin kanssa yrityksiin keskustelemaan Mekaanikonkadun linjauksesta ja sen vaikutuksista. Kierroksen aikana käytiin keskustelua 19 yrityksen kanssa.

Kaikille avoin yleisötilaisuus järjestettiin marraskuussa 2022. Tilaisuudessa esiteltiin suunnittelun aikana tarkastellut linjausvaihtoehdot ja niiden vaihtoehtovertailut sekä valittu suunnitelmalinjaus ja sen arvioidut vaikutukset. Osallistujilla oli mahdollisuus kysymyksiin ja kommentteihin tilaisuudessa.

Suunnittelun edetessä myös Itäväylän varren linjaus otettiin tarkempaan suunnitteluun. Kesällä 2023 toteutettiin kaikille avoin sähköinen kysely, jossa kyselyyn vastanneilla on mahdollisuus vertailla Itäväylän varressa kulkevaa reittivaihtoehtoa ja aiemmin kaavailtua Mekaanikonkadun reittiä. Kyselyyn vastasi yhteensä 969 henkilöä.

Osallistumismahdollisuuksista tiedotettiin yleisesti kaupungin kanavissa, Uutta Itä-Helsinkiä- ja Uutta Kaakkois-Helsinkiä-verkkotilaisuuksissa sekä sähköpostilla suunnittelualueen yrityksille ja yhdistyksille.

Kustannusarvio ja päätöksenteko

Itäbaanan kustannusarvio yleissuunnitelman osuudella Valurinkatu - Virvatulentie on 13,9 miljoonaa euroa (MAKU 130,37 toukokuu/2023, 2015=100).

14.02.2024

Asia/5

Katu-, liikenneväylä-, rata- ja puistohankkeiden käsittelyohjeen 2018 (kaupunginhallitus 21.5.2018) mukaisesti Itäbaanan yleissuunnitelman hyväksyy kaupunginvaltuusto.

Jatkosuunnittelu ja toteutus

Hyväksymisen jälkeen suunnitelman osuuksista laaditaan Kaupunkiympäristön toimialalla katu- ja puistosuunnitelmat, joiden suunnittelu voi alkaa 2024 alkaen. Itäbaanan rakentaminen rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 03 01 02 perusparantaminen ja liikennejärjestelyt. Pyöräväylien kymmenen vuoden investointisuunnitelmassa Itäbaanan Valurinkadun ja Virvatulentien väliselle osuudelle on talvella 2023 varattu rahoitusta 13,9 miljoonaa euroa.

Mahdollisiin vuokra-alueiden muutoksiin tarvittavat erillismäärärahat osoitetaan Itäbaanan jatkosuunnitelmien yhteydessä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Itäbaanan yleissuunnitelmaraportti
- 2 Liikenteen yleissuunnitelma
- 3 Asukaskyselyiden koosteet

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Helen Sähköverkko Oy	Esitysteksti
Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä	Esitysteksti
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	Esitysteksti
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 05.02.2024 § 67

HEL 2023-003147 T 08 00 04

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Itäbaanan yleissuunnitelman ja hankkeen toteuttamisen vaiheittain siten, että sen kokonaiskustannusarvio on 13,9 miljoonaa euroa (MAKU 130,37 toukokuu/2023, 2015=100).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 19.12.2023 § 693

HEL 2023-003147 T 08 00 04

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Itäbaanan yleissuunnitelman hyväksymistä ja hankkeen toteuttamisen vaiheittain siten, että sen kokonaiskustannusarvio on 13,9 miljoonaa euroa (MAKU 130,37 toukokuu/2023, 2015=100).

Käsittely

19.12.2023 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat liikenneinsinööri Jenni Huovinen ja liikenneinsinööri Ilari Heiska. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

12.12.2023 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jenni Huovinen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37461
jenni.huovinen(a)hel.fi

14.02.2024

Asia/6

§ 35

Sörnäistenrannan asemakaava ja asemakaavan muutos (nro 12835)

HEL 2018-009468 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Hanasaari) osaa kortteleista 10402–10404 ja 10755 sekä puisto-, vesi- ja katualueiden asemakaavan ja 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Vilhonvuori, Hanasaari) korttelia 10574 sekä puisto-, vesi- ja katualueiden sekä venesataman asemakaavan muutoksen (muodostuvat uudet korttelit 10400–10404 ja 10755) 16.5.2023 päivätyn ja 28.11.2023 muutetun piirustuksen nro 12835 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilme-nevin perustein.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12835 kartta, päivätty 16.5.2023, muutettu 5.12.2023
- 2 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12835 selostus, päivätty 16.5.2023, muutettu 5.12.2023, päivitetty Kylk:n 5.12.2023 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 28.10.2014, täydennetty 16.5.2023 ja 28.11.2023, liitteineen
- 4 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7424/28.11.2023)
- 5 Muistutukset
- 6 Osa päätöshistoriaa
- 7 Havainnekuva, 28.11.2023

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

14.02.2024

Asia/6

Turvallisuus- ja kemi-
kaalivirasto (Tukes),
Helsinki
Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristö-
keskus

Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Kaavapäätöksestä tie-
don pyytäneet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaava ja asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee pääosin voimassa olevassa asemakaavassa puisto- ja vesialueeksi merkittyä aluetta, joka sijaitsee Sörnäisten Vilhonvuorella ja Hanasaarella. Nykyisin alueelle sijoittuu Sörnäisten rantatie, puisto- ja vesialuetta. Kaavaratkaisu mahdollistaa alueen kaupunkirakenteen täydentämisen asuin- ja toimitilakortteleilla sekä pysäköintilaitoksella. Kaavaratkaisu perustuu kaupunkisuunnittelulautakunnan vuonna 2014 hyväksymiin alueen suunnitteluperiaatteisiin.

Kaavaratkaisu on kolmas osa Hakaniemenrannan ja Sörnäistenrannan asemakaavakokonaisuutta, jonka luonnoksen kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 28.2.2017. Tavoitteena on muodostaa uutta ympäristön huomioivaa korttelistoa nykyisin pitkälti joutomaana ja liikenteen käytössä olevalle alueelle. Tavoitteena on lisäksi kytkeä alue arvokkaaseen ympäristöön keskeisten näkymälinjojen ja kaupunkirakenteen muodostamisen kautta. Lisäksi keskeinen tavoite on luoda uutta viihtyisää kaupunkitilaa Suvilahden rantaan.

Kaavaratkaisulla on erityisesti pyritty ratkaisemaan se, miten täydennysrakentaminen sovitetaan arvokkaaseen ja historiallisesti kerrokselliseen ympäröivään kaupunkirakenteeseen sekä muodostetaan uutta julkista ja luonnon kannalta monimuotoista rantaa kaupunkilaisille. Alueelle on suunniteltu neljä asuinkorttelia, kaksi toimitilakorttelia sekä py-

säköintikortteli. Alueen ja ympäristön palvelutaso paranee merkittävästi uuden rakentamisen myötä. Lisäksi alueelle sijoittuu uutta katualuetta sekä kävelyn aluetta rantaan. Uutta asuntokerrosalaa on 65 030 k-m² ja toimitilakerrosalaa on 30 500 k-m². Asukasmäärän lisäys on noin 1 400.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7424), jonka mukaan Sörnäisten rantatien linjaus on esitetty voimassa olevan asemakaavan mukaisesti Vilhonvuoren korttelirakenteen reunan myötäisesti. Uusi korttelisto tukeutuu Sörnäisten rantatien rinnakkaiskaatuun sekä siihen liittyviin sivukatuihin. Ranta on varattu kävelyn alueeksi.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että nykyisin pääasiassa liikennealueena oleva ranta-alue muuttuu rakennetuksi. Vesialuetta täytetään ja ranta muuttuu osittain rakennetuksi ja osaan luodaan luonnon elinympäristöjä.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan mukainen.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista siten, että edistetään asuntotuotantoa, tuetaan eläviä, omaleimaisia ja turvallisia kaupunginosia sekä modernia ilmastovastuuta.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Suunnittelualue sijoittuu kokonaisuudessaan täyttömaalle ja alue on pitkään ollut kaupungin reunavyöhykettä. Satamatoimintojen laajetessa Suvilahden muoto on muuttunut useaan kertaan. Topografialtaan suunnittelualue onkin tasainen ja sijaitsee lähellä merenpintaa. Kaupunkirakenteellisesti kaava-alue sijoittuu Sörnäisten rantatien ja Suvilahden vesialueen väliselle lähes pohjois- eteläsuuntaiselle vyöhykkeelle Merihaan pohjoispuolelle.

Alueella on voimassa pääasiassa asemakaava nro 10960, joka on tullut voimaan 3.8.2007. Kaavan mukaan suunnittelualue on merkitty puisto- ja vesialueeksi, pohjoisosaa lukuun ottamatta, joka on merkitty huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueiksi. Yhteensä kaavassa on kerrosalaa 1 500 k-m².

Voimassa olevassa asemakaavassa Sörnäisten rantatien linjaus kulkee Vilhonvuoren korttelirakenteen myötäisesti. Rantatien ja vesialueen väliselle alueelle on kaavoitettu puistoaluetta. Suunnittelualueen pohjoisreunassa on olemassa oleva huoltoasema ja sen eteläpuolelle on asemakaavalla mahdollistettu liikerakennusten korttelialue.

Helsingin kaupunki omistaa alueen. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta on alustavasti arvioitu aiheutuvan kaupungille kustannuksia seuraavasti (alv. 0 %):

Esirakentaminen	46 milj. €
- Ruoppaus- ja täyttötöyt	21 milj. €
- Katujen pohjarakentaminen	11 milj. €
- Maaperän pilaantuneisuuden kunnostus	4 milj. €
- Johtosiirrot	10 milj. €
Katualueet ja yleiset alueet	22 milj. €
Rantarakenteet	12 milj. €
Tulviin varautuminen	12 milj. €
Yhteensä	92 milj. €

Alueen toteuttamisen kustannuksista merkittävä osa muodostuu esi- ja rantarakentamisesta. Ruoppaus- ja täyttötöiden kustannuksiin vaikuttavat mm. louheen saatavuus sekä käytävissä olevat ruoppaus- sekä ruoppausmateriaalien kuljetusmenetelmät. Asemakaavaratkaisun toteuttaminen edellyttää kaava-alueen ulkopuolelle sijoitettavaa Sörnäisten rantatien muutosta, johon kytkeytyy suurin osa myös johtosiirtojen kustannuksista. Yhteensä Sörnäisten rantatien muutokseen kohdistuu kustannuksista noin 24 milj. euroa. Alueen sijainti meren rannan läheisyydessä ja katualueella säilytettävät maanpinnan korkotasot edellyttävät varautumista tulviin tulvapumppaamojen ja -putkistojen toteuttamisella. Näiden kokonaiskustannuksiksi on arvioitu noin 12 miljoonaa euroa.

Esittelijä toteaa, että 17.1.2024 on kaupunkiympäristön toimialalta tarkistettu lautakunnan esitystä yhteensä 92 milj. euron kustannusten jakautumisen osalta niin, että esirakentamisen osuuden arvioidaan olevan yht. 46 milj. euroa ja katualueiden ja yleisten alueiden osuuden 22 milj. euroa. Lautakunnan esityksessä luvut olivat 47 ja 21 milj. euroa.

Lisäksi alueen yhdyskuntateknisen huollon verkostojen toteuttamisesta aiheutuu kustannuksia verkostojen haltijoille seuraavasti:

Kaukolämpö ja jäähdytys	1,4 milj. €
Sähköverkko (keskijännite)	0,25 milj. €
Tietoliikenne	0,75 milj. €
Vesihuolto	8,7 milj. €

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa ja kaupungille kohdistuu tulo- ja rakennusoikeuden myymisestä tai vuokraamisesta. Kaavoitettavan rakennusoikeuden arvo on karkeasti arvioiden noin 105 milj. euroa.

Uutta kerrosalaa kohden kustannuksia kaupungille aiheutuu n. 950 euroa/k-m². Rakennusten perustamiskustannuksiksi asuinkortteleiden osalta on arvioitu keskimäärin 470 euroa/k-m².

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 7.6. - 6.7.2023.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 24 muistutusta.

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat rakentamisen määrään, rakennusten korkeuksiin ja sijoitteluun, vesialueen kaventamiseen ja merentäyttöön, Sörnäisten rantatien leveyteen, ylitykseen ja nopeusrajoitukseen sekä tien aiheuttamaan meluun ja huonoon ilmanlaatuun sekä uusille että olemassa oleville asukkaille, uuteen rinnakkaiskadun sijaintiin Merihaan edustalla ja sen aiheuttamiin ruuhkiin ja rajoituksiin Merihaan täydennysrakentamisen osalta, jalankulkuun, pyöräilyyn ja julkiseen liikenteeseen, keskustatunneliin, vaikutuksiin lintuihin, kaloihin ja muihin eläimiin, lintujen turvallisuuteen, veneilyyn ja venesatamiin, koirapuistoon, puiston, puuston, virkistysalueen ja avoimen viher- ja ranta-alueiden menetykseen, viherkertoimeen, tulvakorkoon, tuulitunneliefektiin, näkymiin ja alueen merellisyyteen, pysäköintitaloon, autopaikkoihin ja autoiluun, liikennejärjestelyihin, alueen käynnissä oleviin ja tuleviin rakennusaikaisiin haittoihin, toimistokäyttöön, korttelipihoihin ja rantapromenadiin sekä alueen kehittämiseen laajemmin.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kaupunginmuseo
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat alueen kunnallistekniikkaan ja tämän tila- ja huoltovaatimukseen, olemassa olevan kunnallistekniikan kapasiteettiin, uusien jätehuoltomääräysten voimaantuloon, alueen sijaintiin Yleiskaava 2016 kantakaupunkialueeseen nähden, Sörnäisten rantatien katualueen merkittävään leventämiseen sekä nopeusrajoituksiin, bussikaistavaraukseen, julkiseen liikenteeseen ja sen

saavutettavuuteen, alueen kehitykseen kävelyn ja pyöräilyn ehdoilla, pyöräliikenteen ja kävelyn järjestelyihin, kulttuuriympäristöjen ja niihin liittyvien arvojen huomioimiseen jatkosuunnittelussa, vaikutuksiin Pan-nukakunpuistikkoon ja ympäröiviin alueisiin, kemikaaliturvallisuusetäisyyksiin ja suuronnettomuusvaaroihin, ilmastovaikutuksiin, meluntorjuntaan ja ilmanlaatuun, hulevesiin ja tulvariskiin sekä palvelutarpeen kasvuun.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Jatkotoimenpiteet

Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on pyydetty lähettämään tieto.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12835 kartta, päivätty 16.5.2023, muutettu 5.12.2023
- 2 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12835 selostus, päivätty 16.5.2023, muutettu 5.12.2023, päivitetty Kylk:n 5.12.2023 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 28.10.2014, täydennetty 16.5.2023 ja 28.11.2023, liitteineen
- 4 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7424/28.11.2023)
- 5 Muistutukset
- 6 Osa päätöshistoriaa

14.02.2024

Asia/6

7 Havainnekuva, 28.11.2023

Oheismateriaali

1 Sijaintikartta
2 Ilmakuva
3 Tehdyt muutokset

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), Helsinki
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kaavapäätöksestä tiedon pyytäneet

Otteen liitteet

Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Tiedoksi

Asemakaavoitus
Kaupunginmuseo
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

14.02.2024

Asia/6

Kaupunginhallitus 05.02.2024 § 68

HEL 2018-009468 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Hanasaari) osaa kortteleista 10402–10404 ja 10755 sekä puisto-, vesi- ja katualueiden asemakaavan ja 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Vilhonvuori, Hanasaari) korttelia 10574 sekä puisto-, vesi- ja katualueiden sekä venesataman asemakaavan muutoksen (muodostuvat uudet korttelit 10400–10404 ja 10755) 16.5.2023 päivätyn ja 28.11.2023 muutetun piirustuksen nro 12835 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmevin perustein.

29.01.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 05.12.2023 § 646

HEL 2018-009468 T 10 03 03

Hankenumero 1611_5 ja 0579_9

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 16.5.2023 päivätyn ja 5.12.2023 muutetun asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12853 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaava koskee 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Hanasaari) osaa kortteleista 10402–10404 ja 10755 sekä puisto-, vesi- ja katualueita ja asemakaavan muutos koskee 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Vilhonvuori, Hanasaari) korttelia 10574 sekä puisto-, vesi- ja katualueita sekä venesatamaa (muodostuvat uudet korttelit 10400–10404 ja 10755).
- Lautakunta edellytti, että Sörnäistenrannan ranta-alueen kehittämisen lähtökohtana on viihtyisä ja vehreä puistomainen alue, vaikka alue onkin kaavassa merkitty katualueeksi.

14.02.2024

Asia/6

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2018-009468>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

05.12.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli arkkitehti Irene Siljama. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Amanda Pasanen: Lisätään esitysehdotukseen: "Lautakunta edellyttää, että Sörnäistenrannan ranta-alueen kehittämisen lähtökohtana on viihtyisä ja vihreä puistomainen alue, vaikka alue onkin kaavassa merkitty katualueeksi."

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Amanda Pasasen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

28.11.2023 Pöydälle

23.05.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

16.05.2023 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Irene Siljama, arkkitehti, puhelin: 09 310 33174
irene.siljama(a)hel.fi

Taneli Nissinen, johtava liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 76765
taneli.nissinen(a)hel.fi

Kaisa Solin, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 34757
kaisa.solin(a)hel.fi

Valtteri Lankiniemi, diplomi-insinööri, puhelin: 09 310 22467

14.02.2024

Asia/6

valtteri.lankiniemi(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 03.04.2023 § 25

HEL 2018-009468 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12835 pohjakartan kaupunginosassa 10 Sörnäinen. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12835
Kaupunginosa: 10 Sörnäinen
Kartoituksen työnumero: 15/2023
Pohjakartta valmistunut: 8.3.2023
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi
Juho Pajukoski, paikkatietoinsinööri, puhelin: 09 310 34336
juho.pajukoski(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 18.01.2023 § 6

HEL 2018-009468 T 10 03 03

Johtava arkkitehti Perttu Pulkka esitteli alueen suunnittelutilannetta ja nimistötarpeita. Nimistötoimikunta on käsitellyt alueen nimistöä viimeksi 5.4.2017 § 25.

Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavia uusia nimiä, joista useimmat perustuvat 5.4.2017 § 25 tehtyyn esitykseen:

Hanasaarenkatu – Hanaholmsgatan

(katu)

Perustelu: Liitynnäinen (Hanasaaren mukaan).

Kauraholmankatu – Kauraholmsgatan

(katu, Sörnäisten rantantien rinnakkaiskatu)

Perustelu: Nykyisen Vilhonvuoren tai Kulmavuoren paikkeilla sijainneen, tarkemmin määrittelemättömän Kauraholma-nimisen paikan mukaan, joka esiintyy 1700-luvun asiakirjoissa. Kauraholmaan liittyvät myös nimet Kauraholmsbacken (Kauraholmanmäki), Kauraholmshagen ja Kauraholmsåkern, jotka ovat olleet käytössä 1800-luvun alussa.

Kauraholmankuja – Kauraholmsgränden

(katu)

Perustelu: Liitynnäinen, Kauraholmankadun mukaan.

Kookoskuja – Kokosgränden

(katu)

Perustelu: Vuonna 1910 kortteliin 291 perustetun, palmuöljystä valmistettavia ruokarasvoja tuottaneen Koko Oy:n mukaan.

Leipätehtaankuja – Brödfabriksgränden

(katu)

Perustelu: Vuonna 1924 kortteliin 289 valmistuneen, arkkitehti Väinö Vähäkallion suunnitteleman Osuusliike Elannon leipätehtaan eli suurleipomon mukaan.

Suvilahdenpromenadi – Södervikspromenaden

(jalankulku- ja pyöräily-yhteys)

Perustelu: Liitynnäinen (Suvilahden merialueen ja huvila-alueen mukaan).

Suvilahdenpuisto – Söderviksparken

(puisto)

Perustelu: Perustelu: Liitynnäinen (Suvilahden merialueen ja huvila-alueen mukaan).

Tulitikunkuja – Tändsticksgränden

(katu)

Perustelu: Vuonna 1874 perustetun, korttelissa 289 toimineen punatiilisen Helsingfors Tändsticksfabrik Ab:n mukaan. Nimistöimikunta on 11.5.2016 ja 12.10.2016 esittänyt suomenkielistä nimeä muodossa Tulitikkukuja.

Väinö Vähäkallion kuja – Väinö Vähäkallios gränd

(katu)

Perustelu: Arkkitehti, rakennushallituksen puheenjohtaja Väinö Niilo Vähäkallion (aik. Vilander, 1886–1959) mukaan. Vähäkallio tunnetaan erityisesti osuustoimintaliikkeen ja teollisuuden arkkitehtina. Hän hoiti omaa arkkitehtitoimistoaan 1911–1941 ja toimi Kulutusosuuskuntien Keskusliiton (KK) arkkitehtina 1928–1934 ja rakennushallituksen pääjohtajana 1936–1943. Osuusliike Elannolle Vähäkallio suunnitteli aluksi klassisistisia myymäläsisustuksia ja myöhemmin myös Elannon asuintaloja ja teollisuusrakennuksia. Vähäkallio kaavaili Helsinkiin Hämeen tien varrelle yhtenäistä Elannon teollisuuskorttelia jo vuonna 1917. Kortteliin valmistui useita Vähäkallion rakennuksia, kuten aikansa huip-

14.02.2024

Asia/6

pumoderni Elannon leipomo vuonna 1924 ja Elannon pääkonttori vuonna 1928.

Vuonna 2007 voimaan tulleessa asemakaavassa nro 10960 voimaan tullut nimi Väinö Vähäkallion puisto – Väinö Vähäkallios park tulee poistumaan käytöstä nyt vireillä olevassa asemakaavassa.

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistönsuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

§ 36

Munkkiniemen Niemenmäen länsipuolen asemakaavan muutos (nro 12841)

HEL 2022-014568 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 30. kaupunginosan (Munkkiniemi, Munkkivuori, Niemenmäki) korttelin 30101 tontin 4 sekä puisto- ja tiealueiden asemakaavan muutoksen 12.12.2023 päivätyn piirustuksen nro 12841 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein (muodostuvat uudet korttelit 30227 ja 30229).

Käsittely

Palautusehdotus

Valtuutettu Laura Korpinen ehdotti valtuutettu Nuutti Hyttisen kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi seuraavin perusteluin:

Valmiiksi rakennettujen kaupunginosien täydennysrakentamista pitäisi toteuttaa maltilla, rakennusten tulisi sopia aiempaan rakennuskantaan, rakennuksia ei tule sijoittaa keskelle olemassa olevaa keskeistä liikenneväylää, ja Ulvilantien alussa sijaitseva kalliometsäsaareke pitäisi säästää tuleville sukupolville rakentamattomana.

3 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Valtuutettu Laura Korpinen palautusehdotus

Jaa-äännet: 76

Mukhtar Abib, Hilikka Ahde, Tarik Ahsanullah, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Nita Austero, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Timo Harakka, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Atte Kaleva, Anna Karhumaa, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Erkki Karinoja, Elina Kauppi, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Sini Korpinen, Minja Koskela, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Ajak Majok, Petra Malin, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson,

Tuomas Nevanlinna, Kimmo Niemelä, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Tom Packalén, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Mikko Paunio, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Seida Sohrabi, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 5

Mika Ebeling, Nuutti Hyttinen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Mika Raatikainen

Poissa: 4

Jussi Halla-aho, Joel Harkimo, Shawn Huff, Mikael Jungner

Valtuutettu Mikko Paunio ilmoitti tarkoituksenaan olleen äänestää EI.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Eriävät mielipiteet

Valtuutettu Laura Korpinen jätti eriävän mielipiteen, jonka perusteluina esitti seuraavaa:

Asia olisi pitänyt palauttaa valmisteluun.

Valmiiksi rakennettujen kaupunginosien täydennysrakentamista pitäisi toteuttaa maltilla, rakennusten tulisi sopia aiempaan rakennuskantaan, rakennuksia ei tulisi sijoittaa keskelle olemassa olevaa keskeistä liikenneväylää, ja Ulvilantien alussa sijaitseva kalliometsäsaareke olisi pitänyt säästää tuleville sukupolville rakentamattomana.

Valtuutettu Mikko Paunio jätti eriävän mielipiteen samoin edellä mainituin perusteluin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12841 kartta, päivätty 12.12.2023
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12841 selostus, päivätty 12.12.2023, päivitetty Kylk:n 12.12.2023 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 25.9.2023, täydennetty 12.12.2023
- 4 Osa päätöshistoriaa

14.02.2024

Asia/7

5 Muistutukset
6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7507)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Hanke on osa Läntisen bulevardikaupungin (Huopalahdentie – Vihdintie) suunnittelua. Kaavaratkaisussa Niemenmäen länsipuolelle on suunniteltu täydentävää asuinrakentamista jatkoksi Huopalahdentien eteläpään rakennuksin rajatulle katuympäristölle. Kaavamuutosalueeseen kuuluu lisäksi Huopalahdentien toisella puolella sijaitseva, Ulvilantien ja Huopalahdentien uuden linjauksen väliin jäävä, rakentamaton toimistorakennusten korttelialueen osa, jolle on osoitettu asuinrakentamista Vihdintien ja Huopalahdentien kaavarungon mukaisesti.

Kaavahankkeen tavoitteena on sijoittaa uutta asuin- ja liiketilarakentamista tulevan pikaraitiotien varrelle täydentämään Munkkivuorta ja Niemenmäkeä. Kaavaratkaisussa on pyritty sijoittamaan täydennysrakentaminen siten, että pääosa Niemenmäen länsipuoleisesta puustoisesta rinteestä voidaan säilyttää rakentamattomana. Huopalahdentien

uuden linjauksen myötä iso osa uudisrakentamisesta on ollut mahdollista sijoittaa nykyiselle katualueelle.

Niemenmäen länsipuolen uuden korttelin lamellimaisten rakennusosien muodostama kaarre on olennainen kaupunkikuvallinen tekijä sekä muodostuvassa katuympäristössä että rakennusten itäpuolelle syntyvässä pihamiljöössä. Pihan puoleiset ja lamellien väleihin sijoittuvat korkeammat pistetalot hahmottuvat Turunväylän päätteenä saavuttaessa lännestä Helsinkiin. Huopalahdentien uuden linjauksen näkömääpäätteenä etelästä tultaessa on korkeahko pistetalo, joka rajaa myös tulevaa Kivitorpanaukiota.

Ulvilantie 2a tontin umpikorttelimainen rakenne muodostaa ensimmäisen osan Munkkivuoren kaakkoiskulmaan suunnitellusta rakennetusta reunavyöhykkeestä.

Pikaraitiotie- ja bussipysäkkien keskittymät tulevat Huopalahdentiellä sijoittumaan Munkkiniemen ostoskeskuksen edustalle välittömästi suunnittelualan pohjoispuolella ja Kivitorpanaukiolle sen eteläpuolella. Näiden keskittymien läheisyyteen on kaavaratkaisussa osoitettu liiketilaa asuinrakennusten kivijalkaan.

Uutta asuntokerrosalaa kaavaratkaisussa on 45 000 k-m², mikä tarkoittaa noin 1 100 uutta asukasta. Lisäksi on osoitettu 1 800 k-m² kerrosalaa liikkeille ja toimitiloille. Korttelin 30229 tehokkuus on e=2,24 ja korttelin 30227 e=2,08.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7507).

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Suuremmalla kaavanmuutosalueella on pääosin voimassa Helsingin yleiskaava 2016, jossa se on merkitty pääkaduksi (Huopalahdentien nykyisen linjauksen mukaisesti), kantakaupungiksi merkinnällä C2 sekä asuntovaltaiseksi alueeksi A2. Pienellä suikaleella Turunväylän itäpäässä em. yleiskaavan kaupunkibulevardin merkintä on kumottu korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä, joten sillä on voimassa aiempi Yleiskaava 2002 merkinnällä maanalainen moottorikatu. Pienempi kaavanmuutosalue sijoittuu suurelta osin em. kumotun kaavan kaupunkibulevardimerkinnän alueelle, joten sillä on voimassa Yleiskaava 2002:n merkintä asuminen/toimitila ja vähäiseltä osin Helsingin yleiskaava 2016:n merkintä asuntovaltainen alue A3.

Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa 2021 molempien kaavamuu-
tosalueiden kautta kulkee ohjeelliset suunnitellut liikennetunnelit -

merkintä. Suuremman muutosalueen keskellä on lisäksi nykyiset rakennetut maanalaiset tilat ja tunnelit -merkintä.

Kaavaratkaisu on em. yleiskaavojen mukainen. Kaavaratkaisu edesauttaa toteuttamaan Helsingin yleiskaavan 2016 tavoitetta laajentaa kantakaupunkia mm. kaupunkibulevardeiksi muutettavien Vihdintien ja Huopalahdentien varsille.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista mm. edistämällä asuntotuotantoa hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä sekä uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä kestävästi huomioiden alueen erityispiirteet.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi 11.6.2019 Vihdintien ja Huopalahdentien kaavarungon alueen asemakaavojen lähtökohdaksi.

Esittelijä toteaa täydentävästi, että kaupunginvaltuusto hyväksyi Huopalahdentien katualue ympäristöineen nimisen asemakaavan ja asemakaavan muutoksen (nro 12764) 30.8.2023, mutta kaava eli ole vielä lainvoimainen. Lisäksi kaupunginhallitus hyväksyi 21.8.2023 kaupungin ja valtion välillä neuvotellun aiesopimuksen Turunväylän ja Huopalahdentien liittymän parantamisesta ja Hakamäentien muuttamisesta kaduksi. Tiesuunnitelma on tekeillä.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Suurempi kaavamuutosalue sijoittuu pääosin Huopalahdentien nykyiselle katualueelle. Alueen itäreunassa on tasaisia puistoalueita sekä Niemenmäen kaunis puustoinen kalliorinne. Rinteen itäpuolella näkymää hallitsevat Niemenmäen pääosin 1960-luvun alkupuolella rakennetut, vaaleat, 7.–8. kerroksiset pistetalot. Alueen eteläpuolelle on hiljattain rakentunut kaksi asuinkerrostaloa (Huopalahdentie 19).

Pienempi kaavamuutosalue sijaitsee Munkkivuoren asuinalueen itäreunassa, ostoskeskuksen eteläpuolella. Se rajautuu pohjoisessa ja lännessä Ulvilantiehen, idässä Huopalahdentien uuteen katulinjaukseen ja etelässä tulevaan Luvianpuistoon. Alue on rakentumattoman toimistotontin osa.

Suunnittelualueella on voimassa viisi asemakaavaa vuosilta 1960–2016. Alueeseen kuuluu voimassa olevan asemakaavan tiealuetta, katualuetta, puistoaluetta sekä toimistorakennusten korttelialuetta (KT).

Helsingin kaupunki omistaa koko kaavamuutosalueen. Valtio hallitsee tieoikeudella voimassa olevan asemakaavan tiealuetta (LT) Turunväylän itäpäässä. Kaavoitus on tullut vireille kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin
+358 9 310 1641

Y-tunnus
0201256-6

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa yhteensä 400 000 euroa. Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Kaupunki omistaa alueen maa-alan. Alueelle kaavoitettavan rakennusoikeuden arvo on noin 36 miljoonaa euroa.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat alueella sijaitseviin vesihuoltolinjoihin sekä alueelle suunniteltuun uuteen runkoyhteyteen, Vihdintien pikaraitiotiehen.

Mielipiteet

Kirjallisia mielipiteitä saapui 26 kpl. Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat mm. seuraaviin asioihin:

- yleiskaavan vanhentuneisuus
- pikaraitiotien ja täydennysrakentamisen tarve
- liikenteen toimivuus
- uudisrakentamisen sopiminen alueelle
- puistoalueet
- liito-oravaverkostot
- palvelujen riittävyys.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 25.9.–24.10.2023, mistä ilmoitettiin maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksesta tehtiin kolme muistutusta. Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat mm.:

- rakentamisen määrään ja sijoitteluun
- kaavaselostuksen sisältöön
- viitesuunnitelmiin
- liito-oraviin.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- Helen Sähköverkko Oy
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / kaupunginmuseo

Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat mm. vesijohto- ja viemäri- sekä pelastusjärjestelyjen toteuttamiseen, liito-oravan ekologista verkoston ja suotuisan suojelutason turvaamiseen, meluntorjuntaan sekä uuden ja olemassa olevan rakentamisen yhteensovittamiseen.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) ilmoitti, ettei sillä ole lausuttavaa. Lisäksi kasvatuksen ja koulutuksen toimiala (Kasko) ilmoitti, että palvelutarpeeseen on varauduttu alueen uusissa tilahankkeissa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Jatkotoimenpiteet

Kaavan toteuttaminen edellyttää Huopalahdentien bulevardikadun rakentamista uudelle linjaukselle osana Länsi-Helsingin raitioteiden toteutusta. Raitioteiden hankesuunnittelu, jossa määritellään hankkeen aikataulua, vaiheistusta ja toteutustapaa, on parhaillaan käynnissä. Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Länsi-Helsingin raitioteiden hankesuunnitelman 9.1.2024. Valtio osallistuu hankekokonaisuuden toteuttamiseen maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimuksen 2020-31 mukaisesti noin 105 milj. eurolla. Alustavan aikataulun mukaan rakentaminen tulee tapahtumaan vaiheistetusti vuosien 2026–2030 välillä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12841 kartta, päivätty 12.12.2023
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12841 selostus, päivätty 12.12.2023, päivitetty Kylk:n 12.12.2023 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 25.9.2023, täydennetty 12.12.2023
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Muistutukset
- 6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7507)

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Sosiaali-, terveys-, ja pelastustoimiala
Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Asemakaavoitus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 05.02.2024 § 66

HEL 2022-014568 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 30. kaupunginosan (Munkkiniemi, Munkkivuori, Niemenmäki) korttelin 30101 tontin 4 sekä puisto- ja tiealueiden asemakaavan muutoksen 12.12.2023 päivätyn piirustuksen nro 12841 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein (muodostuvat uudet korttelit 30227 ja 30229).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.12.2023 § 668

HEL 2022-014568 T 10 03 03

Hankenumero 5704_3

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 12.12.2023 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12841 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 30. kaupunginosan (Munkkiniemi, Munkkivuori, Niemenmäki) korttelin 30101 tonttia 4 sekä puisto- ja tiealueita (muodostuvat uudet korttelit 30227 ja 30229).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluajana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävillä-oloajana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan

asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2022-014568>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

12.12.2023 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Nina Välkepinta-Lehtinen, liikenneinsinööri Markus Ahtiainen, insinööri Jarkko Nyman ja erityisasiantuntija Anu Haahla. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Nina Välkepinta-Lehtinen, arkkitehti, puhelin: 310 37024
nina.valkepintalehtinen(a)hel.fi
Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37088
markus.ahtiainen(a)hel.fi
Jarkko Nyman, projektipäällikkö (teknistaloudellinen suunnittelu), puhelin: 09 310 37094
jarkko.nyman(a)hel.fi
Anu Haahla, erityisasiantuntija (ympäristöhäiriöt), puhelin: 09 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi
Raimo Pakarinen, ympäristöasiantuntija (luontoasiat), puhelin: 09 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 13.09.2023 § 70

HEL 2022-014568 T 10 03 03

Arkkitehti Nina Välkepinta-Lehtinen esitteli alueen suunnittelutilannetta ja nimistötarpeita.

Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavan uuden nimen:

Luvvaniemenrinne – Lognäsbrinken

(katu, jalankulku- ja pyöräily-yhteys)

14.02.2024

Perustelu: Liitynnäinen (Luvvaniementien mukaan).

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 09 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 31.08.2023 § 53

HEL 2022-014568 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12841 pohjakartan kaupunginosassa 30 Munkkiniemi. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12841
Kaupunginosa: 30 Munkkiniemi
Kartoituksen työnumero: 1/2023
Pohjakartta valmistunut: 19.1.2023
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 09 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

14.02.2024

Asia/8

§ 37

Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite ajoyhteysien parantamiseksi maanalaisiin pysäköintilaitoksiin

HEL 2023-008804 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 RKP ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä esittää ryhmäaloitteessaan, että kaupunki keskustan saavutettavuuden parantamiseksi, katu-tason pakokaasupäästöjen vähentämiseksi, jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden viihtyisyyden lisäämiseksi sekä keskustan kaupallisten palveluiden parempien edellytysten luomiseksi tutkii miten olemassa olevaa huoltotunnelia voitaisiin hyödyntää ja tarvittaessa laajentaa, jotta maanalaiset yhteydet keskustan alla oleviin pysäköintiluoliin parantuisi.

Valmisteltavassa ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tarkennetaan huoltotunnelin kehittämistoimenpiteitä ja aikataulullisia tavoitteita.

Keskustan huoltotunneliin kytkeytyy neljä pysäköintilaitosta, tunnelin uudempaan osaan kytkeytyvät P-CityForum, P-Simonkenttä ja P-Stockmann sekä tunnelin vanhempaan osaan eli Kluuvin tunneliin kytkeytyvä P-Kluuvi.

Asemakaavamääräys mahdollistaa tunnelin uuden ja vanhan osan välillä ainoastaan huoltoliikenteen. Tämä rajoittaa läntisten pysäköintilai-

tosten saavutettavuutta idän suunnasta ja vastaavasti Kluuvin pysäköintilaitoksen saavutettavuutta lännen suunnasta. Rajoituksen tarkoituksena on varmistaa, että liikennemäärät pysyvät Kluuvin vanhan tunnelin puolella riittävän alhaisina huomioiden vanhan tunneli-infrastruktuurin liikenteelliset pullonkaulat ja puutteelliset pelastautumisjärjestelyt.

Huoltotunnelin käytettävyyttä pyritään edistämään keskeisenä keinona ydinkeskustan autolla saavutettavuuden parantamiseksi. Tunnelin liikenteellisten pullonkaulojen poistamiseksi ja tunneliturvallisuuteen liittyvien puutteiden korjaamiseksi on pitkälle vietyjä suunnitelmia, jotka tähtäävät pysäköintiliikennettä koskevan rajoituksen purkamiseen tai siitä poikkeamiseen. Samalla koko tunnelin läpiajon estämiseksi tarvitaan kaavamääräyksen tilalle korvaavia toimenpiteitä, käytännössä valvontajärjestelmä, jolla mahdollistetaan tavanomaista liikennetunnelia lievempien turvallisuusehtojen hyväksyttävyyys myös jatkossa.

Kaupunki suhtautuu myönteisesti mahdollisuuksiin laajentaa nykyistä huoltotunneliverkostoa huolto- ja pysäköintiliikenteeseen rajautuvassa käyttötarkoituksessa. Kaupunkiympäristölautakunnan aiemman päätöksen (15.11.2022 § 634) mukaisesti ydinkeskustan saavutettavuuden parantamiseksi ja edelleen ydinkeskustan viihtyisyyden lisäämiseksi vaihtoehtoja keskustan maanalaisten pysäköintilaitosten saavutettavuuden parantamiseksi selvitetään ensisijaisesti yksityisinä investointihankkeina.

Varaushakemus keskustan huoltotunnelin laajentamisesta on vireillä ja tulossa päätettäväksi alkuvuodesta. Kaupunki suhtautuu pääsääntöisesti myönteisesti mahdollisiin tuleviin vastaaviin kehittämisvarauksiin. Ydinkeskustan saavutettavuutta autolla on syytä parantaa erityisesti idästä ja on selvitettävä voiko saavutettavuutta parantaa myös muulle kuin huoltoliikenteelle.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä ja joka on otsoikoitu ryhmäaloitteeksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

14.02.2024

Asia/8

Liitteet

1 RKP ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 05.02.2024 § 69

HEL 2023-008804 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

29.01.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 28.11.2023 § 628

HEL 2023-008804 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Ryhmäaloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää keinoja kehittää keskustan huoltotunnelia maanalaisiin pysäköintilaitoksiin johtavien ajoyhteyksien parantamiseksi. Helsingin kaupunki pitää keskustan maanalaisiin pysäköintilaitoksiin johtavien ajoyhteyksien parantamista tärkeänä asiana, jonka edistämiseksi on useampia toimenpiteitä käynnissä. Kokonaisuudesta linjataan keväällä 2024 ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.

Nykytilanteessa keskustan huoltotunneliin kytkeytyy neljä pysäköintilaitosta. Nämä ovat tunnelin uudempaan osaan kytkeytyvät P-CityForum,

P-Simonkenttä ja P-Stockmann sekä tunnelin vanhempaan osaan eli Kluuvin tunneliin kytkeytyvä P-Kluuvi.

Tunnelin uuden ja vanhan osan välillä sallitaan asemakaavamääräyksen nojalla ainoastaan huoltoliikenne, mikä rajoittaa läntisten pysäköintilaitosten saavutettavuutta idän suunnasta ja vastaavasti Kluuvin pysäköintilaitoksen saavutettavuutta lännen suunnasta. Rajoituksen tarkoituksena on varmistaa, että liikennemäärät pysyvät Kluuvin vanhan tunnelin puolella riittävän alhaisina huomioiden vanhan tunnelin infrastruktuurin liikenteelliset pullonkaulat ja puutteelliset pelastautumisjärjestelyt.

Kaupungin intressissä on kuitenkin edistää huoltotunnelin käytettävyyttä keskeisenä keinona parantaa ydinkeskustan saavutettavuutta autolla. Tunnelin liikenteellisten pullonkaulojen poistamiseksi ja tunneliturvallisuuteen liittyvien puutteiden korjaamiseksi on pitkälle vietyjä suunnitelmia, jotka tähtäävät pysäköintiliikennettä koskevan rajoituksen purkamiseen tai siitä poikkeamiseen. Samalla koko tunnelin läpiajon estämiseksi tarvitaan kaavamääräyksen tilalle korvaavia toimenpiteitä, käytännössä valvontajärjestelmä, jolla mahdollistetaan tavanomaista liikennetunnelia lievempien turvallisuusehtojen hyväksyttävyyden myös jatkossa.

Lisäksi kaupunki suhtautuu myönteisesti mahdollisuuksiin laajentaa nykyistä huoltotunneliverkostoa huolto- ja pysäköintiliikenteeseen rajautuvassa käyttötarkoituksessa. Kaupunkiympäristölautakunnan aiemman päätöksen (15.11.2022 § 634) mukaisesti ydinkeskustan saavutettavuuden parantamiseksi ja edelleen ydinkeskustan viihtyisyyden lisäämiseksi vaihtoehtoja keskustan maanalaisten pysäköintilaitosten saavutettavuuden parantamiseksi jatkoselvitetään ensisijaisesti yksityisinä investointihankkeina.

Kaupunki on huoltotunnelin laajentamiseksi saanut kehittämisvaraus-hakemuksen keskustan merkittävimmiltä kiinteistönomistajilta ja SRV:ltä. Tähän on tarkoitus valmistella kehittämisvarauspäätös syksyn 2023 aikana kaupunkiympäristölautakunnan esityksestä kaupunginhallitukselle. Kehittämisvaraus on osa toteutuskelpoisimman ratkaisun hakemista keskustan huoltotunnelin laajentamiseksi niin ajoyhteyksien kuin käytön osalta. Kaupunki suhtautuu pääsääntöisesti myönteisesti myös mahdollisiin tuleviin vastaaviin kehittämisvarauksiin. Ydinkeskustan parkkihallien saavutettavuutta autolla on syytä parantaa erityisesti idästä ja on selvitettävä voiko saavutettavuutta parantaa myös muulle kuin huoltoliikenteelle.

Huoltotunnelin kehittämistoimenpiteitä ja aikataulullisia tavoitteita tullaan tarkentamaan keväällä 2024 päätöksentekoon valmistuvassa ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.

Käsittely

28.11.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Silja Borgarsdottir Sandelin: Lisätään lausuntoehdotukseen toiseksi viimeisen kappaleen loppuun: "Kaupunki suhtautuu pääsääntöisesti myönteisesti myös mahdollisiin tuleviin vastaaviin kehittämisvarauksiin. Ydinkeskustan parkkihallien saavutettavuutta autolla on syytä parantaa erityisesti idästä ja on selvitettävä voiko saavutettavuutta parantaa myös muulle kuin huoltoliikenteelle."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Silja Borgarsdottir Sandelinin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marek Salermo, liikenneinsinööri: 09 310 37106
marek.salermo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.11.2023 § 615

HEL 2023-008804 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.11.2023 Pöydälle

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Silja Borgarsdottir Sandelinin ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marek Salermo, liikenneinsinööri: 09 310 37106
marek.salermo(a)hel.fi

§ 38

Valtuutettu Minja Koskelan aloite tekstiilipanttin pilotoinnista kierrättämisen tehostamiseksi

HEL 2023-008688 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvittävän mahdollisuutta siihen, että tekstiilijätteen keräyspisteitä lisätään yhteistyössä HSY:n kanssa. (Titta Hiltunen)

Käsittely

Valtuutettu Titta Hiltunen ehdotti valtuutettu Minja Koskelan kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvittävän mahdollisuutta siihen, että tekstiilijätteen keräyspisteitä lisätään yhteistyössä HSY:n kanssa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

4 äänestys

Valtuutettu Titta Hiltusen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Valtuutettu Titta Hiltusen ehdottama toivomusponsi
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 75

Mukhtar Abib, Hilikka Ahde, Tarik Ahsanullah, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Niita Austero, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Jussi Halla-aho, Timo Harakka, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Atte Kaleva, Anna Karhumaa, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Sini Korpinen, Minja Koskela, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Ajak Majok, Petra

14.02.2024

Asia/9

Malin, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Kimmo Niemelä, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Pelto-korpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Lea Saukkonen, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Seida Sohrabi, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äänet: 6

Erkki Karinoja, Marko Kettunen, Laura Korpinen, Tom Packalén, Mikko Paunio, Mika Raatikainen

Tyhjä: 2

Nuutti Hyttinen, Pia Kopra

Poissa: 2

Alviina Alametsä, Joel Harkimo

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Titta Hiltusen ehdottaman toivomusponnen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Minja Koskelan aloite
- 2 HSY: Lausunto aloitteeseen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Minja Koskela ja 26 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki toteuttaa Lahden mallin kaltaisen tekstiilipanttipilotoinnin, jonka aikana arvioidaan pilotin vaikutuksia tekstiilien kierrätysvolyymiin ja jonka mahdolliset opit otetaan käyttöön tekstiilikierrättämisen vauhdittamiseksi.

Kaupunkiympäristölautakunta ehdottaa lausunnossaan, että HSY osana tekstiilijätteen kierrättämisen kokonaisuutta toteuttaa tekstiilipantti-kokeilun siinä aikataulussa, kun se katsotaan tarkoituksenmukaisimmaksi. Kaupunginhallitus yhtyy lautakunnan lausuntoon ja esittää, että kokeilu toteutetaan tarkoituksenmukaisen aikataulun mukaan. Yksi tutkittava mahdollisuus on tekstiilipantin toteuttaminen kampanjaluontoisesti yhteistyössä nykyisiä kierrätyspisteitä ylläpitävien kauppakeskusten tai tavaratalojen kanssa.

HSY:n mukaan kauppakeskuksissa sijaitsevat keräyspisteet on löydetty hyvin eikä kokeilu näissä paikoissa tuota lisäarvoa keräyksen tehostamiseksi. Kaupunginhallitus kuitenkin huomauttaa, että tekstiilipantin mahdollista tekstiilien kierrätystä kasvattavaa volyyymia on tarkoituksenmukaista tarkastella huomioimalla erot kauppakeskusten keräyspisteiden volyyymien välillä ennen ja jälkeen kokeilun, ja kannustaa pitämään kauppakeskukset mukana tarkoituksenmukaisinta toteuttamispaikkaa etsittäessä. Lahden kaupungin toteuttaman pilotoinnin kaltainen kokeilu on mahdollista toteuttaa esimerkiksi kulttuurikeskus Kanneltalossa. Kokeilun avulla voidaan saada tietoa kuluttajakäyttäytymisestä: Lisääkö pantin käyttämisen kokeilu lajittelutehokkuutta hetkellisesti vai tuottaako pysyvämpiä muutoksia? HSY toteaa lausunnossaan voivansa vastata keräyspisteen tyhjennyksestä ja kaupungin tulisi vastata annettavista panteista/palkkioista.

HSY:n mukaan poistotekstiilien kierrätyksen haasteena ovat vähäinen kiinnostus lopputuotetta kohtaan ja korkeat kustannukset. Poistotekstiilitonnin keräys ja kierrätys maksaa 1200 euroa, kun muilla jätelajeilla kustannukset ovat tästä vain murto-osan.

HSY:n tulee kuitenkin aktiivisesti edistää kierrätetyn tekstiilin materiaalihyödyntämisen kasvattamista valtakunnallisesti ja kuluttajien kierrätystietämyksen parantamista, sekä oman toiminnan kautta että yhteistyössä jätelaitosten sekä tekstiilikierrätyspaikkoja ylläpitävien kauppakeskusten ja tavaratalojen kanssa. Tulee valmistautua EU:n ekosuunniteluasetuksen ja tuottajavastuun mahdollisesti aiheuttaviin muutoksiin yhdessä tekstiilialan toimijoiden ja tuottajien kanssa sekä kehitettävä nykyisen kierrätysjärjestelmän puitteissa materiaalihyödyntämisen mahdollisuuksia.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan ja HSY:n lausunnot.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

14.02.2024

Asia/9

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Minja Koskela aloite
- 2 HSY: Lausunto aloitteeseen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 05.02.2024 § 70

HEL 2023-008688 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

05.02.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Muutetaan esittelijän perustelujen toinen lause muotoon:

"Kaupunkiympäristölautakunta ehdottaa lausunnossaan, että HSY osana tekstiilijätteen kierrättämisen kokonaisuutta toteuttaa tekstiilipantti-kokeilun siinä aikataulussa, kun se katsotaan tarkoituksenmukaisimmaksi. Kaupunginhallitus yhtyy lautakunnan lausuntoon ja esittää, että kokeilu toteutetaan tarkoituksenmukaisen aikataulun mukaan. Yksi tutkittava mahdollisuus on tekstiilipanttiin toteuttaminen kampanjaluontoisesti yhteistyössä nykyisiä kierrätyspisteitä ylläpitävien kauppakeskusten tai tavaratalojen kanssa."

Kolmas lause muutetaan kuulumaan:

"HSY:n mukaan kauppakeskuksissa sijaitsevat keräyspisteet on löydetty hyvin eikä kokeilu näissä paikoissa tuota lisäarvoa keräyksen tehostamiseksi. Kaupunginhallitus kuitenkin huomauttaa, että tekstiilipanttiin

14.02.2024

mahdollista tekstiilien kierrätystä kasvattavaa volyymia on tarkoituksenmukaista tarkastella huomioimalla erot kauppakeskusten keräyspisteiden volyymien välillä ennen ja jälkeen kokeilun, ja kannustaa pitämään kauppakeskukset mukana tarkoituksenmukaisinta toteuttamispaikkaa etsittäessä. Lahden kaupungin toteuttaman pilotoinnin kaltainen kokeilu on mahdollista toteuttaa esimerkiksi kulttuurikeskus Kanneltalossa. Kokeilun avulla voidaan saada tietoa kuluttajakäyttäytymisestä: Lisääkö pantin käyttämisen kokeilu lajittelutehokkuutta hetkellisesti vai tuottaako pysyvämpiä muutoksia? HSY toteaa lausunnossaan voivansa vastata keräyspisteen tyhjennyksestä ja kaupungin tulisi vastata annettavista panteista/palkkioista."

Kannattaja: Tuomas Rantanen

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Minja Koskelan vastahdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

29.01.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.11.2023 § 600

HEL 2023-008688 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Minja Koskelan ym. aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki toteuttaa Lahden mallin kaltaisen tekstiilipanttipilotin, jossa tekstiilien kierrätystä edistetään vastikkeellisella järjestelmällä. Lisäksi esitetään, että pilotin vaikutuksia tekstiilien kierrätysvolyymiin arvioidaan ja mahdolliset opit otetaan käyttöön tekstiilikierrätyksen vauhdittamiseksi.

Kuluttajapoistotekstiilit ovat kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä. Suomessa on uuden jätelain velvoittamana erilliskerätty tekstiilijätettä vuoden 2023 alusta. HSY on kerännyt poistotekstiilejä vuodesta 2019, ensimmäisten vuosien aikana Sortti-asemilla ja vuodesta 2022 valikoituissa kauppakeskuksissa, tavarataloissa sekä kulttuurikeskus Kanneltalossa. Keräyspisteiden lisäämisestä ja kierrätyksen kasvavasta suo-

siosta huolimatta edelleen vain pieni osa asukkaista vie tekstiilit keräyspisteille ja näin ollen keräykseen päätyvä osuus tekstiilijätteestä on vielä varsin pieni (arviolta 3 prosenttia).

Euroopan komissio on heinäkuussa 2023 antanut lainsäädäntöehdotuksen jätepuitedirektiivin muuttamiseksi elintarvike- ja tekstiilijätteiden osalta. Komissio ehdottaa, että tekstiilien valmistajille ja maahantuojille säädetään vastuu tekstiilituotteiden koko elinkaaresta (eli ns. tuottajavastuu). Vaikka direktiivin voimaantulossa saattaa kestää vuosia, se kuitenkin hidastaa jätelaitosten halua kehittää tekstiilikeräystä.

Kaupunkiympäristölautakunta totesi, että HSY:n tulee aktiivisesti edistää kierrätetyn tekstiilin materiaalihyödyntämisen kasvattamista valtakunnallisesti ja kuluttajien kierrätystietämyksen parantamista, sekä oman toiminnan kautta että yhteistyössä jätelaitosten sekä tekstiilikierätyspaikkoja ylläpitävien kauppakeskusten ja tavaratalojen kanssa. On sekä valmistauduttava EU:n ekosunnitteluasetuksen että tuottajavastuun mahdollisesti tuoviin muutoksiin yhdessä tekstiilialan toimijoiden ja tuottajien kanssa, että kehitettävä nykyisen kierrätysjärjestelmän puitteissa materiaalihyödyntämisen mahdollisuuksia.

Kaupunkiympäristölautakunta ehdotti, että osana tekstiilijätteen kierrättämisen kokonaisuutta HSY toteuttaa tekstiilipanttikokeilun siinä aikataulussa, kun se katsotaan tarkoituksenmukaisimmaksi. Yksi tutkittava mahdollisuus on tekstiilipantin toteuttaminen kampanjaluontoisesti yhteistyössä nykyisiä kierrätyspisteitä ylläpitävien kauppakeskusten tai tavaratalojen kanssa.

Käsittely

21.11.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Mia Haglund: Lausuntoehdotuksen kohta kolme (3) korvataan seuraavalla tekstillä:

"Kuluttajapoistotekstiilit ovat kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä. Suomessa on uuden jätelain velvoittamana erilliskerätty tekstiilijätettä vuoden 2023 alusta. HSY on kerännyt poistotekstiilejä vuodesta 2019, ensimmäisten vuosien aikana Sortti-asemilla ja vuodesta 2022 valikoituissa kauppakeskuksissa, tavarataloissa sekä kulttuurikeskus Kanneltalossa. Keräyspisteiden lisäämisestä ja kierrätyksen kasvavasta suosiosta huolimatta edelleen vain pieni osa asukkaista vie tekstiilit keräyspisteille ja näin ollen keräykseen päätyvä osuus tekstiilijätteestä on vielä varsin pieni (arviolta 3 prosenttia).

Euroopan komissio on heinäkuussa 2023 antanut lainsäädäntöehdotuksen jätepuitedirektiivin muuttamiseksi elintarvike- ja tekstiilijätteiden osalta. Komissio ehdottaa, että tekstiilien valmistajille ja maahantuojille säädetään vastuu tekstiilituotteiden koko elinkaaresta (eli ns. tuottajavastuu). Vaikka direktiivin voimaantulossa saattaa kestää vuosia, se kuitenkin hidastaa jätelaitosten halua kehittää tekstiilikeräystä.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että HSY:n tulee aktiivisesti edistää kierrätetyn tekstiilin materiaalihyödyntämisen kasvattamista valtakunnallisesti ja kuluttajien kierrätystietämyksen parantamista, sekä oman toiminnan kautta että yhteistyössä jätelaitosten sekä tekstiilikierätyspaikkoja ylläpitävien kauppakeskusten ja tavaratalojen kanssa. On sekä valmistauduttava EU:n ekosuunnitteluasetuksen että tuottajavastuun mahdollisesti tuoviin muutoksiin yhdessä tekstiilialan toimijoiden ja tuottajien kanssa, että kehitettävä nykyisen kierrätysjärjestelmän puitteissa materiaalihyödyntämisen mahdollisuuksia.

Kaupunkiympäristölautakunta ehdottaa, että osana tekstiilijätteen kierrättämisen kokonaisuutta HSY toteuttaa tekstiilipanttikokeilun siinä aikataulussa, kun se katsotaan tarkoituksenmukaisimmaksi. Yksi tutkittava mahdollisuus on tekstiilipantin toteuttaminen kampanjaluontoisesti yhteistyössä nykyisiä kierrätyspisteitä ylläpitävien kauppakeskusten tai tavaratalojen kanssa."

Kannattaja: Katri Penttinen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

14.11.2023 Pöydälle

07.11.2023 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Leona Silberstein, ympäristöasiantuntija: 09 310 36883
leona.silberstein(a)hel.fi

14.02.2024

Asia/10

§ 39

Valtuutettu Anniina Iskaniuksen aloite katutyösopimusten kehittämisestä

HEL 2023-008681 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Anniina Iskaniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Anniina Iskanius ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunkiympäristötoimiala käynnistää urakkasopimusten uudistamisen sekä kannustin/sanktiojärjestelmän kehittämisen. Helsingin urakkasopimukseen tulee lisätä katutöiden nykyistä huomattavasti tarkempi ja vaiheistettu aikataulu, joka on laadittu tavalla joka vähentää elinkeinoelämälle aiheutuvia haittoja. Lisäksi sopimukseen tulee luoda kannustinjärjestelmä, joka kannustaa alittamaan katutöihin asetun aikataulun ja vastaavasti sanktiojärjestelmä, mikäli sovittu aikataulu ylitetään.

Kaupunkiympäristö toimiala kehittää jatkuvasti urakkasopimuksia ja sopimusten kannustin/sanktiojärjestelmää katutöiden sujuvoittamiseksi. Stara kehittää toimintaansa kehittämis- ja tuottavuusohjelman avulla, jossa yhtenä tavoitteena on työmaiden tehokkuuden parantaminen. Työmaiden tehokkaampi läpivienti vähentää katutöiden haittoja.

Urakka-asiakirjojen sanktiojärjestelmää on paranneltu edistämään työmaiden suunnitellun mukaista etenemistä ja lyhentämään urakoiden

kestoja. Hinnittelumallilla ohjataan yleisten alueiden varaamista mahdollisimman lyhytaikaiseen käyttöön. Käyttöön otetaan työmaalupaus katu- sekä muille yleisille alueille kohdentuvissa rakennus- ja korjaustöissä. Jokaiselle hankkeelle asetetaan aikataululupaus, jolla minimoidaan kaupunkilaisille töistä aiheutuvan haitan kesto. Aikataululupaukset ja niiden toteumat tai poikkeamat raportoidaan hankekohtaisesti rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle. Toimilla vahvistetaan töiden nopeaa toteutumista.

Kehitysvaiheellisten projektien osalta toimintamalleja kehitetään jatkuvasti saatujen kokemusten perusteella ja urakoitsijoilta edellytetään aiempaa tarkempaa aikataulu- ja työnsuunnittelua. Tämä on olennainen osa projektin laadun ja tehokkuuden parantamista.

Urakoissa yleisesti käytettävä rakennusurakan yleiset sopimusehdot (YSE) sisältävät viivästyssakkoja ja seuraamuksia, jotka kannustavat urakoitsijoita pitämään kiinni sovituista aikatauluista.

Parhaillaan tarkastellaan kaivulupa- ja aluevuokramaksujen korottamista siten, että ne kannustavat nykyistä tehokkaammin työmaan kestojen minimointiin.

Kruunusillat-allianssissa on kehitetty ja otettu käyttöön eri kulkumuotojen työnaikaisten liikennejärjestelyjen laatua osoittava mittari (TLJ-mittari), joka mahdollistaa liikennejärjestelyiden toimivuuden objektiivisen mittaamisen. TLJ-mittari mahdollistaa laatuvaatimusten asettamisen tuleville katuremonteille.

Katutöiden yhteydessä järjestetään jatkuvaa seurantaa ja asukaskyselyitä, joiden avulla voidaan arvioida, miten katutyöt vaikuttavat asukkaiden elämään ja ympäristöön. Tämä palautteenkeruu mahdollistaa alueen toimivuuden ja parannuskohteiden tunnistamisen. Jatkuva palautejärjestelmä on olennainen osa urakoiden parantamista ja varmistaa, että kaupungin katutyöt ovat mahdollisimman toimivia ja vaikuttavia.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupungin hallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

14.02.2024

Asia/10

Liitteet

1 Valtuutettu Annina Iskaniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 29.01.2024 § 53

HEL 2023-008681 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 09.01.2024 § 8

HEL 2023-008681 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Helsingin katutöiden urakkasopimukseen tulee lisätä nykyistä huomattavasti tarkempi ja vaiheistettu aikataulu, joka on laadittu tavalla, joka vähentää elinkeinoelämälle aiheutuvia haittoja. Lisäksi sopimukseen tulee luoda kannustinjärjestelmä, joka kannustaa alittamaan katutöihin asetetun aikataulun ja vastaavasti sanktiojärjestelmä, mikäli sovittu aikataulu ylitetään. Uudistettuja urakkasopimuksia pitää käyttää sekä kaupungin omassa tuotannossa että ulkoa ostetuissa hankkeissa.

Projekteissa kehitetään jatkuvasti urakka-asiakirjoja. Sanktiojärjestelmää on paranneltu niin, että se vastaa entistä paremmin tarvetta varmistaa työmaiden suunnitellun mukainen eteneminen. Kehityksen ta-

voitteena on lyhentää katujen ja muiden yleisten alueiden varausaikoja työmaa- ynnä muuhun käyttöön. Hinnoittelumallilla ohjataan yleisten alueiden varaamista mahdollisimman lyhytaikaiseen käyttöön. Talousarvioneuvotteluiden tuloksena otetaan käyttöön työmaalupaus katusenä muille yleisille alueille kohdentuvissa rakennus- ja korjaustöissä. Jokaiselle hankkeelle asetetaan aikataululupaus, jolla minimoidaan kaupunkilaisille töistä aiheutuvan haitan kesto. Aikataululupaukset ja niiden toteumat tai poikkeamat raportoidaan hankekohtaisesti rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle. Toimilla vahvistetaan töiden nopeaa toteutumista.

Allianssihankeissa, kuten Raide-Jokerissa, Kalasatamasta Pasilaan - hankkeessa ja Kruunusillat-hankkeessa on avaintulosalueisiin perustuva bonusjärjestelmä. Lisäksi aiemmin toteutetussa Kasin katutöissä on ollut käytössä sanktio- ja kannustinjärjestelmä. Mannerheimintien urakassa on käytössä välitavoitteellinen bonusjärjestelmä. Allianssihankeiden, Mannerheimintien ja Kasin katutöiden kokemusten pohjalta kehitetään bonussanktiomenettelyn laajentamista käytettäväksi tuleviin suuriin katuhankkeisiin.

Kehitysvaiheellisten projektien osalta toimintamalleja kehitetään jatkuvasti saatujen kokemusten perusteella, ja urakoitsijoilta vaaditaan sopimusehtojen mukaisesti aikaisempaa tarkempaa aikataulu- ja työnsuunnittelua. Tämä on olennainen osa projektin laadun ja tehokkuuden parantamista.

Urakoitsijoiden etujen mukaista ei ole pitkittää urakoita, sillä se aiheuttaa urakoitsijalle lisäkustannuksia kuten työmaan yleiskustannukset, joista urakoitsija ei saa korvausta erikseen. Urakoissa yleisesti käytettävä rakennusurakan yleiset sopimusehdot (YSE) sisältävät viivästysakkoja ja seuraamuksia, jotka kannustavat urakoitsijoita pitämään kiinni sovitusta aikatauluista. Urakoiden yleisaikatauluihin on sopimuksen liitteenä olevassa urakkaohjelmassa tarkat laatimisohteet ja yhteisesti hyväksytty aikataulu on sopimuksessa sitova.

Toimialalla tarkastellaan parhaillaan kaivulupa- ja aluevuokramaksujen korottamista siten, että ne kannustavat nykyistä tehokkaammin työmaan kestojen minimointiin.

Kruunusillat-allianssissa on kehitetty ja otettu käyttöön eri kulkumuotojen työnaikaisten liikennejärjestelyjen laatua osoittava mittari (TLJ-mittari), joka mahdollistaa liikennejärjestelyiden toimivuuden objektiivisen mittaamisen. TLJ-mittari mahdollistaa laatuvaatimusten asettamisen tuleville katuremonteille.

Katutöiden yhteydessä järjestetään jatkuvaa seurantaa ja asukaskyselyitä, joiden avulla voidaan arvioida, miten katutyöt vaikuttavat asukkai-

14.02.2024

den elämään ja ympäristöön. Tämä palautteenkeruu mahdollistaa alueen toimivuuden ja parannuskohteiden tunnistamisen. Jatkuva palautejärjestelmä on olennainen osa urakoiden parantamista ja varmistaa, että kaupungin katutyöt ovat mahdollisimman toimivia ja vaikuttavia.

Kaupunkiympäristö toimiala tarkastelee ja kehittää jatkuvasti omien valtuuksiensa ja lainsäädännön puitteissa urakkasopimuksia ja kannustin/sanktiojärjestelmää siten, että katutöiden sujuvuus paranee.

Stara kehittää omaa toimintaansa muun muassa kehittämis- ja tuottavuusohjelman avulla, jossa yhtenä tavoitteena on työmaan tehokkuuden parantaminen. Työmaiden tehokkaampi läpivienti vähentää katutöiden haittoja.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Liisa Taskila, yksikön päällikkö: 09 310 15368
liisa.taskila(a)hel.fi

14.02.2024

Asia/11

§ 40

Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite pedagogisesti perustellun päiväkodin ja koulun koon selvittämisestä

HEL 2023-008682 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Nuorteva Johanna Pedagogisesti perusteltu päiväkodin ja koulun koko

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloitteessa esitetään selvittävän henkilöstön näkemyksiä liittyen koulujen ja päiväkotien kokoon sekä hyviin ja arjessa toimiviin tiloihin. Lisäksi edellytetään selvittävän edellytykset esteettömiin koulu- ja päiväkotitiloihin neuropsykologisesta ja kehityksen, kasvun ja oppimisen näkökulmasta sekä arvioitavan esikoululaisille parasta kasvuympäristöä henkilöstön näkemyksiä sekä kasvatustieteellistä ja kehitys- ja neuropsykologista tutkimusta hyödyntäen. Aloitteessa esitetään myös laadittavan suuntaviivat tulevia rakennuksia varten kasvatustieteellistä sekä neuro- ja kehityspsykologista osaamista sekä laajaan henkilöstölle tehtävään kyselyyn perustuvaa tietoa hyödyntäen, ottaen monipuolisemmin huomioon periaate esteettömien tilojen rakentamisesta.

Kaupunkiympäristön ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen roolit tilahankkeidenmäärittelyssä

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala seuraa tilatarpeita alueilla ja tekee kaupunkiympäristön toimialalle esitykset toteutettavista koulu- ja päiväkotihankkeista. Tarvittaessa kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ja kaupunkiympäristön toimiala tekevät yhdessä tilaverkkoselvityksen, jossa esitetyt palvelutilatarpeet sovitetaan tilaverkkoon toimitilastrategian ja omistajapoliittisten linjausten mukaisesti. Kun hanke on hyväksytyssä talonrakentamishjelmassa ja kasvatus- ja koulutuslautakunta on hyväksynyt tarvepäätöksen, kaupunkiympäristön toimiala käynnistää hankesuunnittelun.

Kaupunkiympäristön toimialan edustaja johtaa tilahankkeen suunnittelua ja toteutusta kaupungin hankkeelle asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala asettaa hankkeille pedagogiset tavoitteet sekä suunnitteluohjeistukseensa nojautuen ohjaa hankkeiden toiminnallista suunnittelua. Hankkeiden projektiryhmään nimetään aina kasvatuksen ja koulutuksen toimialan edustaja, joka huolehtii toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta suunnitelmissa, tarpeen mukaan muita kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiantuntijoita kuullen. Suunnitteluvaiheessa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan edustaja järjestää käyttäjäkokouksia, joihin kutsuu mukaan käyttäjän edustajia ja tarvittavia asiantuntijoita.

Päiväkodin ja koulun oppimisympäristö muodostaa pedagogisesti monipuolisen kokonaisuuden, joka tukee oppijan kasvua, oppimista, osallistumista ja yhteisöllistä tiedon rakentumista sekä vuorovaikutusta, ajattelua ja kokemuksia. Oppijan etu ja pedagogiikka ohjaavat suunnittelua ja toimintaa, kun uusia päiväkotia ja kouluja suunnitellaan. Toimialalla on käytössä opas uusien oppimisympäristöjen ja tilasuunnittelun tueksi varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Oppaan laadintaan osallistui opettajia, johtajia, rehtoreita ja sekä toimialan asiantuntijoita tilapalveluista, palvelukokonaisuuksista ja kehittämisspalveluista. Rakennushankkeen aikana henkilöstö osallistuu pedagogisen toiminnan suunnitteluun sekä tila- ja irtokalustesuunnitteluun. Oppijat osallistuvat irtokalustamis- ja pihasuunnitteluun. Irtokalustesuunnittelussa on osallistamistyöpajoja koko henkilökunnalle.

Kaupunginhallitus painottaa omalta osaltaan vastauksessa esiin tuotua kasvatuksen ja koulutuksen henkilöstön tilahankkeisiin osallistamisen tärkeyttä ja edellyttää että tilahankkeiden hankepäätöksistä löytyvät tämän osallistamisen tulokset ja vaikutukset hankkeeseen selkeästi.

Kunta10 -henkilöstökyselyn tulokset suhteutettuna päiväkotien ja koulujen kokoon

Vuoden 2023 oppilastilaston mukaan Helsingin kaupungilla on 88 suomenkielistä peruskoulua, joissa opiskelee yhteensä 43 777 oppilasta.

Suomenkielisen perusopetuksen koulujen oppilasmäärän vaihteluväli on 11-1221 oppilasta, keskimäärin suomenkielisissä peruskouluissa opiskelee 497 oppilasta. Ruotsinkielisessä perusopetuksessa on 14 peruskoulua ja oppilaiden kokonaismäärä on 4 208 oppilasta. Ruotsinkielisten koulujen oppilasmäärä vaihtelee 35-835 oppilaan välillä, keskimäärin ruotsinkielisessä peruskoulussa on 301 oppilasta. Helsingin kaupungilla on yhdeksän peruskoulua, jossa oppilasmäärä on yli 900 oppilasta.

Isoimmissa perusopetuksen kouluissa (yli 850 oppilasta) työskentelee rehtorin lisäksi kaksi tai kolme virka-apulaisrehtoria. Kunta10- henkilöstökyselyn tuloksia on tarkasteltu suurten (n. yli 850 oppilasta) ja keski suurten koulujen (n. yli 700 oppilasta) osalta, verraten tuloksia yhtenäisiin peruskouluihin, joissa ei ole virka-apulaisrehtorimallia (n. 400-700 oppilasta). Kunta10- henkilöstökyselyn tulokset ovat keskimäärin kehittyneet positiivisesti suurissa ja keskisuurissa kouluissa, joissa on yksi tai kaksi virka-apulaisrehtoria. Yhtenäisissä peruskouluissa, joissa ei ole virka-apulaisrehtoreita, Kunta10- tulokset ovat keskimäärin pysyneet vertailuvuosina samalla tasolla. Kunta10- tuloksissa on paljon hajontaa, ja heikkoja tuloksia sekä hyviä tuloksia on niin pienissä kuin suurissakin kouluissa.

Vuoden 2023 tilaston mukaan Helsingin kaupungilla on 152 suomenkielistä varhaiskasvatysyksikköä, joissa on yhteensä 24 548 lasta. Suomenkielisten varhaiskasvatysyksiköiden lapsimäärän vaihteluväli on 45-314 lasta, keskimäärin suomenkielisessä varhaiskasvatysyksikössä on 162 lasta. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatyksessä on 15 varhaiskasvatysyksikköä ja lasten kokonaismäärä on yhteensä 2095 lasta. Ruotsinkielisten yksiköiden lapsimäärän vaihteluväli on 90-182 lasta, keskimäärin ruotsinkielisessä varhaiskasvatysyksikössä on 139 lasta. Varhaiskasvatyksessä isoimmat yksiköt ovat vähintään 40 vakanssin yksiköitä, joissa on keskimäärin 220 lasta.

Varhaiskasvatysyksiköissä vastaavanlaista tarkastelua kuin perusopetuksessa Kunta10- tulosten kehityksestä ei ole tehty päiväkodin koon ja Kunta10- tulosten kehityksen osalta. Vuoden 2022 Kunta10- henkilöstökyselyssä käytettyjen mittareiden työ-, johtaminen- ja työyhteisö tuloksissa on hajontaa tarkasteltaessa eri kokoisia yksiköitä kaikilla johtamisrakenteen tasoilla (johtamisrakenteen kuvaus: taso 1 alle 30 vakanssia, taso 2 30–39 vakanssia, taso 3 vähintään 40 vakanssia). Yksikkörakennemuutoksia tapahtuu vuosittain, joten on vaikea tehdä päiväkotikohtaista vertailua koon mukaisesti. Varhaiskasvatyksessä tuloksiin vaikuttavat yksikkökoon lisäksi monet muut tekijät, kuten muutostilanteet tai henkilöstön saatavuustilanne. Varhaiskasvatuksen Kunta10- tulokset ovat olleet koko kaupungin tuloksien kärjessä ja esimerkiksi

johtamisen ja työyhteisö mittarissa varhaiskasvatuksen tulokset olivat vuonna 2022 koko Helsingin tuloksia paremmat.

Henkilöstön näkemykset päiväkodin ja koulun kokoon sekä näkemykset arjessa hyviin toimiviin tiloihin

Tutkimuskirjallisuudessa ei ole havaittu selkeää yhteyttä oppilaitosten koon ja oppimistulosten välillä. Tilalliset ominaisuudet kuitenkin edistävät oppimista, keskittymistä ja opetukseen osallistumista. Opetustilojen tila- ja sisustusratkaisuilla on todettu olevan monia yhteyksiä oppimiseen, sosiaalisten taitojen kehittymiseen, itsenäiseen ja omatoimiseen oppimiseen ja itseluottamuksen kehittymiseen. Nämä osaltaan tuottavat myös neuropsykologista esteettömyyttä. Oppijoiden hyvinvointi ja oppiminen edistyy, jos opetustiloista on mahdollisuus päästä ulos opetustunnin aikana tai jos opetusta on välillä mahdollista toteuttaa kokonaan ulkona. (Manca et al., 2020.) Tilojen suunnittelussa on huomioitava mahdollisuus järjestää työtila hiljaisessa ympäristössä, kun se on tarpeen.

Terveet tilat 2028 -selvityksen mukaan kunnallisissa päiväkodeissa työskentelevät vastaajat arvioivat yleisen turvallisuuden, paloturvallisuuden, valaistuksen ja poikkeustilanteisiin varautumisen olevan erittäin hyvällä tai hyvällä tasolla. Kehitettävää vastaajat havaitsivat lämpötilan säätämisen, henkilökunnan tilojen, ääniolosuhteiden, ilmanvaihdon ja liikuntatilojen osalta. Sillanpään väitöskirjan mukaan neliöiden määrä lasta kohden on lisääntynyt, mutta ulkoiluun tarkoitettu tila on vähentynyt. (FCG, 2023.)

Päiväkotien tai koulujen kokoon liittyen ei ole kysytty aikaisemmin Kunta10- tai Fiilari- henkilöstökyselyissä, joten yksiselitteistä vastausta henkilöstön näkemykseen koulun tai päiväkodin koosta ei ole saatavissa. Kaupunginhallitus katsoo, että tällaista tietoa olisi hyvä tuottaa päätöksenteon

tueksi. Koulujen ja päiväkotien tilaprosesseissa kuullaan henkilöstöä ja tätä kautta saadaan tietoa huomioitavaksi uusien rakennusten suunnittelussa. Valmistuneista päiväkodeista ja kouluista kerätään käyttäjäpalautetta haastatteluin ja kyselymenetelmin rehtoreilta, päiväkotien johtajilta ja henkilöstöltä. Kerätty käyttäjäpalute esitellään lautakunnalle säännöllisin väliajoin.

Päiväkotien oppimisympäristöistä ja niiden toimivuudesta on henkilöstöltä kysytty vuoden 2022 varhaiskasvatuksen auditointien ja nykytilan kartoituksen yhteydessä. Tiimien itsearviointikyselyyn vastasi yhteensä 554 tiimiä koko kaupungista, vastausprosentti koko kaupungin osalta 30 %. Päiväkodin tiloihin liittyviä väittämiä oli kyselyssä kolme ja niiden toteutumista arvioitiin asteikolla 1–5. Väittämät olivat: Käytössämme

olevat tilat mahdollistavat pitkäkestoisen ja keskeytymättömän leikin ryhmässämme (KA = 3,2), Käytössämme olevat tilat toimivat hyvin eri kasvu- ja kehitysvaiheissa oleville lapsille (KA = 3,4) sekä Käytössämme olevissa tiloissa on hyvä akustiikka (KA = 3,1). Eri varhaiskasvatusalueiden välillä oli hajontaa väittämien arvioinnissa. Kyselyn tuloksia ei ole tarkasteltu suhteessa päiväkodin kokoon. Auditointitilaisuuksien keskusteluissa (N = 21) henkilöstö toi esiin useamman ryhmän jakamat tilat haasteellisina lasten pitkäkestoisen leikin tukemisessa. Auditointien arvioinneissa osa yksiköistä nosti esille, että mahdollisuutta rauhoittumiseen ei aina ollut tilojen yhteiskäytön ja huonon akustiikan vuoksi. Henkilöstöä on tuettava toiminnan suunnittelussa, jotta rauhoittumisen hetket mahdollistuvat. Saadun käyttäjäpalautteen perusteella toimiala arvioi tilojen muokkaamisen ja korjaamisen tarpeen, jotta tilat tukevat mahdollisimman hyvin lasten kasvua ja oppimista sekä työskentelyä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kehittämispalveluissa aloittaa vuonna 2024 pedagoginen asiantuntija, jonka yhtenä tehtävänä on varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjen kehittäminen. Jatkossa henkilöstön käsityksiä toimivista oppimisympäristöistä voidaan kysyä varhaiskasvatuksen auditointien yhteydessä hyödyntäen Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen kehittämää Valssi-arviointijärjestelmää.

Esteettömyys koulu- ja päiväkotitiloissa neuropsykologisesta ja kehityksen, kasvun ja oppimisen näkökulmista

Asetus rakennuksen esteettömyydestä (241/2017) edistää ihmisten yhdenvertaisuutta. Rakennusala ohjaavat määräykset keskittyvät liikumisen esteettömyyteen, aistiesteettömyys huomioidaan lähinnä näkö- ja kuuloesteisyyden osalta. Esteettömyys huomioidaan Helsingin kaupungin kaikkien toimialojen palvelu- ja toimintasuunnitelmissa. Esteettömyystyöryhmä on laatinut Helsingin kaupungin esteettömyyslinjausten toteutuminen 2022-2025- raportin.

Tutkimuskirjallisuudessa arvioidaan, että 15–20 % ihmisistä on erityisherkkiä kuormittumaan ympäristön ärsykkeistä. Esiintyvyys on suurempi lapsilla, joilla on erilaisia kehityksellisiä häiriöitä tai neuropsykologisia ongelmia. Aistitiedon käsittelyn ongelmat voivat esiintyä päiväkodissa ja koulussa oman käytöksen hallinnan vaikeutena, keskittymisvaikeutena, oppimisvaikeutena, yliaktiivisuutena, voimakkaina tunnereaktioina tai heikkona itsetuntona. Ongelmat voivat vaikeuttaa oppijan arjen toimintoja ja oppimista. On tärkeää huomioida kaikki aistit uusien päiväko- ja koulurakennusten suunnittelussa, sillä kokonaisvaltaisesta aistiympäristöstä hyötyvät kaikki oppimistilojen käyttäjät. Aistiystävälliset ympäristöt minimoivat ylikuormittumista ja oppijan voimavarat voivat kohdentua uuden oppimiseen ja rakentavaan vuorovaikutukseen. (Hannukainen et al. 2019, Raikamo 2023, Rajala 2022.)

Esi- ja perusopetuksen järjestämisessä hyödynnetään monimuotoisia oppimisympäristöjä. Opetus- ja kasvatustoimintaa voi ohjata useampi aikuinen samaan aikaan ja oppijoiden määrä opetusryhmissä vaihtelee työpäivän aikana tilanteiden ja oppijoiden tarpeen mukaan. Kasvatus- ja opetusmenetelmien sekä -materiaalien monipuolinen käyttö samassa opetustilassa monen aikuisen ohjaamana voi aiheuttaa kuormitusta joillekin oppijoille. Päiväkotij- ja koulurakennukseen olisi hyvä sijoittaa rauhallinen ja virikkeetön tila, jossa oppija voi rauhoittua kuormittavissa tilanteissa. Koulu- ja päiväkotitilojen tulee myös olla helposti muokattavia, jotta ympäristöstä tulevia ärsykeitä voidaan vähentää tilaa uudelleen järjestämällä, työskentelytilojen tarjoamisella ja pienryhmätyöskentelyn mahdollistamisella. Aineeton esteettömyys saavutetaan rakentamalla tiloja, jotka eivät tarpeettomasti edesauta syrjäytymistä ja erittele oppijoita esimerkiksi tuen tarpeen lähtökohtien mukaan. Tarvittaessa oppijan oppimisympäristöä räätälöidään ja muokataan hänen tarpeidensa mukaan ja/tai oppijalle hankitaan hänen tarvitsemansa apuvälineet vuorovaikutukseen ja opetukseen osallistumiseksi. Oppimisympäristöissä tulee huomioida myös asenne-esteettömyys, jolla tarkoitetaan ihmisten asennoitumista toisiaan kohtaan. Asenne-esteettömässä oppimisympäristössä yhdenvertaisuus ja sosiaalinen integraatio toteutuvat tietoisesti, ja oppijoiden osallisuutta tuetaan aktiivisesti. (Rajala 2022, Oksanen et al. 2019.)

Arviointi esikoulun sijaintipaikasta päiväkodin tai koulun yhteydessä

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen oppimisympäristöjen kehittämisessä vaatimukset ovat yhteneväisiä: oppimisympäristöjen tulee olla muunneltavat ja ryhmiteltävissä monenlaista pedagogista toimintaa varten. Muita tärkeitä näkökulmia ovat esimerkiksi yhdenvertaisuus, kulttuurinen moninaisuus, ikätaso, turvallisuus ja mahdolliset tuen tarpeet. (FCG, 2023.)

Esiopetuksessa olevan lapsen oppimisympäristöä on tutkittu tapaustutkimuksena sekä päiväkodin että koulun näkökulmasta. Koulussa järjestettävän esiopetuksen etuina mainittiin esi- ja alkuopetuksen välisen siirtymän helpottuminen, tiiviimpi opettajien välinen yhteistyö sekä mahdollisuus uusien ystävyysuhteiden luomiseen. Lisäksi opettajien mukaan lapsen itsetuntoa tuki se, että hänet nähtiin ”oppilaana”. Koulussa järjestettävän esiopetuksen haasteina mainittiin vapaan leikin mahdollistuminen ja se, etteivät materiaalit aina ole alle kouluikäiselle suunnattuja. Kouluympäristössä kiusaaminen etenkin ulkotiloissa herätti lapsissa huolta. Haastavana tutkimuksen mukaan koettiin esiopetuksikäisten sopeutuminen koulun rytmiiin ja aikatauluun sekä tilojen joustamattomuus pienryhmätoimintaan. (Havu-Nuutinen et al. 2014.)

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus on julkaissut Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset vuonna 2018. Pelkät fyysiset puitteet eivät takaa laadukasta varhaiskasvatusta. Pedagoginen suunnittelu on olennaista siinä, millaiseksi toiminta muodostuu ja miten lapsi kokee ympäristön ja siellä järjestettävän toiminnan. Toimialalla varmistetaan, että esikoululaisten vapaa ja turvallinen leikki onnistuu koulun koosta huolimatta, esikoululaisten ryhmätoimintaan ja leikkiin on riittävästi tilaa ja kaikki ryhmät mahtuvat ruokalaan asianmukaisesti ja tilojen mitoitus arvioitava realistisesti.

Tulevaisuuden koulu- tutkimusyhteistyö kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja Helsingin yliopiston kanssa

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja Helsingin yliopiston tutkimusyhteistyön tarkoituksena on selvittää helsinkiläisten opettajien ja oppijoiden kokemuksia jo toteutetuista uusista ja uudistetuista oppimisympäristöistä.

Tutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa on kerätty opettajien, henkilöstön ja oppijoiden kokemuksia neljästä perusopetuksen koulusta. Kerätyn käyttäjäaineiston pohjalta todetaan, että joustavan koulun soveltuvuus tulevaisuuden taitoja kehittäväksi oppimisympäristöksi on tunnistettu kouluyhteisöissä, mutta samalla on tunnistettu toimintatapojen muutostarpeita. Haasteena joustavissa oppimisympäristöissä on pedagogisen ja tilallisen suunnittelun yhteensovittaminen oikea-aikaisesti. Oppimisympäristöjen yhteiskehittämistä jatketaan pedagogiikkaperusteisesti tilojen käyttöönoton molemmin puolin. Tutkijat suosittavat joustavuuden mahdollistajien ja esteiden tunnistamista: toiminnan joustavuus ja tilallinen joustavuus kulkevat käsi kädessä. Tutkimuksen välituloksia esiteltiin kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnalle 8.10.2023. Perusopetuksen tulokset tiivistetään ja kootaan yhteen kevään 2024 aikana. Opettajien ja oppijoiden välituloksia täydennetään syksyn ja talven aikana haastatteluilla ja oppijoiden piirrosmateriaalilla. Tutkimusyhteistyö laajenee perusopetuksesta varhaiskasvatukseen ja lukiokoulutukseen. Varhaiskasvatuksen tiloista aineiston keruu käynnistyy syksyllä 2024. Tutkimustulosten avulla oppimisympäristösuunnittelua ja suunnittelun prosesseja kehitetään edelleen. Tavoitteena on myös tuottaa ohje- ja tukimateriaaleja yksiköille oppimisympäristön uudistamiseksi ja toimintakulttuurin kehittämiseksi.

Yhteenveto

Aloitetta varten käytetty tutkimustieto ei anna yksiselitteistä tietoa pedagogisesti perusteltuun päiväkodin ja koulun kokoon. Kunta10- henkilöstökyselyn tuloksiin vaikuttavat monet seikat, eikä koulun tai varhaiskasvatusyksikön koon osalta voida nykyisten henkilöstökyselyihin pe-

rustuvan tiedon varassa tehdä suoria johtopäätöksiä. Tutkimuskirjallisuudessa ei ole havaittu selkeää yhteyttä oppilaitoksen koon ja oppimistulosten välillä. Uusien ja uudistettavien koulujen ja päiväkotien tilaprosesseissa kuullaan henkilöstöä ja tätä kautta saadaan tietoa huomioitavaksi uusien rakennusten suunnittelussa. Tilasuunnitteluohjeissa tulee huomioida aloitteessa mainitut esteettömyyden näkökulmat oppijoiden neuropsykologisen ja kehityksen, kasvun ja oppimisen kannalta sekä henkilöstön näkemykset pedagogisesti toimivista tiloista. Tilasuunnitteluohjeita ja -prosessia arvioidaan olemassa olevan tutkimustiedon ja henkilöstöltä saadun palautteen perusteella. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala jatkaa Tulevaisuuden koulu- tutkimusyhteistyötä Helsingin yliopiston kanssa ja kehittää edelleen oppimisympäristön suunnitteluprosessia ja tuottaa yksiköille materiaalia pedagogisen toimintakulttuurin vahvistamiseen.

Asiasta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto sekä kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston lausunnot. Lisäksi rakennusten ja yleisten alueiden jaosto totesi, että jatkossa suunnittelun alkuvaiheesta lähtien on osallistettava nykyistä aikaisemmassa vaiheessa henkilöstöä sen arvioimiseen, onko yksikön koon kasvattaminen esimerkiksi yhdistämällä perusteltua. Jaosto piti tärkeänä, että koulu- ja päiväkotirakennusten koon vaikutusta oppimiseen, kehitykseen, hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen selvitetään.

Aloitevastaus vastaa saatuja lausuntoja.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua tai jossa esitetyt toimenpiteet käsittävät useamman toimialan.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Nuorteva Johanna Pedagogisesti perusteltu päiväkodin ja koulun koko

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.02.2024

Asia/11

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 05.02.2024 § 71

HEL 2023-008682 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

05.02.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen: Lisätään kohdan "Kaupunkiympäristön ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen roolit tilahankkeidenmäärittelyssä" viimeiseksi kappaleeksi:

"Kaupunginhallitus painottaa omalta osaltaan vastauksessa esiin tuotua kasvatuksen ja koulutuksen henkilöstön tilahankkeisiin osallistamisen tärkeyttä ja edellyttää että tilahankkeiden hankepäätöksistä löytyvät tämän osallistamisen tulokset ja vaikutukset hankkeeseen selkeästi."

Lisätään kohtaan "Henkilöstön näkemykset päiväkodin ja koulun kokoon sekä näkemykset arjessa hyvin toimiviin tiloihin" lauseen "Päiväkotien tai koulujen kokoon liittyen ei ole kysytty aikaisemmin Kunta10- tai Fiilari- henkilöstökyselyissä, joten yksiselitteistä vastausta henkilöstön näkemykseen koulun tai päiväkodin koosta ei ole saatavissa." jälkeen:

"Kaupunginhallitus katsoo, että tällaista tietoa olisi hyvä tuottaa päätöksenteon tueksi."

Kannattaja: Minja Koskela

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Tuomas Rantasen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

29.01.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 16.01.2024 § 9

HEL 2023-008682 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan ja 24 muun allekirjoittaneen 21.6.2023 jätetystä valtuustoaloitteesta koskien pedagogisesti perusteltua päiväkodin ja koulun kokoa, ja tarkistaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala seuraa tilatarpeita alueilla ja tekee kaupunkiympäristön toimialalle esitykset toteutettavista koulu- ja päiväkotihankkeista. Päiväkodin ja koulun oppimisympäristö muodostaa pedagogisesti monipuolisen kokonaisuuden, joka tukee oppijan kasvua, oppimista, osallistumista ja yhteisöllistä tiedon rakentumista sekä vuorovaikutusta, ajattelua ja kokemuksia. Oppijan etu ja pedagogiikka ohjaavat suunnittelua ja toimintaa, kun uusia päiväkoteja ja kouluja suunnitellaan. Toimialalla on käytössä opas uusien oppimisympäristöjen ja tilasuunnittelun tueksi varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Oppaan laadintaan osallistui opettajia, johtajia, rehtoreita ja sekä toimialan asiantuntijoita tilapalveluista, palvelukokonaisuuksista ja kehittämisspalveluista. Rakennushankkeen aikana henkilöstö osallistuu pedagogisen toiminnan suunnitteluun sekä tila- ja irtokalustesuunnitteluun. Oppijat osallistuvat irtokalustamis- ja pihasuunnitteluun. Irtokalustesuunnittelussa on osallistamistyöpajoja koko henkilökunnalle.

1. Kunta10 -henkilöstökyselyn tulokset suhteutettuna päiväkotien ja koulujen kokoon

Vuoden 2023 oppilastilaston mukaan Helsingin kaupungilla on 88 suomenkielistä peruskoulua, joissa opiskelee yhteensä 43 777 oppilasta. Suomenkielisen perusopetuksen koulujen oppilasmäärän vaihteluväli on 11-1221 oppilasta, keskimäärin suomenkielisissä peruskouluissa opiskelee 497 oppilasta. Ruotsinkielisessä perusopetuksessa on 14 peruskoulua ja oppilaiden kokonaismäärä on 4 208 oppilasta. Ruotsinkielisten koulujen oppilasmäärä vaihtelee 35-835 oppilaan välillä, keskimäärin ruotsinkielisessä peruskoulussa on 301 oppilasta. Helsingin kaupungilla on yhdeksän peruskoulua, jossa oppilasmäärä on yli 900 oppilasta.

Isoimmissa perusopetuksen kouluissa (yli 850 oppilasta) työskentelee rehtorin lisäksi kaksi tai kolme virka-apulaisrehtoria. Kunta10- henkilös-

tökyselyn tuloksia on tarkasteltu suurten (n. yli 850 oppilasta) ja keski-
suurten koulujen (n. yli 700 oppilasta) osalta, verraten tuloksia yhtenäis-
siin peruskouluihin, joissa ei ole virka-apulaisrehtorimallia (n. 400-700
oppilasta). Kunta10- henkilöstökyselyn tulokset ovat keskimäärin kehiti-
tyneet positiivisesti suurissa ja keskisuurissa kouluissa, joissa on yksi
tai kaksi virka-apulaisrehtoria. Yhtenäisissä peruskouluissa, joissa ei
ole virka-apulaisrehtoreita, Kunta10- tulokset ovat keskimäärin pysy-
neet vertailuvuosina samalla tasolla. Kunta10- tuloksissa on paljon ha-
jontaa, ja heikkoja tuloksia sekä hyviä tuloksia on niin pienissä kuin
suurissakin kouluissa.

Vuoden 2023 tilaston mukaan Helsingin kaupungilla on
152 suomenkielistä varhaiskasvatysyksikköä, joissa on yhteensä 24
548 lasta. Suomenkielisten varhaiskasvatysyksiköiden lapsimäärän
vaihteluväli on 45-314 lasta, keskimäärin suomenkielisessä varhais-
kasvatysyksikössä on 162 lasta. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuk-
sessa on 15 varhaiskasvatysyksikköä ja lasten kokonaismäärä on yh-
teensä 2095 lasta. Ruotsinkielisten yksiköiden lapsimäärän vaihteluväli
on 90-182 lasta, keskimäärin ruotsinkielisessä varhaiskasvatysyksikös-
sä on 139 lasta. Varhaiskasvatuksessa isoimmat yksiköt ovat vähin-
tään 40 vakanssin yksiköitä, joissa on keskimäärin 220 lasta.

Varhaiskasvatysyksiköissä vastaavanlaista tarkastelua kuin perusope-
tuksessa Kunta10- tulosten kehityksestä ei ole tehty päiväkodin koon ja
Kunta10- tulosten kehityksen osalta. Vuoden 2022 Kunta10- henkilös-
tökyselyssä käytettyjen mittareiden työ-, johtaminen- ja työyhteisö tu-
loksissa on hajontaa tarkasteltaessa eri kokoisia yksiköitä kaikilla joh-
tamisrakenteen tasoilla (johtamisrakenteen kuvaus: taso 1 alle 30 va-
kanssia, taso 2 30–39 vakanssia, taso 3 vähintään 40 vakanssia). Yk-
sikkörakennemuutoksia tapahtuu vuosittain, joten on vaikea tehdä päi-
väkotikohtaista vertailua koon mukaisesti. Varhaiskasvatuksessa tulok-
siin vaikuttavat yksikkökoon lisäksi monet muut tekijät, kuten muutosti-
lanteet tai henkilöstön saatavuustilanne. Varhaiskasvatuksen Kunta10-
tulokset ovat olleet koko kaupungin tuloksien kärjessä ja esimerkiksi
johtamisen ja työyhteisö mittarissa varhaiskasvatuksen tulokset olivat
vuonna 2022 koko Helsingin tuloksia paremmat.

2. Henkilöstön näkemykset päiväkodin ja koulun kokoon sekä näkemykset arjessa hyviin toimiviin tiloihin

Tutkimuskirjallisuudessa ei ole havaittu selkeää yhteyttä oppilaitosten
koon ja oppimistulosten välillä. Tilalliset ominaisuudet kuitenkin edistä-
vät oppimista, keskittymistä ja opetukseen osallistumista. Opetustilojen
tila- ja sisustusratkaisuilla on todettu olevan monia yhteyksiä oppimi-
seen, sosiaalisten taitojen kehittymiseen, itsenäiseen ja omatoimiseen
oppimiseen ja itseluottamuksen kehittymiseen. Nämä osaltaan tuotta-

vat myös neuropsykologista esteettömyyttä. Oppijoiden hyvinvointi ja oppiminen edistyy, jos opetustiloista on mahdollisuus päästä ulos opetustunnin aikana tai jos opetusta on välillä mahdollista toteuttaa kokonaan ulkona (Manca et al., 2020.). Tilojen suunnittelussa on huomioitava mahdollisuus järjestää työtila hiljaisessa ympäristössä, kun se on tarpeen.

Terveet tilat 2028 -selvityksen mukaan kunnallisissa päiväkodeissa työskentelevät vastaajat arvioivat yleisen turvallisuuden, paloturvallisuuden, valaistuksen ja poikkeustilanteisiin varautumisen olevan erittäin hyvällä tai hyvällä tasolla. Kehitettävää vastaajat havaitsivat lämpötilan säätämisen, henkilökunnan tilojen, ääniolosuhteiden, ilmanvaihdon ja liikuntatilojen osalta. Sillanpään väitöskirjan mukaan neliöiden määrä lasta kohden on lisääntynyt, mutta ulkoiluun tarkoitettu tila on vähentynyt. (FCG, 2023.)

Päiväkotien tai koulujen kokoon liittyen ei ole kysytty aikaisemmin Kunta10- tai Fiilari- henkilöstökyselyissä, joten yksiselitteistä vastausta henkilöstön näkemykseen koulun tai päiväkodin koosta ei ole saatavissa. Koulujen ja päiväkotien tilaprosesseissa kuullaan henkilöstöä ja tätä kautta saadaan tietoa huomioitavaksi uusien rakennusten suunnittelussa. Valmistuneista päiväkodeista ja kouluista kerätään käyttäjäpalautetta haastatteluin ja kyselymenetelmin rehtoreilta, päiväkotien johtajilta ja henkilöstöltä. Lautakunta toteaa, että on tärkeää tuoda kerätty käyttäjäpalaute myös lautakunnalle säännöllisin väliajoin.

Päiväkotien oppimisympäristöistä ja niiden toimivuudesta on henkilöstöltä kysytty vuoden 2022 varhaiskasvatuksen auditointien ja nykytilan kartoituksen yhteydessä. Tiimien itsearviointikyselyyn vastasi yhteensä 554 tiimiä koko kaupungista, vastausprosentti koko kaupungin osalta 30 %. Päiväkodin tiloihin liittyviä väittämiä oli kyselyssä kolme ja niiden toteutumista arvioitiin asteikolla 1—5. Väittämät olivat: Käytössämme olevat tilat mahdollistavat pitkäkestoisen ja keskeytymättömän leikin ryhmässämme (KA = 3,2), Käytössämme olevat tilat toimivat hyvin eri kasvu- ja kehitysvaiheissa oleville lapsille (KA = 3,4) sekä Käytössämme olevissa tiloissa on hyvä akustiikka (KA = 3,1). Eri varhaiskasvatusalueiden välillä oli hajontaa väittämien arvioinnissa. Kyselyn tuloksia ei ole tarkasteltu suhteessa päiväkodin kokoon. Auditointitilaisuuksien keskusteluissa (N = 21) henkilöstö toi esiin useamman ryhmän jakamat tilat haasteellisina lasten pitkäkestoisen leikin tukemisessa. Auditointien arvioinneissa osa yksiköistä nosti esille, että mahdollisuutta rauhoittumiseen ei aina ollut tilojen yhteiskäytön ja huonon akustiikan vuoksi. Henkilöstöä on tuettava toiminnan suunnittelussa, jotta rauhoittumisen hetket mahdollistuvat. Saadun käyttäjäpalautteen perusteella toimialan on arvioitava tilojen muokkaamisen ja korjaamisen tarve, jotta tilat tukevat mahdollisimman hyvin lasten kasvua ja oppimista sekä työsken-

telyä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kehittämispalveluissa aloittaa vuonna 2024 pedagoginen asiantuntija, jonka yhtenä tehtävänä on varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjen kehittäminen. Jatkossa henkilöstön käsityksiä toimivista oppimisympäristöistä voidaan kysyä varhaiskasvatuksen auditointien yhteydessä hyödyntäen Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen kehittämää Valssi-arviointijärjestelmää.

3. Esteettömyys koulu- ja päiväkotitiloissa neuropsykologisesta ja kehityksen, kasvun ja oppimisen näkökulmista

Asetus rakennuksen esteettömyydestä (241/2017) edistää ihmisten yhdenvertaisuutta. Rakennusala ohjaavat määräykset keskittyvät liikumisen esteettömyyteen, aistiesteettömyys huomioidaan lähinnä näkö- ja kuuloesteisyyden osalta. Esteettömyys huomioidaan Helsingin kaupungin kaikkien toimialojen palvelu- ja toimintasuunnitelmissa. Esteettömyystyöryhmä on laatinut Helsingin kaupungin esteettömyyslinjausten toteutuminen 2022-2025- raportin.

Tutkimuskirjallisuudessa arvioidaan, että 15–20 % ihmisistä on erityisherkkiä kuormittumaan ympäristön ärsykkeistä. Esiintyvyys on suurempi lapsilla, joilla on erilaisia kehityksellisiä häiriöitä tai neuropsykologisia ongelmia. Aistitiedon käsittelyn ongelmat voivat esiintyä päiväkodissa ja koulussa oman käytöksen hallinnan vaikeutena, keskittymisvaikeutena, oppimisvaikeutena, yliaktiivisuutena, voimakkaina tunnereaktioina tai heikkona itsetuntona. Ongelmat voivat vaikeuttaa oppijan arjen toimintoja ja oppimista. On tärkeää huomioida kaikki aistit uusien päiväkotit- ja koulurakennusten suunnittelussa, sillä kokonaisvaltaisesta aistiympäristöstä hyötyvät kaikki oppimistilojen käyttäjät. Aistiystävälliset ympäristöt minimoivat ylikuormittumista ja oppijan voimavarat voivat kohdentua uuden oppimiseen ja rakentavaan vuorovaikutukseen. (Hannukainen et al. 2019, Raikamo 2023, Rajala 2022.)

Esi- ja perusopetuksen järjestämisessä hyödynnetään monimuotoisia oppimisympäristöjä. Opetus- ja kasvatustoimintaa voi ohjata useampi aikuinen samaan aikaan ja oppijoiden määrä opetusryhmissä vaihtelee työpäivän aikana tilanteiden ja oppijoiden tarpeen mukaan. Kasvatus- ja opetusmenetelmien sekä -materiaalien monipuolinen käyttö samassa opetustilassa monen aikuisen ohjaamana voi aiheuttaa kuormitusta joillekin oppijoille. Päiväkoti- ja koulurakennukseen olisi hyvä sijoittaa rauhallinen ja virikkeetön tila, jossa oppija voi rauhoittua kuormittavissa tilanteissa. Koulu- ja päiväkotitilojen tulee myös olla helposti muokattavia, jotta ympäristöstä tulevia ärsykkeitä voidaan vähentää tilaa uudelleen järjestämällä, työskentelytilojen tarjoamisella ja pienryhmätyöskentelyn mahdollistamisella. Aineeton esteettömyys saavutetaan rakentamalla tiloja, jotka eivät tarpeettomasti edesauta syrjäytymistä ja erittele oppijoita esimerkiksi tuen tarpeen lähtökohtien mukaan. Tarvittaessa

oppijan oppimisympäristöä räätälöidään ja muokataan hänen tarpeidensa mukaan ja/tai oppijalle hankitaan hänen tarvitsemansa apuvälineet vuorovaikutukseen ja opetukseen osallistumiseksi. Oppimisympäristöissä tulee huomioida myös asenne-esteettömyys, jolla tarkoitetaan ihmisten asennoitumista toisiaan kohtaan. Asenne-esteettömässä oppimisympäristössä yhdenvertaisuus ja sosiaalinen integraatio toteutuvat tietoisesti, ja oppijoiden osallisuutta tuetaan aktiivisesti. (Rajala 2022, Oksanen et al. 2019.)

4. Arviointi esikoulun sijaintipaikasta päiväkodin tai koulun yhteydessä

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen oppimisympäristöjen kehittämisessä vaatimukset ovat yhteneväisiä: oppimisympäristöjen tulee olla muunneltavat ja ryhmiteltävissä monenlaista pedagogista toimintaa varten. Muita tärkeitä näkökulmia ovat esimerkiksi yhdenvertaisuus, kulttuurinen moninaisuus, ikätaso, turvallisuus ja mahdolliset tuen tarpeet. (FCG, 2023.)

Esiopetuksessa olevan lapsen oppimisympäristöä on tutkittu tapaustutkimuksena sekä päiväkodin että koulun näkökulmasta. Koulussa järjestettävän esiopetuksen etuina mainittiin esi- ja alkuopetuksen välisen siirtymän helpottuminen, tiiviimpi opettajien välinen yhteistyö sekä mahdollisuus uusien ystävyysuhteiden luomiseen. Lisäksi opettajien mukaan lapsen itsetuntoa tuki se, että hänet nähtiin ”oppilaana”. Koulussa järjestettävän esiopetuksen haasteina mainittiin vapaan leikin mahdollistuminen ja se, etteivät materiaalit aina ole alle kouluikäiselle suunnattuja. Kouluympäristössä kiusaaminen etenkin ulkotiloissa herätti lapsissa huolta. Haastavana tutkimuksen mukaan koettiin esiopetuskäisten sopeutuminen koulun rytmiin ja aikatauluun sekä tilojen joustamattomuus pienryhmätoimintaan. (Havu-Nuutinen et al. 2014.)

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus on julkaissut Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset vuonna 2018. Pelkät fyysiset puitteet eivät takaa laadukasta varhaiskasvatusta. Pedagoginen suunnittelu on olennaista siinä, millaiseksi toiminta muodostuu ja miten lapsi kokee ympäristön ja siellä järjestettävän toiminnan. On varmistettava että, esikoululaisten vapaa ja turvallinen leikki onnistuu koulun koosta huolimatta, esikoululaisten ryhmätoimintaan ja leikkiin on riittävästi tilaa ja kaikki ryhmät mahtuvat ruokalaan asianmukaisesti ja tilojen mitoitus on arvioitava realistisesti.

Tulevaisuuden koulu- tutkimusyhteistyö kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja Helsingin yliopiston kanssa

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja Helsingin yliopiston tutkimusyhteistyön tarkoituksena on selvittää helsinkiläisten opettajien ja oppi-

joiden kokemuksia jo toteutetuista uusista ja uudistetuista oppimisympäristöistä.

Tutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa on kerätty opettajien, henkilöstön ja oppijoiden kokemuksia neljästä perusopetuksen koulusta. Kerätyn käyttäjäaineiston pohjalta todetaan, että joustavan koulun soveltuvuus tulevaisuuden taitoja kehittäväksi oppimisympäristöksi on tunnustettu koulu yhteisöissä, mutta samalla on tunnustettu toimintatapojen muutostarpeita. Haasteena joustavissa oppimisympäristöissä on pedagogisen ja tilallisen suunnittelun yhteensovittaminen oikea-aikaisesti. Oppimisympäristöjen yhteiskehittämistä jatketaan pedagogiikkaperusteisesti tilojen käyttöönoton molemmiin puolin. Tutkijat suosittavat joustavuuden mahdollistajien ja esteiden tunnistamista: toiminnan joustavuus ja tilallinen joustavuus kulkevat käsi kädessä. Tutkimuksen välituloksia esiteltiin kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnalle 8.10.2023. Perusopetuksen tulokset tiivistetään ja kootaan yhteen kevään 2024 aikana. Opettajien ja oppijoiden välituloksia täydennetään syksyn ja talven aikana haastatteluilla ja oppijoiden piirrosmateriaalilla. Tutkimusyhteistyö laajenee perusopetuksesta varhaiskasvatukseen ja lukiokoulutukseen. Varhaiskasvatuksen tiloista aineiston keruu käynnistyy syksyllä 2024. Tutkimustulosten avulla oppimisympäristösuunnittelua ja suunnittelun prosesseja kehitetään edelleen. Tavoitteena on myös tuottaa ohje- ja tukimateriaaleja yksiköille oppimisympäristön uudistamiseksi ja toimintakulttuurin kehittämiseksi.

Yhteenveto

Aloitetta varten käytetty tutkimustieto ei anna yksiselitteistä tietoa pedagogisesti perusteltuun päiväkodin ja koulun kokoon. Kunta10- henkilöstökyselyn tuloksiin vaikuttavat monet seikat, eikä koulun tai varhaiskasvatusyksikön koon osalta voida nykyisten henkilöstökyselyihin perustuvan tiedon varassa tehdä suoria johtopäätöksiä. Tutkimuskirjallisuudessa ei ole havaittu selkeää yhteyttä oppilaitoksen koon ja oppimistulosten välillä. Uusien ja uudistettavien koulujen ja päiväkotien tilaprosesseissa kuullaan henkilöstöä ja tätä kautta saadaan tietoa huomioitavaksi uusien rakennusten suunnittelussa. Tilasuunnitteluohjeissa tulee huomioida aloitteissa mainitut esteettömyyden näkökulmat oppijoiden neuropsykologisen ja kehityksen, kasvun ja oppimisen kannalta sekä henkilöstön näkemykset pedagogisesti toimivista tiloista. Tilasuunnitteluohjeita ja -prosessia arvioidaan olemassa olevan tutkimustiedon ja henkilöstöltä saadun palautteen perusteella. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala jatkaa Tulevaisuuden koulu- tutkimusyhteistyötä Helsingin yliopiston kanssa ja kehittää edelleen oppimisympäristön suunnitteluprosessia ja tuottaa yksiköille materiaalia pedagogisen toimintakulttuurin vahvistamiseen.

Käsittely

16.01.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Ozan Yanar: 1. ehdotus: (Lisäys kappaleen 7 loppuun):

Tilojen suunnittelussa on huomioitava mahdollisuus järjestää työtila hiljaisessa ympäristössä, kun se on tarpeen.

2. ehdotus (lisäys kappaleen 9 loppuun):

Lautakunta toteaa, että on tärkeää tuoda kerätty käyttäjäpalaute myös lautakunnalle säännöllisin väliajoin.

3. ehdotus (yhden lauseen korvaus kappaleessa 10):

Korvataan lause: "Tärkeää on tukea yksiköitä toiminnan suunnittelussa, jotta henkilöstö osaa pedagogisesti ohjata lapsia ja rauhoittumisen hetket mahdollistuvat."

Uusi muotoilu: "Henkilöstöä on tuettava toiminnan suunnittelussa, jotta rauhoittumisen hetket mahdollistuvat. Saadun käyttäjäpalautteen perusteella toimialan on arvioitava tilojen muokkaamisen ja korjaamisen tarve, jotta tilat tukevat mahdollisimman hyvin lasten kasvua ja oppimista sekä työskentelyä."

4. ehdotus (lisäys kappaleen 16 loppuun):

"On varmistettava että, esikoululaisten vapaa ja turvallinen leikki onnistuu koulun koosta huolimatta, esikoululaisten ryhmätoimintaan ja leikkiin on riittävästi tilaa ja kaikki ryhmät mahtuvat ruokalaan asianmukaisesti ja tilojen mitoitus on arvioitava realistisesti."

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi yksimielisesti Ozan Yanarin vastaehdotuksen.

12.12.2023 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Mari Silvennoinen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 40073
mari.silvennoinen(a)hel.fi
Tommi Tiittala, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 22900
tommi.tiittala(a)hel.fi
Piia Nevala, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 34658
piia.nevala(a)hel.fi
Maiju Väntti, seniori HR-partneri, puhelin: 310 23070

14.02.2024

maiju.vantti(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 14.12.2023
§ 124

HEL 2023-008682 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään selvitettävän henkilöstön näkemyksiä liittyen koulujen ja päiväkotien kokoon sekä hyviin ja arjessa toimiviin tiloihin. Lisäksi edellytetään selvitettävän edellytykset esteettömiin koulu- ja päiväkotitiloihin neuropsykologisesta ja kehityksen, kasvun ja oppimisen näkökulmasta sekä arvioitavan esikoululaisille parasta kasvuympäristöä henkilöstön näkemyksiä sekä kasvatustieteellistä ja kehitys- ja neuropsykologista tutkimusta hyödyntäen. Aloitteessa esitetään myös laadittavan suuntaviivat tulevia rakennuksia varten kasvatustieteellistä sekä neuro- ja kehityspsykologista osaamista sekä laajaan henkilöstölle tehtävään kyselyyn perustuvaa tietoa hyödyntäen, ottaen monipuolisemmin huomioon periaate esteettömien tilojen rakentamisesta.

Kaupunkiympäristön ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen roolit tilahankkeiden määrittelyssä

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala seuraa alueiden palvelutilatarpeita ja tekee kaupunkiympäristön toimialalle esitykset toteutettavista koulu- ja päiväkotihankkeista tavoitteellisine laajuuksineen. Tarvittaessa kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ja kaupunkiympäristön toimiala tekevät yhdessä tilaverkkoselvityksen, jossa esitetyt palvelutilatarpeet sovitetaan tilaverkkoon toimitilastrategian ja omistajapoliittisten linjausten mukaisesti. Kun hanke on hyväksytyssä talonrakentamisohjelmassa ja kasvatusta ja koulutusta lautakunta on hyväksynyt tarvepäätöksen, kaupunkiympäristön toimiala käynnistää hankesuunnittelun.

Kaupunkiympäristön toimialan edustaja johtaa tilahankkeen suunnittelua ja toteutusta kaupungin hankkeelle asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala asettaa hankkeille pedagogiset tavoitteet sekä suunnitteluohjeistukseensa nojautuen ohjaa hankkeiden toiminnallista suunnittelua.

Hankkeiden projektiryhmään nimetään aina kasvatuksen ja koulutuksen toimialan edustaja, joka huolehtii toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta suunnitelmissa, tarpeen mukaan muita kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiantuntijoita kuullen. Suunnitteluvaiheessa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan edustaja järjestää käyttäjäkokouksia, joihin kutsuu mukaan käyttäjän edustajia ja tarvittavia asiantuntijoita.

Kaupunkiympäristön ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen keräämä palaute

Joka 2. vuosi tehtävässä kyselyssä kaupunkiympäristön toimialan tilat-palvelu kerää käyttäjiltä palautetta tiloista ja tilat-palvelun toiminnasta liittyen tilojen ylläpitoon, kuntoon, olosuhteisiin ja valmistuneiden hankkeiden toteutusprosessiin. Kyselyn tuloksia käsitellään myös yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kerää käyttäjiltä palautetta tilojen käytettävyydestä ja toimivuudesta noin puoli vuotta tilojen valmistumisen jälkeen. Saadun palautteen perusteella kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kehittää suunnitteluohjeitaan ja prosessejaan. Suunnitteluohjeistuksen kehittäminen tehdään yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa ottaen huomioon kaupungin muut, tilahankkeita koskevat ohjeet ja tavoitteet.

Aloitteessa pyydetty selvitykset ja arvioinnit

1. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala seuraa henkilökuntansa Kunta10-tuloksia ja tekee niistä tarvittavat johtopäätökset. Kunta10 kyselyn tuloksiin vaikuttavat monet seikat, eikä koulun tai varhaiskasvatustyöskönnön osalta voida nykyisen henkilöstökyselyihin perustuvan tiedon valossa tehdä suoria johtopäätöksiä. Hyviä ja heikompia tuloksia on niin suurissa kuin pienissäkin kouluissa.
2. Kaupunkiympäristön toimialan teettämässä, joka 2. vuosi tehtävässä kyselyssä rakennusten käyttäjille ei tullut esiin toimipisteiden kokoon liittyvää palautetta.
3. Kaupunkiympäristön toimiala yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa vastaa tilojen fyysisestä esteettömyydestä (näkö-, kuulo- ja liikuntaesteettömyys) kaupungin esteettömyyttä koskevien linjausten ja ohjeiden mukaan. Kehityksen, kasvun ja oppimisen näkökulmasta esteettömyyden edellytysten selvittäminen tapahtuu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimesta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ryhtyy selvittämään kasvatustieteellisiä ja neuropsykologisia tutkimuksia, jotta saadaan tutkittua tietoa esteettömien päiväkotijä koulutilojen edellytyksistä.

4. Esikoululaisille parhaan kasvuympäristön arvioinnista, käyttäen hyväksi esikoulun opettajien ja hoitajien näkemyksiä sekä kasvatustieteellistä ja kehitys- ja neuropsykologista tutkimusta, vastaa kasvatuksen ja koulutuksen toimiala. Esiopetuksen erilaisia kasvu- ja oppimisympäristöjä on tutkittu tieteellisesti sekä päiväkodin että koulun näkökulmasta. Tutkimukset eivät yksiselitteisesti selitä esiopetukselle parasta oppimisympäristöä. Tällä hetkellä ei ole valmistelussa henkilöstökyselyä esiopetuksen sijainnista päiväkodin tai koulun yhteydessä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kerää tietoa tutkimuksista ja tekee suunnitelman henkilöstön näkemyksien selvittämiseen.

Yhteenveto

Suuntaviivojen määrittely tulevia koulu- ja päiväkotirakennuksia varten perustuen kasvatustieteelliseen ja neuropsykologiseen osaamiseen, laajaa kasvatuksen ja koulutuksen henkilöstölle tehtävää kyselyä hyödyntäen tapahtuu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiantuntijoiden toimesta. Kaupunkiympäristön toimiala tekee tiivistä yhteistyötä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa toiminnallisten suunniteluohjeiden sovittamisessa hankkeita koskeviin kaupungin muihin tavoitteisiin ja ohjeisiin, jotka koskevat muun muassa kokonaistaloudellisuutta, elinkaariominaisuuksia, ekologista ja teknistä kestävyyttä, turvallisuutta ja terveellisyttä. Viime vuosina valmistuneiden uusien päiväkotien ja koulujen investointikustannukset vaihtelevat yksikkökoon mukaan seuraavasti:

Vuosina 2018-2023 valmistuneet päiväkodit

- 140 tilapaikkaa (yksi kohde): 5 500 €/brm² ja 66 500 €/tp
- 150-250 tilapaikkaa (16 kohdetta): keskimäärin 4 750 €/brm² ja 50 500 €/tp
- 330-350 tilapaikkaa (kolme kohdetta): keskimäärin 4 500 €/brm² ja 45 000 €/tp

Vuosina 2019-2023 valmistuneet koulut

- 460-550 tilapaikkaa (kolme kohdetta): keskimäärin 4 429 €/brm² ja 44 120 €/tp
- 850-900 tilapaikkaa (kaksi kohdetta): keskimäärin 4 183 €/brm² ja 36 314 €/tp
- 1024-1258 tilapaikkaa (neljä kohdetta): keskimäärin 4 084 €/brm² ja 40 823 €/tp

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25

valtuutettua tai jossa esitetyt toimenpiteet käsittävät useamman toimialan.

Lisäksi jaosto totesi, että jatkossa suunnittelun alkuvaiheesta lähtien on osallistettava nykyistä aikaisemmassa vaiheessa henkilöstöä sen arvioimiseen, onko yksikön koon kasvattaminen esimerkiksi yhdistämällä perusteltua. Jaosto piti tärkeänä, että koulu- ja päiväkotirakennusten koon vaikutusta oppimiseen, kehitykseen, hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen selvitetään.

Käsittely

14.12.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Jonni Lehtiranta: Lisäys lausuntoehdotukseen:

"Jaosto toteaa, että jatkossa suunnittelun alkuvaiheesta lähtien on osallistettava nykyistä aikaisemmassa vaiheessa henkilöstöä sen arvioimiseen, onko yksikön koon kasvattaminen esimerkiksi yhdistämällä perusteltua. Jaosto pitää tärkeänä, että koulu- ja päiväkotirakennusten koon vaikutusta oppimiseen, kehitykseen, hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen selvitetään."

Kannattaja: Otto Meri

Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti yksimielisesti hyväksyä Jonni Lehtirannan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Jonni Lehtiranta: Lisäys lausuntoehdotukseen:

"Jatkossa uusien koulusuunnitelmien toiminnallisuus varmistetaan esittelemällä päätöksenteon yhteydessä

(1) analyysi rakennuksen suhteesta ympäristöön (esimerkiksi näkymäsuunnat rakennukseen ja rakennuksesta, alueleikkauksia, otoksia naapurirakennusten materiaaleista ja väreistä) sekä

(2) analyysi ("kotipaikka-/sijoittumiskaaviot) oppilasryhmien kotipaikoista ja sijoittumisesta rakennukseen."

Jonni Lehtirannan vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

30.11.2023 Pöydälle

Esittelijä

tekninen johtaja
Kari Pudas

Lisätiedot

Päivi Etelämäki, yksikön päällikkö: 09 310 31871
paivi.etelamaki(a)hel.fi

14.02.2024

Asia/12

§ 41

Kokouksen kuluessa jätetyt aloitteet

Päätös

Valtuutettujen aloitteet

- valtuutettu Mirita Saxbergin aloite painotetun opetuksen luokkien lisäämisestä lähikouluihin
- valtuutettu Nora Grontenfeltin aloite varhaiskasvatuksen vuosityöaikapilotista
- valtuutettu Ville Jalovaaran aloite interaktiivisen talvikunnossapidon palvelukartan kehittämisestä Helsinkiin
- valtuutettu Otso Kivekkään aloite jalankulkijoiden liikennevalonap-pien vähentämisestä
- valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloite pienteollisuusaluekartoituk-sen käynnistämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.02.2024

Ärende/1

§ 30

Namnupp, laglighet och beslutsförhet

Beslut

Stadsfullmäktige konstaterade att sammanträdet var lagligen samman kallat och beslutsfört.

Namnupp och förhinder

Ordföranden konstaterade att följande ersättare har kallats i de ledamöters ställe som anmält förhinder:

- Wille Rydman, ersättare Ted Apter
- Matias Pajula, ersättare Matti Niiranen
- Otto Meri, ersättare Heimo Laaksonen
- Juha Hakola, ersättare Laura Rissanen
- Mia Nygård-Peltola, ersättare Seida Sohrabi
- Maarit Vierunen, ersättare Sirpa Asko-Seljavaara
- Elina Valtonen, ersättare Mukhtar Abib
- Maria Ohisalo, ersättare Sanna Vesikansa
- Thomas Wallgren, ersättare Fardoos Helal
- Mahad Ahmed, ersättare Nita Austero
- Suldaan Said Ahmed, ersättare Ajak Majok
- Mari Rantanen, ersättare Mikko Paunio
- Teija Makkonen, ersättare Marko Kettunen
- Pirkko Ruohonen-Lerner, ersättare Erkki Karinoja
- Laura Kolbe, ersättare Anna Karhumaa
- Harry Harkimo, ersättare Kimmo Niemelä
- Arja Karhuvaara, ersättare Tarik Ahsanullah
- Tuula Haatainen, ersättare Johanna Laisaari

Följande ledamöter var frånvarande vid namnuppet:

- Alviina Alametsä
- Johanna Laisaari
- Timo Harakka
- Harry Harkimo
- Joel Harkimo
- Sami Muttilainen
- Tom Packalén

Laglighet och beslutsförhet

14.02.2024

Ärende/1

Ordföranden konstaterade att stadsfullmäktiges sammanträde utlysts i den ordning kommunallagen och förvaltningsstadgan förutsätter. Enligt namnuppropet är minst två tredjedelar av ledamöterna närvarande. På grundval av det ovanstående konstaterade ordföranden att sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutsfört.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige konstaterar vilka ledamöter som anmält förhinder och vilka ersättare som inträder i deras ställe, förrättar namnupprop och konstaterar att sammanträdet är lagligt och beslutsfört.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

14.02.2024

Ärende/2

§ 31

Val av protokolljusterare

Beslut

Ledamöterna Maaret Castrén och Eveliina Heinäluoma valdes till protokolljusterare med ledamöterna Marcus Rantala och Ozan Yanar som ersättare.

Behandling

På förslag av ordföranden valdes enhälligt ledamöterna Maaret Castrén och Eveliina Heinäluoma till protokolljusterare med ledamöterna Marcus Rantala och Ozan Yanar som ersättare.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige väljer två ledamöter till protokolljusterare och två ledamöter till ersättare för dessa.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

14.02.2024

Ärende/3

§ 32

Kapitalisering av Stiftelsen Finlands arkitektur- och designmuseum

HEL 2022-014236 T 00 01 06

Beslut

Stadsstyrelsen beslutade att kapitalisera Stiftelsen Finlands arkitektur- och designmuseum sr med sammanlagt 60 miljoner euro för att möjliggöra byggandet av ett nytt arkitektur- och designmuseum på följande villkor:

- Finska staten donerar en motsvarande mängd kapital till Stiftelsen Finlands arkitektur- och designmuseum sr.
- Staden betalar in sin donation samtidigt och i lika stora poster som finska staten.
- En internationell planeringstävling ordnas för arkitektur- och designmuseets byggnad på den plats som anvisas på Magasinstranden. Tävlingen inleds år 2024 efter att beslutet om kapitalisering har vunnit laga kraft.
- Beslutet om själva museibygnaden uppstår separat genom planeringstävlingen. Lokalprogrammet för museifunktioner, som enligt den preliminära projektplanen omfattar högst 9 000 m² rumsyta och 10 050 m² bruttoyta, kommer att ingå i tävlingens bakgrundsuppgifter. För lokalprogrammet redogörs mer ingående i motiveringarna till detta beslut samt i genomförandeplanen och den preliminära projektplanen, som finns som bilagor.
- Fastighets Ab ADM, som Helsingfors stad och finska staten äger tillsammans i det, ansvarar i samarbete med Stiftelsen Finlands arkitektur- och designmuseum sr för planeringen av nybyggnadsprojektet samt för genomförandet av den internationella planeringstävlingen i två faser och för byggherreuppgifterna.
- Finska staten och Helsingfors stad fattar beslut om överföring av ägarskapet av Fastighets Ab ADM till den slutgiltiga ägaren i ett avtal innan byggandet inleds och den sista posten donerat kapital betalas.
- Utöver kapitaldonationen till Stiftelsen Finlands arkitektur- och designmuseum sr och byggbarhetsåtgärder på den plats som anvisats för museet deltar staden inte i museets egentliga driftskostnader.
- Av privata finansiärer får Stiftelsen Finlands arkitektur- och designmuseum sr bindande beslut om donationer på totalt minst 30 miljoner euro innan Helsingfors stad och finska staten betalar sin sista

14.02.2024

donationspost. Parterna avtalar separat om när dessa donationer betalas in.

- Om byggprojektet inte blir av upphör detta kapitaldonationsbeslut att gälla. I så fall ska kapitaldonationerna återbetalas till fullt belopp till Helsingfors stad.
- Innan staden fattar beslut om den första utbetalningen ska en stadsstödsbedömning göras och visa att kapitaliseringen kan godkännas inom ramen för den reglering som gäller statligt stöd.
- När det kapital som investeras eller dess poster betalas in har Skatteförvaltningens eller centralskattenämndens förhandsavgörande om att Stiftelsen Finlands arkitektur- och designmuseum sr räknas som ett sådant allmännyttigt samfund som avses i 22 § i inkomstkattelagen och 2 § i lagen om skatt på arv och gåva vunnit laga kraft.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Linkit aiempiin päätöksiin
- 2 Tulevaisuuden tekemisen museo

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag

Stiftelsen Finlands arkitektur-
och designmuseum sr
Undervisnings- och kulturminis-
teriet

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Kommunalbesvär, fullmäktige
Förslagstext
Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Projektets bakgrund

Förutredningar

14.02.2024

År 2018 inledde undervisnings- och kulturministeriet och Helsingfors stad en utredning om att i Helsingfors inrätta ett nytt arkitektur- och designmuseum av internationell toppkvalitet som beaktar de funktionella behoven hos och utvecklingsförutsättningarna för arkitektur- och designmuseer. De nuvarande representations- och verksamhetslokalerna för planeringsbranscherna arkitektur och design, där finländare har rönt internationell berömmelse, har ett utmärkt läge men är ritade för andra syften och är således oändamålsenliga och uppfyller inte förutsättningarna för museibygnader. Branscherna ansågs ha stor utvecklingspotential. Utredningen resulterade i publikationen "Kansainvälistä huipputasoa edustava Arkkitehtuuri- ja designmuseo Helsinkiin" (Auvinen, Kullberg, Teräs), som lades till undervisnings- och kulturministeriets publikationer med numret 2018:29 (21.8.2018).

Undervisnings- och kulturministeriet och Helsingfors stad tillsatte dessutom ett projekt för fortsatt beredning den 8 oktober 2018 för att främja uppkomsten av ett nytt arkitektur- och designmuseum av internationell toppkvalitet i Helsingfors. Den 23 mars 2019 färdigställdes ett förslag till konceptplan, där det föreslogs att museibygnaden skulle uppföras i Södra hamnen som ett led i en mer omfattande helhetsutveckling av området.

Finska statens och Helsingfors stads avtal våren 2021 om att inleda museiprojektet

I ett avtal daterat den 24 mars 2021 kom finska staten och Helsingfors stad överens om att samarbeta för att få till stånd det nya arkitektur- och designmuseet och förband sig att finansiera projektkostnaderna till lika delar (stadsstyrelsen 29.3.2021, 225 §).

Projektet utgår ifrån att nybyggnaden uppförs i Södra hamnen i Helsingfors, vilket även är stadens kapitaliseringsvillkor. Kaarina Gould har kallats in som projektchef från och med den 1 maj 2021.

Enligt den avtalade modellen ska en stiftelse med ett betydande kapital på minst 150 miljoner euro ansvara för museet. Museet ska hyra in sig i byggnaden, som ska ägas av en utomstående investerare. Avkastningen av museistiftelsens kapital ska täcka allra minst hyres- och underhållskostnaderna för den planerade nybyggnaden. Utöver avkastningen av kapitalet ska museets verksamhetsekonomi basera sig på statsandelar och statsunderstöd samt museets egna intäkter, såsom biljettintäkter och intäkter från övrig affärsverksamhet. Ett museibolag i museistiftelsens ägo ska driva museiverksamheten.

Staten och staden ska kapitalisera museistiftelsen med lika stora delar var. Målet är att det totala kapitalet ska uppgå till 150 miljoner euro på så sätt att statens och stadens andel är 60 miljoner euro vardera och det privata kapitalet minst 30 miljoner euro. När avtalet ingicks hade

privata stiftelser redan gett villkorliga kapitaliseringsförbindelser för sammanlagt 24 miljoner euro. Den nya museistiftelsen ska ha som uppgift att skaffa mer privat kapital. Det föreslogs att stadens och statens kapitaliseringsposter periodiseras gradvis.

Staden, staten och privata aktörer angav bland annat följande villkor för sina villkorliga kapitaliseringsbeslut:

- Museets kvalitet, synlighet och genomslagskraft håller internationell toppnivå.
- En nybyggnad uppförs för museet i Södra hamnen i Helsingfors.
- Finlands arkitekturmuseum och Designmuseet uppgår i det nya museet.
- Projektorganisationen utreder byggprojektets genomförandemodell som en del av sitt arbete.
- Byggprojektet, museets verksamhetsekonomi och stiftelsens finansförvaltning planeras och organiseras så att avkastningen från det donerade kapitalet täcker hyres- och underhållskostnaderna för museibygnaden.
- Utöver kapitaldonationen och startinvesteringarna i anknytning till byggplatsen deltar Helsingfors stad inte i finansieringen av museets verksamhet.
- Dessutom lyfts en tvåspråkig identitet och en stark nordisk profil för museet fram som villkor för donationerna.
- Eftersom Jane och Aatos Erkkos stiftelse donerar en ovanligt stor summa på 20 miljoner euro får museets huvudsal eller motsvarande namnet Erkkosalen.

Dessutom nämnde staten som ett villkor att ett avtal som tillfredsställer den måste nås om museibygnaden, innehållet i museets hyresavtal och övriga villkor i anknytning till genomförandet av projektet och driften av museet, framför allt andelen privat finansiering, frågor som gäller mervärdesskatten och ansvaret för risker i anknytning till byggkostnaderna.

Stiftelsen Finlands arkitektur- och designmuseum bildas

Staten och staden undertecknade den 28 april 2022 stiftelseurkunderna för Stiftelsen Finlands arkitektur- och designmuseum (museistiftelsen), som bildats för att administrera och finansiera museet. Helsingfors stadsstyrelse hade fattat ett villkorligt beslut i ärendet redan den 8.11.2021 (831 §). Juris kandidat Timo Laitinen, generaldirektör för Statskontoret, kallades in som ordförande för stiftelsens styrelse.

14.02.2024

Patent- och registerstyrelsen förde in stiftelsen i sitt register sommaren 2022. Projektorganisationen lyder sedan dess under stiftelsen, och Kaarina Gould utnämndes till stiftelsens verkställande direktör.

Fastighets Ab ADM startas

Villkoren för museet preciserades våren 2022, vilket ledde till att staten och staden ingick ytterligare ett samarbetsavtal om projektet.

Staten och staden beslutade att starta Fastighets Ab ADM, där båda parterna är lika stora delägare, för att främja och planera byggprojektet, bygga museet och genomföra en internationell planeringstävling.

Avtalsvillkoren har behandlats i finanspolitiska ministerutskottet, Helsingfors stadsstyrelse 20.6.2022 (§ 494, start av Fastighets Ab ADM för att främja planeringen av Finlands arkitektur- och designmuseum) och stadsstyrelsens koncernsektion 20.6.2022 (§ 69, aktieägaravtal och utnämning av styrelse för Fastighets Ab ADM). Organisationsreglerna fördes in i Patent- och registerstyrelsens handelsregister den 5 oktober 2022.

Samtidigt ingicks ett nytt aktieägaravtal, vars viktigaste innehåll var startandet och kapitaliseringen av det fastighetsaktiebolag som ansvarar för planeringen av museets nybyggnadsprojekt.

I avtalet behandlades även byggbarhetsåtgärder, förfaranden kring tomtarrende och försäljning, myndigheternas befogenheter, detaljplanläggning och tidsplanen.

Staten utnämnde arkitekt (SAFA) Juha Lemström till ordförande för Fastighets Ab ADM. Staden utnämnde arkitekt (SAFA) Mikko Aho till vice ordförande för bolaget.

Genomförandeplan för museiprojektet

Museet som mötesplats

Det nya arkitektur- och designmuseet har som mål att vara en öppen plats för alla med innehåll och tjänster som ger upphov till upplevelser, insikter och diskussion. Museet erbjuder en miljö såväl för finsk och nordisk formgivning och arkitektur som för internationell dialog som löser nya, globala problem. De nuvarande Finlands arkitekturmuseum och Designmuseet uppgår i det nya museet.

Invigningen av den nya museibygnaden beräknas kunna äga rum år 2030. Målet är att knappt en halv miljon personer ska besöka museet under ett normalt verksamhetsår. Det nya museet är tänkt att bli ovanligt självfinansierat.

Modell för genomförande och förändringar i omvärlden

Våren 2021 planerade parterna hur projektet skulle genomföras, men efter det har den ekonomiska omvärlden förändrats kraftigt. Framför allt har multiplikatoreffekterna av Rysslands anfallskrig i Ukraina har fört med sig avsevärd osäkerhet på placeringsmarknaden samt i konjunkturen för bygg- och energikostnader och inflations- och ränteutvecklingen.

Utifrån de utredningar och investeraranalyser som Fastighets Ab ADM och Stiftelsen Finlands arkitektur- och designmuseum låtit göra kan man konstatera att efterfrågan på fastighetsprojekt är mycket låg bland investerare i det nuvarande marknadsläget. Det blir nödvändigt att förhålla sig flexibelt till målet att sälja aktierna i Fastighets Ab ADM till en fastighetsinvestorare innan byggandet inleds. Tidpunkten för en eventuell försäljning måste väljas enligt kostnads- och marknadsläget.

Helsingfors stad och Stiftelsen Finlands arkitektur- och designmuseum har dessutom konstaterat att det oberoende av marknadsläget är svårt att sälja en byggnad med ett begränsat användningsområde som planerats och byggts för museiverksamhet till en utomstående investerare. Staden anser att det inte går att utesluta vare sig den så kallade stiftelsemodellen, som går ut på att museistiftelsen löser in Fastighets Ab ADM:s aktier och blir ägare till byggnaden, eller en modell där det statsägda Senatfastigheter löser in Fastighets Ab ADM:s aktier och blir ägare till byggnaden.

Valet av modell ska dock utgå ifrån att den mängd kapital som staden och staten donerar till museet förblir oförändrad. Båda donerar 60 miljoner euro till museistiftelsen. Dessutom samlar stiftelsen in donationer från privata aktörer för totalt minst 30 miljoner euro, då stiftelsens minimikapital är 150 miljoner euro.

Kapitalet ska betalas in till stiftelsen i flera poster så att staten och staden vardera betalar totalt 32 miljoner euro under år 2024: 2 miljoner euro omedelbart efter att beslutet blivit verkställbart och 30 miljoner euro senare under året. Den sista posten på 28 miljoner betalar de år 2025.

Staten stöder museets verksamhet såväl med en kapitaldonation som med statsandelar och statsunderstöd som det får i egenskap av nationellt ansvarsmuseum. Museets statliga stöd motsvarar den nuvarande nivån på Designmuseets och Arkitekturmuseets statsandelar och statsunderstöd. Helsingfors stad deltar inte i finansieringen av den egentliga museiverksamheten men svarar för kostnaderna för byggbarhetsåtgärder för den plats där museet byggs och förblir tillsammans

14.02.2024

med staten delägare i Fastighets Ab ADM tills aktiestocken eventuellt säljs.

Varken staden eller staten riktar någon ytterligare finansiering till kapitaliseringen av projektet eller byggandet av museet. Om Fastighets Ab ADM inte har sålts som överenskommet ska fördelningen av ägandet mellan staden och staten ses över utifrån vilken andel de eventuellt behöver finansiera bolaget med.

Fastighets Ab ADM bereder och planerar byggprojektet samt upphandlar och bygger fastigheten. AD-museet Ab ingår en avsiktsförklaring om hyrningen med Fastighets Ab ADM. Museibolaget kommer att betala kapital- och underhållshyra till fastighetsaktiebolaget. Med hyran ska fastighetsaktiebolaget täcka räntor och amorteringar på eventuella lån. Fastighetsaktiebolagets hyresinkomster ska inte bara täcka kapitalkostnaderna, utan även underhållet av byggnaden i den utsträckning man inte har avtalat i hyresavtalet om att hyresgästen ska vara ansvarig för underhållet. Med fastighetsaktiebolaget avses här även en sammanslutning som eventuellt träder i dess ställe.

Detaljplan och detaljplaneändring

Museibyggnaden har anvisats en plats i Helsingfors centrum på Magasinstranden i Södra hamnen. Museets område öster om Skeppsbrogatan och söder om den tilltänkta fortsättningen på Södra Magasinsgatan är för närvarande ett hamnområde.

För museiområdet gäller i huvudsak detaljplan nr 6796 från år 1972. I norr omfattas en del av området av detaljplan nr 480, som är fastställd 1895 och på vars område byggförbud råder för utarbetande av en detaljplan och ändring av detaljplanen.

Planeringsområdet för museet består av fastigheter som Helsingfors stad äger och har arrenderat ut till Helsingfors Hamn Ab. Stadens arrendeavtal med hamnen kan ändras enligt de behov som uppstår när markanvändningen utvecklas.

Helsingfors stadsstyrelse beslutade 5.6.2023 (§ 388) att bevilja Fastighets Ab ADM en reservation för utveckling av planeringsområdet.

Olympiahamnen betjänar färjetrafiken till Stockholm. Den plats där museet ska bygga hör för närvarande till hamnens serviceområde. Vad stadsbilden beträffar ingår området i Södra hamnens nationallandskap och är en nationellt värdefull kulturmiljö. I norr finns Helsingfors empirecentrum, Salutorget och Gamla saluhallen. Alla tre har betydande skyddsvärden. Väster om Skeppsbrogatan höjer sig Observatorieberget.

14.02.2024

Färjetrafiken till Stockholm ska enligt Helsingfors Hamns utvecklingsprogram 2022–2030 koncentreras till Skatudden, och trafiken till Tallinn flyttas i sin helhet till Västra hamnen. Planeringen av markanvändningen i anknytning till ändringen pågår.

En viktig förutsättning för statens och stadens samarbetsavtal om arkitektur- och designmuseet är att detaljplaneändringen utgår från resultatet av en planeringstävling för det i ett internationellt perspektiv ambitiösa museets nya byggnad.

När tomten väl har planlagts för den nya museibygnaden överlåter staden den i enlighet med aktieägaravtalet till den kommande ägaren till gängse pris. Tomtens och byggnadens användningssyfte kan enligt aktieägaravtalet beaktas i bedömningen av priset. Långfristigt arrende av tomten är också ett alternativ. Bedömningen kommer att preciseras allteftersom användningen av resten av Magasinstranden tar form och utsikterna för fastighetsmarknaden utvecklas. I bedömningen beaktas förhållanden som påverkar byggandet och avviker från det normala. Projektet och staden avtalar om flyttningar av kommunalteknik i området när planeringen av området framskrider.

Planeringsprinciperna för Magasinstranden och Olympiastranden har utarbetats som grund för planeringen av hela det aktuella området och godkänts av stadsmiljönämnden (13.4.2021, 173 §).

Detaljplanens program för deltagande och bedömning och beredningsmaterial var framlagda i januari–februari 2021.

Helsingfors stad ordnade en internationell kvalitets- och koncepttävling i två faser för planering och byggande av Magasinstranden. Den 24 november 2022 tillkännagavs att ett förslag vid namn Saaret (Konsortium Gran: Niam, K2S Architects, White Arkitekter, Ramboll Finland, Rakennuttajatoimisto HTJ Oy), på svenska Öar, hade vunnit tävlingen.

Enligt förslaget ska fyra nya kvarter med kontor och hotell byggas söder om museet. Affärs- och serviceverksamhet på byggnadernas bottenvåning ska stödja strandstråkets och promenadområdets urbana karaktär och göra dem mer levande. Lokaler för service, arbete och kultur ska byggas i Olympiaterminalen, Hamnhuset och banschaktet i Armi Ratias park. Museiprojektet och den övriga planeringen av stranden har anpassats till varandra i den fortsatta utvecklingen bland annat vad serviceförbindelserna beträffar.

Genomförande av byggprojektet och kostnadsbedömning

Utvecklare och byggherre för den nya museibygnaden är Fastighets Ab ADM, som staden och staten har startat. Innan byggandet inleds

14.02.2024

och den sista posten donerat kapital betalas fattar finska staten och Helsingfors stad i ett avtal beslut om byggprojektets finansierings- och besittningsmodell, Fastighets Ab ADM:s roll som byggherre till musei-byggnaden och dess ägarunderlag vid den tidpunkt då byggandet inleds. Enligt en preliminär projektplan för nybyggnaden uppgår kostnaderna för projektet sammanlagt till 104,8 miljoner euro justerat med indexet 9/23 (moms 0 %, Haahtela-indexet 9/23, 113 poäng).

Varken staden eller staten riktar någon ytterligare finansiering till kapitaliseringen av projektet eller byggandet av museet. Trots det kan den omfattning eller de kostnader som anges för projektet i projektplanen överskridas förutsatt att museistiftelsen utöver de obligatoriska 30 miljonerna privat kapital anskaffar de extra medel som behövs i form av ytterligare utomstående kapitaldonationer. I övrigt ska alla extra kostnader täckas med projektets interna medel eller med externa medel.

När den nya museibyggnaden står klar ska AD-museet Ab, som driver museiverksamheten och ägs av Stiftelsen Finlands arkitektur- och designmuseum, vara hyresgäst i nybyggnaden och ansöka om moms-skyldighet för en stor del av den verksamhet som det bedriver i byggnaden. Bolaget finansieras med understöd ur vinsterna från den investeringsförmögenhet som museistiftelsens grundkapital utgör, statsandelar som det får i egenskap av nationellt ansvarsmuseum och intäkter från den egna verksamheten (biljettintäkter, restaurang-, butiks- och evenemangsverksamhet, medlemsprogram och samarbete med företag, projektunderstöd med mera).

Trafikarrangemang

Skjutstrafiken till museet och det dagliga underhållet löper längs Skeppsbrogatan. Underhållet av utställnings- och samlingscentrumsverksamheten sköts inifrån byggnadsstommen, dit man kör söderifrån. Möjligheten att köra specialtransporter till utställningar beaktas på gårdsområdet eller intilliggande allmänna områden. Det byggs ingen parkering på området eller i museibyggnaden.

Museiområdet kan snabbt frigöras för byggande, men så länge som färjetrafiken fortsätter måste en förbindelse för den tunga trafiken löpa förbi museet till hamnområdet. Alternativt behövs en annan tillfällig rutt. Staden och Helsingfors Hamn utreder trafikarrangemangen tillsammans.

Enligt stadsmiljösektorns utredningar bör strandområdet stabiliseras med nya kajkonstruktioner innan byggandet inleds.

Lokaler

Ett lokalprogram för museets funktioner utarbetades i samarbete med Haahtela-kehitys Ab hösten 2022. Museets program- och serviceutbud och verksamhetens kvantitativa mål utgjorde grunden för arbetet med lokalprogrammet. Lokalprogrammet har utvecklats i samarbete med Designmuseet och Arkitekturmuseet. Utöver museerna bidrog bland annat det utländska, på branschen specialiserade konsultbolaget DVDL och den inhemska formgivningbyrån Solita Oy med idéer. Syftet med lokalprogrammet var att skapa en flexibel ram som stöder museets verksamhet och tillgänglighet på bästa möjliga sätt.

Lokalprogrammet omfattar cirka 6 600 m² programyta. Byggnadens sammanlagda lägenhetsyta beräknas uppgå till cirka 9 000 m² rumsyta och dess sammanlagda omfattning till cirka 10 050 m² bruttoyta. Lokaler och omfattningen fördelas enligt följande:

- Lokaler för allmänheten 4 500 m² rumsyta
- Stödfunktioner 2 100 m² rumsyta
- Gemensamma funktioner och korridorer 2 400 m² rumsyta.

En sådan omfattning möjliggör en tillräcklig nivå på programutbudet, serviceutbudet och den affärsverksamhet som stöder museiverksamheten, med andra ord en nivå som motsvarar förväntningarna på museet, villkoren för de villkorliga finansieringsbesluten och målen för livskraften i Helsingfors centrum och möjliggör en hållbar modell för museets verksamhetsekonomi.

Energi- och livscykelmål

Utställningar med höga krav på säkerheten och förhållandena kan genomföras i museibygnaden. Museet blir energieffektivt: målet är att E-talet inte ska överstiga 84 kWh/m², a (föreskriven nivå 135 kWh/m², a). Under planeringen försöker man hitta sätt att göra livscykelkostnaderna hållbara.

Hela livscykelns miljökonsekvenser beaktas i byggandet. Maximivån för byggprojektets klimatavtryck, 15,4 kg CO₂e/m², a, är mindre än avtrycket för en energieffektiv jämförelsebyggnad, 18,7 kg CO₂e/m², a, enligt miljöministeriets beräkningsmetod för ett koldioxidsnålt byggsätt. Då uppfyller museet EU-taxonomin krav och kraven för RTS-miljöklassen 4/5. Under planeringen och upphandlingen söker man kostnadseffektiva sätt att ytterligare minska klimatavtrycket.

Tack vare en högklassig planering och en hög nivå på byggandet kan byggnaden få en lång livscykel. Man ser till att byggnaden kan modifieras under sin livscykel genom att bygga ett tydligt stomsystem, välja en

hög våningshöjd och lösa möbler och lös utrustning i stället för fasta dito, genomföra rumsindelningen med lätta mellanväggar, se till att de hustekniska systemen kan utvidgas och beakta behovet av rutter för reparationer och ändringar under byggnadens livscykel.

Byggkostnadernas innehåll

En kostnadskalkyl har utarbetats för byggprojektet med simuleringsmodellen Haahtela TVD®. Enligt den justerade kostnadskalkylen uppgår kostnaderna till 104,8 miljoner euro exklusive mervärdesskatt i prisnivån 9/2023 i Haahtela-indexet (111 poäng). Byggkostnaderna fördelas mellan byggprojektet med Fastighets Ab ADM som byggherre, separata upphandlingar i anknytning till byggprojektet, upphandling av fastigheten och områdets trafik- och underhållssystem.

En omfattande ekonomisk modell med en granskningsperiod på 35 år har utarbetats för projektet. Utöver finansieringsvillkoren beaktar modellen projektets kostnadskalkyl och kassaflöde, avkastningsprognosen för stiftelsens investeringsförmögenhet, museets verksamhetsekonomi innan verksamheten flyttas till den nya byggnaden (2024–2029) och museets affärsmodell i den nya byggnaden.

Upphandling

Vid upphandlingar iakttas den gällande upphandlingslagen. Fastighetsaktiebolaget betalar mervärdesskatt på upphandlingarna. Enligt förhandsutlåtanden av skatteexperter återbärs moms på bygginvesteringen när en utredning om den kommande uthyrningen av byggnaden till museibolaget för momspliktig verksamhet är klar och när fastighetsaktiebolaget själv ansöker om moms skyldighet utifrån utredningen (med stöd av 30 § i mervärdesskattelagen om överlåtelse av nyttjanderätten till en fastighet).

Kostnader för att använda lokalerna

Museifastighetens hyres- och underhållskostnader har beräknats uppgår till 5,57 miljoner euro om året. Byggnadens underhållskostnader, 1,0 miljoner euro om året, har beräknats med underhållsmodulen i det fastighetsdatarelaterade kostnadsinformationssystemet för husbyggnade i prisnivån 9/2023 för Haahtela-underhållsindexet.

Tidsplan

Målet är att projektet ska följa denna tidsplan:

- Planeringstävlingen inleds 4/2024 och avgörs 8/2025
- Planering av grundberedningen 2024 och mottagande 2027
- Ansökan om bygglov 2026

14.02.2024

Ärende/3

- Byggandet börjar 2027
- Museet öppnas 2030

Entreprenadform

Fastighets Ab ADM (eller den sammanslutning som träder i dess ställe) ansvarar för byggprojektet. Fastighets Ab ADM låter en byggherrekon-sult ta hand om de praktiska förberedelserna för projektet.

I planeringsfasen ingår projektplanering av museibyggnaden, beredning av planeringstävlingen, planeringstävlingen själv, partnerskapsplanläggning, fortsatt planering och ansökan om bygglov. Processen omfattar dessutom samarbete med myndigheter och samordning av museiprojektet med projektet Saaret, vinnaren i Magasinstrandens kvalitets- och koncepttävling, till behövliga delar.

Periodisering av finansiering från privata finansiärer

Donationerna från de privata finansiärer som bidrar med grundkapital till museet kan periodiseras på åren 2024–2028 i enlighet med separata avtal.

Statsstödsbedömning

Beslutet kan verkställas endast om en statsstödsbedömning görs och projektet konstateras uppfylla kriterierna för statligt stöd. En statsstödsbedömning går ut på att bedöma huruvida kriterierna för statligt stöd uppfylls och vilket förfarande som stämmer överens med bestämmelserna om statligt stöd som ska tillämpas. Bedömningen görs tillsammans med staten innan beslutet om den första utbetalningen fattas. Bedömningen ska ingå i besluten om utbetalningarna. Beslutet om den första utbetalningen fattas år 2024. Staten ska begära ett utlåtande om statsstödsbedömningen av företagsstödsdelegationen.

Statens beslut i ärendet

I samband med 2020 års fjärde tilläggsbudgetproposition gjorde statsrådet en protokollsanteckning om det nya arkitektur- och designmuseet. Enligt anteckningen förbinder sig regeringen att bidra med högst 60 miljoner euro till kapitaliseringen av stiftelsen för Finlands nya arkitektur- och designmuseum. Staten fattar beslut om kapitalet och villkoren för att det ska betalas ut i 2024 års första tilläggsbudget och planen för de offentliga finanserna 2025–2028.

Statsrådets finanspolitiska ministerutskott behandlade ärendet vid sitt sammanträde den 19 december 2023. Staten fattade inte beslut om vilken genomförandemodell som ska väljas. I första hand ska att Fastighets Ab ADM kan säljas till en fastighetsinvestorare innan byggandet

börjar. Staten fattar för sin del ett separat beslut om byggprojektets genomförandemodell och om försäljning av fastighetsbolaget.

Tidigare beslut och verkställighet av beslutet

Stadens tidigare beslut med anknytning till ärendets beslutshistoria ingår som bilagor.

Om stadsfullmäktige godkänner beslutsförslaget avser stadsstyrelsen att i samband med verkställighetsbeslutet bevilja totalt 32 miljoner euro från stadsstyrelsens dispositionsmedel för 2024 för kapitalisering av Stiftelsen Finlands arkitektur- och designmuseum sr och ge stadskansliets ekonomi- och planeringsavdelning fullmakt att betala ut donationsposterna samtidigt och med samma periodisering som finska staten.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Linkit aiempiin päätöksiin
- 2 Tulevaisuuden tekemisen museo

Bilagematerial

- 1 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 20 p)
- 2 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 20 p)
- 3 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 20 p)
- 4 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 20 p)
- 5 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 20 p)
- 6 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 20 p)
- 7 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 20 p)
- 8 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 20 p)
- 9 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 20 p)
- 10 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 20 p)
- 11 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 20 p)

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag

Stiftelsen Finlands arkitektur- och designmuseum sr
Undervisnings- och kulturministeriet

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Kommunalbesvär, fullmäktige
Förslagstext
Kommunalbesvär, fullmäktige

14.02.2024

Ärende/3

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 29.01.2024 § 49

HEL 2022-014236 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää pääomittaa Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:ää yhteensä 60 miljoonalla eurolla uuden Arkkitehtuuri- ja designmuseon toteutuksen mahdollistamiseksi seuraavin ehdoin:

- Suomen valtio tekee saman suuruisen pääomalahjoituksen Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:lle.
- Pääomalahjoitus maksetaan samanaikaisesti, yhtä suurissa erissä Suomen valtion kanssa.
- Arkkitehtuuri- ja designmuseon rakennuksesta Makasiinirantaan osoitettavalle paikalle järjestetään kansainvälinen suunnittelukilpailu, joka käynnistyy vuonna 2024 pääomituspäätösten tultua lainvoimaisiksi.
- Toteutettavan museorakennuksen valintapäätös syntyy erikseen suunnittelukilpailun kautta. Kilpailun taustatietoihin sisällytetään tämän päätöksen perusteluosuudessa, liitteinä olevissa toteutussuunnitelmassa ja alustavassa hankesuunnitelmassa tarkemmin esitelty museotoimintojen tilaohjelma, jonka tavoiteltava laajuus on alustavan hankesuunnitelman mukaan 9 000 hu-m2 ja 10 050 br-m2.
- Arkkitehtuuri- ja designmuseon uudisrakennushankkeen suunnittelusta, kaksivaiheisen kansainvälisen suunnittelukilpailun toteuttamisesta sekä museon rakennuttamisesta vastaa Suomen valtion ja Helsingin kaupungin päätöksentekohetkellä yhdessä omistama Kiinteistö Oy ADM yhteistyössä Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:n kanssa.
- Kiinteistö Oy ADM:n omistuksen siirrosta lopulliselle omistajalle päätetään ennen rakentamisen aloittamista Suomen valtion ja Helsingin kaupungin välisellä sopimuksella.
- Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:lle tehtävän pääomalahjoituksen ja museolle osoitetun rakennuspaikan rakennuskelpoiseksi saattamisen lisäksi kaupunki ei osallistu museon varsinaisiin toimintakuluihin.
- Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr. saa yksityisiltä pääomittajilta Helsingin kaupungin ja Suomen valtion viimeiseen

pääomalahjoituserään mennessä sitovat lahjoituspäätökset yhteensä vähintään 30 miljoonalla eurolla. Näiden lahjoitusten maksuaikataulusta sovitaan erikseen.

- Mikäli rakennushanke ei toteudu, niin tämä pääomalahjoituspäätös raukeaa ja pääomalahjoitukset tulee palauttaa Helsingin kaupungille täysimääräisesti.
- Asiassa tehdään valtiontukiarviointi ennen kaupungin ensimmäistä maksatuserää koskevaa päätöstä ja arvioinnin lopputulemana tulee olla, että pääomittaminen on hyväksyttävissä valtiontukia koskevan sääntelyn puitteissa.
- Sijoitettavan pääoman taikka sen erien maksuhetkellä on olemassa Verohallinnon tai keskusverolautakunnan lainvoimaiset ennakkoratkaisut siitä, että Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:ää pidetään tuloverolain 22 §:ssä ja perintö- ja lahjaverolain 2 §:ssä tarkoitettuna yleishyödyllisenä yhteisönä.

Käsittely

29.01.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat museojohtaja Reetta Heiskanen, ADM-säätiön toimitusjohtaja Kaarina Gould ja tonttipäällikkö Sami Haapanen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

14.02.2024

Ärende/4

§ 33

Beviljande av proprieborgen till Fastighets Ab Verksamhetslokaler- na i Helsingfors

HEL 2023-016371 T 02 05 03 01

Beslut

Stadsfullmäktige beviljade Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors stadens proprieborgen på högst 93 000 000 euro för att täcka de långfristiga lån som tas ut för att finansiera investeringsutgifterna för en nybyggnad för Centrums central för hälsa och välbefinnande, som uppförs för social-, hälsovårds- och räddningssektorns bruk, samt räntor, dröjsmålsräntor och eventuella indrivningskostnader för lånen. Löptiden för lånen som tas ut får vara högst 30 år.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Keijo Härkönen, finansieringsexpert, telefon: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Hakemus
- 2 Kustannusarvio

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
Den sökande

Bilagor till utdrag
Förslagstext
Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Bakgrund

Stadsfullmäktige godkände projektplanen för en nybyggnad för Centrums central för hälsa och välbefinnande 16.6.2021 (191 §). Byggnadskostnaderna beräknas uppgå till sammanlagt 84 200 000 euro ex-

klusive mervärdesskatt i kostnadsnivån för april 2019. Det är meningen att byggnaden ska vara färdig att tas i bruk 2027.

Projektets genomförande och finansiering

Projektet har beretts utgående från att nybyggnaden kommer att ägas av Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors och aktiestocken för nybyggnaden antecknas i Helsingfors stads ägo.

Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors finansierar projektet med långfristiga lån. Stadens proprieborgen föreslås som säkerhet för dessa. Projektets inledande fas kan finansieras tillfälligt med stadens koncernkontolimit innan de långfristiga lånen tas ut. När projektet fortskrider ersätts koncernkontolimiten i sin helhet eller i huvudsak med långfristiga lån hos utomstående finansinstitut.

Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors är ett ömsesidigt fastighetsaktiebolag som ägs i sin helhet av Helsingfors stad. Bolaget äger byggnader som används huvudsakligen för Helsingfors stads egen serviceproduktion på tomter som arrenderats ut av Helsingfors stad eller ägs av fastighetsbolaget. I byggnaderna finns enheter inom flera av stadens olika sektorer. Kännetecknande för bolaget är ett mångsidigt samarbete med staden, eftersom bolaget har genomfört flera nybyggnads- och ombyggnadsprojekt för staden. Dessutom svarar bolaget för skötseln av de lokalfastigheter som bolaget äger och som är i stadens bruk.

Genom att utnyttja det befintliga bolaget och organisationens kompetens undviker staden att bilda ett nytt bolag, bygga en ny organisation samt förvalta ett nytt separat bolag. Projektet är lämpligt för Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors. Uppföljningen av nybyggnadens ekonomi får ett eget kostnadsställe.

Nödvändiga garantier

Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors ansöker om proprieborgen på högst 93 000 000 euro hos staden. Borgen är avsedd som säkerhet för de långfristiga lån som behövs för finansiering av investeringsutgifterna på cirka 93 000 000 euro, samt räntor, dröjsmålsräntor och eventuella indrivningskostnader för lånen 2023–2027. Borgen är nödvändig för investeringar i enlighet med den av stadsfullmäktige godkända projektplanen för social-, hälsovårds- och räddningssektorns nybyggnad för Centrums central för hälsa och välbefinnande.

Kostnaderna i stadsfullmäktiges projektbeslut omfattar inte de utgifter (ränteutgifter, arrende, fastighetsskatt och förvaltning) som uppstår för bolaget under projektets byggtid. För att täcka dessa utgifter kommer

14.02.2024

bolaget därför att ansöka om finansiering hos staden senare när kostnaderna preciseras. Enligt en preliminär uppskattning beräknas dessa kostnader uppgå till sammanlagt 9 955 000 euro.

Social-, hälsovårds- och räddningssektorns centraler för hälsa och välbefinnande i Malm och Haga är i planeringsfasen och föreläggs stadsfullmäktige senare. Om Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors förverkligar också de planerade projekten ansöker bolaget senare om borgen för projektens finansieringsarrangemang.

Statsstödsbedömning och 129 § i kommunallagen

Med hänsyn till kraven enligt 129 § i kommunallagen och på basis av stadens ekonomiska nyckeltal kan man konstatera att den borgen som föreslås inte äventyrar stadens förmåga att svara för sina lagstadgade uppgifter. Borgensförbindelsen är inte heller förenad med en sådan betydande ekonomisk risk som avses i kommunallagen, med hänsyn till att bolaget nästan helt ägs av staden. För borgensansvaret krävs i det här sammanhanget inga motsäkerheter.

Följande anges i artikel 107 punkt 1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF): "Om inte annat föreskrivs i fördragen, är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna."

Helsingfors stad har planerat att bevilja proprieborgen till Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors för finansieringsarrangemang i syfte att investera i lokaler som byggs för social-, hälsovårds- och räddningssektorns bruk. Innan borgen beviljas ska man bedöma om sådant statligt stöd som avses i artikel 107 punkt 1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF) ingår i den planerade åtgärden.

Enligt Europeiska kommissionens tillkännagivande gäller reglerna om statligt stöd endast om stödmottagaren är ett företag, dvs. enheter som bedriver ekonomisk verksamhet, oberoende av deras rättsliga ställning och hur de finansieras. All verksamhet som går ut på att erbjuda varor och tjänster på en marknad utgör ekonomisk verksamhet (kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd 2016/C 262/01, punkterna 6–12).

Syftet med proprieborgen till Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors är att genomföra investeringen ovan för social-, hälsovårds- och räddningssektorns bruk. Sådant statligt stöd som avses i artikel 107 punkt 1 i EUF ingår inte i borgen eftersom denna gäller icke-

14.02.2024

Ärende/4

ekonomisk verksamhet. Om lokalerna hyrs ut till tredje parter, ska man försäkra sig om att den ekonomiska nytta som bolaget får från Helsingfors stad inte överförs till fördel för företag som är verksamma på den öppna marknaden. I dylika situationer ska marknadspris tas ut för lokaler som hyrs ut till tredje parter.

Medlemsstaterna ska se till att understöd som beviljas för icke-ekonomisk verksamhet inte används för ekonomisk verksamhet. Kors-subsventionering kan uteslutas genom att föra separat redovisning över enhetens ekonomiska verksamhet. Eftersom Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors bedriver ekonomisk verksamhet ska dess redovisning föras separat från den icke-ekonomiska verksamheten.

Befogenheter och delegering

Enligt 14 § 2 mom. 9 punkten i kommunallagen fattar fullmäktige beslut om ingående av borgensförbindelse eller ställande av annan säkerhet för annans skuld.

Stadsstyrelsen har för avsikt, om stadsfullmäktige godkänner beslutsförslaget, att i sitt verkställighetsbeslut bemyndiga stadskansliets rätts-tjänster att ingå borgensförbindelserna.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Keijo Härkönen, finansexpert, telefon: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Hakemus
- 2 Kustannusarvio

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
Den sökande

Bilagor till utdrag
Förslagstext
Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

Stadskansliet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 29.01.2024 § 50

HEL 2023-016371 T 02 05 03 01

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto myöntää Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat -yhtiölle enintään 93 000 000 euron määräisen kaupungin omavelkaisen takauksen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan käyttöön rakennettavan Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen uudisrakennuksen investointimenojen rahoittamiseksi nostettavien pitkäaikaisten lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Nostettavien lainojen laina-aika saa olla enintään 30 vuotta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

§ 34

Översiktsplan för Östra banan och genomförandet av planen på avsnittet mellan Gjutaregatan och Irrblossvägen

HEL 2023-003147 T 08 00 04

Beslut

Stadsfullmäktige godkände en översiktsplan för Östra banan och att projektet ska genomföras i etapper så att den totala kostnadskalkylen för projektet uppgår till 13,9 miljoner euro (jordbyggnadskostnadsindexet, 130,37 maj/2023, 2015=100).

Behandling

Förslag om återremiss

Ledamoten Nuutti Hyttinen understödd av ledamoten Laura Korpinen föreslog att stadsfullmäktige återremitterar ärendet till stadsstyrelsen för ny beredning med följande motivering:

Stadsfullmäktige beslutar återremittera översiktsplanen för ny beredning utgående från att man inte behöver göra Österleden smalare eller sänka hastighetsbegränsningen på Österleden och att man strävar efter att undvika att fälla träd i onödan.

1 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Ledamoten Nuutti Hyttinens förslag om återremiss

Ja-röster: 73

Mukhtar Abib, Hilikka Ahde, Tarik Ahsanullah, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Nita Austero, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Timo Harakka, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jaloovaara, Mikael Jungner, Atte Kaleva, Anna Karhumaa, Arja Karhuvaaara, Emma Kari, Elina Kauppila, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Sini Korpinen, Minja Koskela, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Ajak Majok, Petra Malin, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi

Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Seida Sohrabi, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Ilkka Taipale, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Nej-röster: 8

Mika Ebeling, Nuutti Hyttinen, Erkki Karinoja, Pia Kopra, Laura Korpinen, Tom Packalén, Mikko Paunio, Mika Raatikainen

Blanka: 1

Jussi Halla-aho

Frånvarande: 2

Harry Harkimo, Joel Harkimo

Stadsfullmäktige fortsatte behandlingen av ärendet.

Hemställningskläm

Ledamoten Nuutti Hyttinen understödd av ledamoten Laura Korpinen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av översiktsplanen att staden utreder möjligheten att avlägsna rampen österut i Kasbergets korsning, varvid man inte behöver göra Österleden smalare eller sänka hastighetsbegränsningen.

Stadsfullmäktige godkände stadsstyrelsens förslag.

2 omröstningen

Ledamoten Nuutti Hyttinens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Nuutti Hyttinens förslag till hemställningskläm
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 17

Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Atte Harjanne, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Erkki Karinoja, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Laura Korpinen, Tom Packalén, Pia Pakarinen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Risto Rautava, Mirita Saxberg

Nej-röster: 13

Hilkka Ahde, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Veronika Honkasalo, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Minja Koskela, Ajak Majok, Petra Malin, Sami

14.02.2024

Muttalainen, Tuomas Nevanlinna, Tuomas Rantanen, Osmo Soininvaara

Blanka: 51

Mukhtar Abib, Tarik Ahsanullah, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Askoseljavaara, Nita Austero, Eva Biaudet, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Timo Harakka, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Mari Holopainen, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Anna Karhuma, Emma Kari, Marko Kettunen, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Seija Muurinen, Björn Månsson, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Seida Sohrabi, Nina Suomalainen, Ilkka Taipale, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Frånvarande: 4

Harry Harkimo, Joel Harkimo, Titta Hiltunen, Johanna Nuorteva

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Nuutti Hyttinens förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Itäbaanan yleissuunnitelmaraportti
- 2 Liikenteen yleissuunnitelma
- 3 Asukaskyselyiden koosteet

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag

Helen Elnät Ab
Samkommunen Helsingforsregionens trafik
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Förslagstext
Förslagstext

Närings-, trafik- och miljöcentra- Förslagstext
len i Nyland

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Översiktsplanens centrala innehåll

I översiktsplanen slår man fast genomförandepriinciperna och kostnads-kalkylen för ett avsnitt på cirka två kilometer (i Hertonäs företagsområde och Österstigen) på den så kallade Östra banan, som är en stomförbindelse för cykeltrafiken. Som en del av översiktsplanen utarbetades också en plan för Filarvägen och Kasbergsvägen, som förbinder Östra banan och Vikbanan. Syftet med planeringen är att förbättra förbindelsen för cykeltrafik på avsnittet mellan Helsingforsudden och östra Helsingfors.

Koppling till strategin och andra beslut

I Helsingfors stadsstrategi för åren 2021–2025 eftersträvas hållbar tillväxt. Staden vill att närservice ska finnas inom en kvarts promenad, cykeltur eller resa med kollektivtrafik. Staden vill öka cyklingens, gångtrafikens och kollektivtrafikens andel av resorna i staden. Genomförandet av översiktsplanen främjar de här målen i strategin. Den andel av banan som presenteras i översiktsplanen främjar också genomförandet av utsläppsminskingsprogrammet Kolneutralt Helsingfors (stadsstyrelsen 22.8.2022).

Översiktsplanen för Östra banan stämmer överens med de tidigare bestämda principerna för utveckling av trafiken. I utvecklingsprogrammet för trafiken (stadsstyrelsen 12.1.2015) ska det bli enklare att röra sig mellan stadens olika centrum på cykel då staden bygger ett nätverk av stomförbindelser för cykeltrafik. Bannätverket för cykeltrafik togs med i generalplanen år 2016. Det justerade nätverket som stämmer överens med generalplanen ersatte nätverksplanen 2013 och godkändes år 2016 som en del av Målnätverket för cykeltrafiken i ytterstadsområdena (stadsplaneringsnämnden 13.12.2016).

Enligt det övergripande målet i utvecklingsprogrammet för cykeltrafik 2020–2025 (stadsstyrelsen 2.11.2020) ska Helsingfors bli en stad där människor i alla åldrar kan röra sig med cykel året om och cykeltrafiken ska utgöra minst 20 % av den totala trafikmängden senast 2035. Bygandet av bannätverket för cykeltrafik bidrar till att programmets delmål om raka och smidiga cykelleder förverkligas.

Fokus i programmet för att främja gångtrafik (stadsstyrelsen 14.3.2022) ligger på att främja promenad på olika sätt. I programmet har man identifierat att separering av gång- och cykeltrafiken är ett viktigt sätt att främja promenad.

Beskrivning av nuläget och plan

Planeringsområdet i översiktsplanen för Östra banan är kopplad till den färdigställda delen av Ekorrparkens sträcka och den godkända delen av Österstigen. För närvarande går förbindelserna för cykeltrafik i planeringsområdet huvudsakligen längs kombinerade gång- och cykelleder som inte motsvarar de nuvarande planeringsprinciperna. Särskilda utmaningar med tanke på säkerheten i Hertonäs företagsområde är de många korsningarna med biltrafiken vid tomtanslutningar samt den branta backen på Österstigen med tanke på smidigheten. I översiktsplanen har tanken varit att undersöka banans olika alternativa sträckningar i Hertonäs företagsområde och på Österstigen. Det är meningen att Östra banan i regel anläggs som en dubbelriktad cykelväg med en målbredd på fyra meter i enlighet med planeringsprinciperna.

Östra banans sträckning vänder vid Gjuterigatans underfart till Österleden, där banan först löper på samma nivå som tomterna längs med Österleden och för att sedan stiga upp till bron före Transformatorgatan. Efter bron återgår Östra banan till att löpa längs med Österleden och på samma nivå genom att Österledens körfält görs smalare så att cykelvägen kan dras mellan tomterna och Österleden och till det nuvarande brodäcket som går över Filarvägen. För att Österledens körfält ska kunna göras smalare måste hastighetsbegränsningen sänkas från 80 km/h till 60 km/h på Österledens östra körbanan. Korsningsområdet vid Kasbergsvägen och Österledens ramp görs tryggare. Korsningen ändras så att accelerationen till Österleden sker först efter att cyklister och fotgängarna har korsat körbanan.

Från Kasbergsvägen österut till Österstigen löper Östra banans sträckning på samma plan som Österleden och passerar en brant backe. Förutsättningen för att den valda sträckningen kan byggas är att Österledens accelerationskörfält förkortas från det nuvarande. För att accelerationskörfältet ska kunna förkortas måste hastighetsbegränsningen sänkas från 80 km/h till 60 km/h på Österledens östra körbanan. När Österstigens nya rutt möter den nuvarande sträckningen för gång- och cykelvägen i parkområdet, byggs en cykelväg och en trottoar separat från varandra.

Vid Kasbergsvägen byggs enkelriktade cykelvägar genom att utnyttja de nuvarande gatukonstruktionerna på linjedelsträckorna. I korsningsområdena genomförs korsningsarrangemang i enlighet med den enkel-

14.02.2024

riktade cykeltrafiken. Vid infarten från Mekanikergatan till Kasbergsvägen föreslås det i planen att det andra korta förvalskörfältet för bilar tas bort, för att den enkelriktade cykelvägen ska kunna byggas på ett säkert sätt i korsningen. Enkelriktade arrangemang för cykeltrafiken byggs på Filarvägen och trafikljus byggs vid korsningen av Österledens ramp.

Trafikarrangemangen där Gjutaregatans underfart och Österleden korsar, trafikarrangemangen öster om Filarvägens sträckning samt trafikarrangemangen vid korsningen av Filarvägen och Flänsvägen förutsätter omförhandlingar av hyresavtalen för de hyresområden som ägs av staden, så att det vid randen av hyresområdena finns utrymme för att genomföra trafikarrangemangen. Det beräknade behovet för hyrd markyta är cirka 350 m².

Konsekvensbedömning

Översiktsplanens konsekvensbedömning har gjorts under arbetets gång genom att jämföra olika sträckningsalternativ samt genom att jämföra den valda sträckningen med nuläget. Byggandet av Östra banan har en positiv inverkan på cykeltrafikens attraktionskraft, smidighet och säkerhet. Restiden på sträckan förkortas när antalet korsningar och korsningstyperna förändras och backigheten minskar.

Planeringslösningen i Hertonäs företagsområde minskar riskfaktorerna i trafiken, eftersom mötena med de andra trafikformerna är färre än i nuläget. Enligt planeringslösningen korsar banan biltrafiken endast på Kasbergsvägen vid Österledens ramp. Det enda stället där fotgängarna blir tvungna att korsa banan och cyklister har väjningsplikt är vid undergången till Gjutaregatan.

I Hertonäs företagsområde och i västra ändan av Österstigen löper banan längs med Österleden och då kan cyklister bli utsatt för stänk från motortrafiken, buller och utsläpp. Det är meningen att förhindra detta genom att bygga ett bullerskydd längs med Österleden och på brodäcket. I östra ändan av Österstigen förbättras behagligheten avsevärt, när banans sträckning svänger bort från Österleden.

Totalt cirka 100 träd måste avlägsnas vid Östra banans sträckning. Trädbeståndet måste minskas med cirka 54 träd söder om Österleden och cirka 38 träd i parken vid Österstigen. Därtill måste cirka sju träd tas bort på grund av att trottoarerna flyttas på Kasbergsvägen och Filarvägen. Preliminärt kompletteras planeringsområdet totalt med cirka 34–39 träd. De nya ramperna har i planeringslösningen anvisats vara belagda med gräs eller äng. Man föreslår också att det ska planteras klätterväxter mellan Österleden och ramperna. Dessutom ska det odlas skog vid Österstigen mellan Östra banan och Österleden där man till

en del kommer att plantera stora trädplantor. Beskogning görs preliminärt i ett område på cirka 1 285 m².

I korsningen av Transformatorgatans och Österledens ramper ska det göras ändringar i de nuvarande arrangemangen och ändringarna kan i synnerhet påverka den tunga trafikens smidighet. Hastighetsbegränsningen på Österleden ska sänkas från det nuvarande 80 km/h till 60 km/h redan två kilometer tidigare än för tillfället på grund av att körfälten görs smalare och rampen som ansluter till Österleden förkortas. I korsningen mellan Kasbergsvägen och Sägaregatan fördröjs biltrafiken ytterligare, eftersom man från östra ändan av Mekanikergatan avlägsnar det andra förvalskörfältet och bygger en ny övergång med trafikljus för cykeltrafiken från Kasbergsvägen till Mekanikergatan. Biltrafikens hastighet och användbarhet i sin helhet försvagas en aning i planeringsområdet till följd av olika åtgärder som förbättrar säkerheten och tillåter att säkerheten blir bättre och att utrymmet för trafiken används effektivare. Planeringslösningen medför inga förändringar i parkeringsarrangemangen för bilar.

Konsekvenserna av Östra banans byggande har utvärderats vid planeringen. Utsläppen under hela livscykeln uppskattades till 2,6 kt CO₂e för en period på 50 år i enlighet med anvisningarna för bedömningsmetoden. Enligt kalkylen orsakas de största utsläppen av den bro som byggs i samband med projektet (66 % av de totala utsläppen). I projektet har man förbundit sig till att minska byggutsläppen bl.a. genom att använda koldioxidsnål betong GWP85 i brons betongkonstruktioner. Koldioxidsnål betong har 15 % mindre utsläpp jämfört med vanlig betong.

Enligt prognosmodellen Brutus för cykeltrafik som staden använder är cykeltrafikens volym på Östra banan 1100–1300 resor under ett genomsnittligt dygn 2035. Cykeltrafikens volym kommer enligt prognosen att vara 100–200 % större på Östra banan jämfört med nuläget på motsvarande rutt. Prognosens målnätverk innehåller utöver banan också planer som Helsingfors stadsmiljösektor utarbetat för bannätverket, stadskärnans huvudcykelnätverk samt vissa nya förbindelser i förorterna. Den ökade efterfrågan beror främst på de större utvecklingsåtgärderna för markanvändning och trafiksystemet, men även på ändringar i val av rutt och ökningen av cyklingens andel som färdmedel.

Östra banan mellan Gjutaregatan och Irblossvägen är huvudsakligen en helt ny trafikled, vilket innebär att tillfälliga trafikarrangemang måste ordnas på de omgivande gatorna. De tillfälliga trafikarrangemangen bromsar ner trafiken och byggandet kan orsaka olägenheter för miljön samt buller, vibration och damm. De konsekvenser som påverkar körbanas trafik under byggtiden är att sänkta hastighetsbegränsningarna

14.02.2024

och att körfälten görs smalare eller tas ur bruk under byggtiden. Gång- och cykeltrafikens rutter i planeringsområdet utsätts för olägenheter under byggtiden. Busshållplatsen vid Transformatorgatans övergångsställe är ur bruk medan den nuvarande rampen till Österleden behövs som byggplatsområde. På de smalaste ställena i västra ändan av banan krävs det 1,5 meter plats på tomten för att bygga stödmurar. Byggandet av dagvattenbrunnar förutsätter också att grävningarna sträcker sig ända till tomterna.

Gemensam beredning och delaktighet

Planen har utarbetats i samarbete mellan stadsmiljösektorns olika tjänster. Under planeringens gång har planeringslösningarna diskuterats med representanter för Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland (NTM-centralen), Helsingforsregionens trafik (HRT), Helen Elnät Ab och samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM).

Staden har involverat invånarna i översiktsplanerings olika etapper. Under planeringen genomfördes växelverkan i tre olika etapper: våren 2022, hösten 2022 och sommaren 2023. Våren 2022 genomfördes en elektronisk enkät som var öppen för alla, där man bad stadsborna om respons på det preliminära planutkastet. Enkäten besvarades av sammanlagt 359 personer. Samtidigt med enkäten ordnades det en cykeltur som var öppen för alla genom den planerade banan. Våren 2022 ordnade staden särskilda planeringsträffar med Helsingforsregionens cyklister och service- och aktivitetscentret Iiris för personer med synnedsättning. I början av planeringen, i projektutkastet som presenterades våren 2022, gick Östra banans sträckning genom Hertonäs företagsområde längs Sägaregatan.

När planeringen framskred och delvis till följd av responsen från intressentgrupperna våren 2022 ändrades sträckningen genom Hertonäs företagsområde så att den går längs Mekanikergatan. Hösten 2022 ordnades en företagsrunda på Mekanikergatan mellan Gjutaregatan och Kasåkervägen, där projektföreträdarna tillsammans med stadskansliets företagslotsar gav sig ut till företagen för att diskutera Mekanikergatans sträckning och dess effekter. Under rundan fördes diskussioner med 19 företag.

Ett evenemang för allmänheten ordnades i november 2022. Under evenemanget presenterades de sträckningsalternativ som granskats under planeringsprocessen i jämförelse samt den valda planerade sträckningen och dess uppskattade konsekvenser. Under evenemanget hade deltagarna möjlighet att ställa frågor och kommentera.

Österledens sträckning togs upp till noggrannare planering när planeringen framskred. Sommaren 2023 genomfördes en elektronisk enkät

14.02.2024

som var öppen för alla, där de som svarade på enkäten hade möjlighet att jämföra ruttalternativet som går längs Österleden och den tidigare planerade ruten längs Mekanikergatan. Enkäten besvarades av sammanlagt 969 personer.

Stadsborna informerades om möjligheterna att delta via stadens allmänna kanaler, vid webbtillställningarna Nytt i östra Helsingfors och Nytt i sydöstra Helsingfors samt per e-post till företag och föreningar inom planeringsområdet.

Kostnads kalkyl och beslutsfattande

Kostnads kalkylen för den del av Östra banan på avsnittet Gjutaregatan och Irblossvägen som ingår i översiktsplanen uppgår till 13,9 miljoner euro (jordbyggnadskostnadsindex 130,37 maj/2023, 2015=100).

Översiktsplanen för Östra banan ska godkännas av stadsfullmäktige i enlighet med handläggningsanvisningarna för gatu-, trafikleds-, ban- och parkprojekt 2018 (stadsstyrelsen 21.5.2018).

Fortsatt planering och verkställighet

När planen har godkänts i stadsfullmäktige ska stadsmiljösektorn utarbeta gatu- och parkplaner för dess avsnitt. Planeringen av dessa kan börja 2024. Byggandet av Östra banan finansieras ur budgetmomentet 8 03 01 02 Ombyggnad och trafikregleringar. Vintern 2022 hade sammanlagt 13,9 miljoner euro reserverats för bygget av Östra banan på avsnittet mellan Gjutaregatan och Irblossvägen i den tioåriga investeringsplanen för cykelleder.

De eventuella särskilda anslag som behövs för eventuella ändringar av de hyrda områdena riktas i samband med den fortsatta planeringen av Östra banan.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Itäbaanan yleissuunnitelmaraportti
- 2 Liikenteen yleissuunnitelma
- 3 Asukaskyselyiden koosteet

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag

Helen Elnät Ab

Samkommunen Helsingforsre-
gionens trafik

Samkommunen Helsingforsre-
gionens miljötkjänster

Närings-, trafik- och miljöcentra-
len i Nyland

Bilagor till utdrag

Förslagstext

Förslagstext

Förslagstext

Förslagstext

För kännedom

Stadsmiljönämnden

Stadsmiljönämndens sektion för byggnader och allmänna områden

Stadsmiljönämndens miljö- och tillståndssektion

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 05.02.2024 § 67

HEL 2023-003147 T 08 00 04

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Itäbaanan yleissuunnitelman ja hankkeen toteuttamisen vaiheittain siten, että sen kokonaiskustannusarvio on 13,9 miljoonaa euroa (MAKU 130,37 toukokuu/2023, 2015=100).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 19.12.2023 § 693

HEL 2023-003147 T 08 00 04

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Itäbaanan yleissuunnitelman hyväksymistä ja hankkeen toteuttamisen vaiheittain

siten, että sen kokonaiskustannusarvio on 13,9 miljoonaa euroa (MA-KU 130,37 toukokuu/2023, 2015=100).

Käsittely

19.12.2023 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat liikenneinsinööri Jenni Huovinen ja liikenneinsinööri Ilari Heiska. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

12.12.2023 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jenni Huovinen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37461
jenni.huovinen(a)hel.fi

14.02.2024

Ärende/6

§ 35

Detaljplan och detaljplaneändring för Sörnäs strand (nr 12853)

HEL 2018-009468 T 10 03 03

Beslut

Stadsfullmäktige godkänner en detaljplan för en del av kvarteren 10402–10404 och 10755 samt park-, vatten och gatuområden i 10 stadsdelen (Sörnäs, Hanaholmen) och en detaljplaneändring för kvarteret 10574 samt park-, vatten- och gatuområden och en småbåtshamn (genom planen bildas de nya kvarteren 10400–10404 och 10755) i 10 stadsdelen (Sörnäs, Vilhelmsberg, Hanaholmen) enligt ritning nr 12853, daterad 16.5.2023 och ändrad 28.11.2023, och på de grunder som framgår av detaljplanebeskrivningen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12835 kartta, päivätty 16.5.2023, muutettu 5.12.2023
- 2 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12835 selostus, päivätty 16.5.2023, muutettu 5.12.2023, päivitetty Kylk:n 5.12.2023 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 28.10.2014, täydennetty 16.5.2023 ja 28.11.2023, liitteineen
- 4 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7424/28.11.2023)
- 5 Muistutukset
- 6 Osa päätöshistoriaa
- 7 Havainnekuva, 28.11.2023

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag	Bilagor till utdrag
Samkommunen Helsingforsregionens trafik	Förslagstext
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster	Förslagstext

14.02.2024

Säkerhets- och kemikalieverket
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Förslagstext

Förslagstext

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Bilaga 1

Bilaga 2

Bilaga 3

Bilaga 4

Bilaga 5

Bilaga 6

De som begärt information om planbeslutet

Förslagstext

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Detaljplanens centrala innehåll

Detaljplanen och detaljplaneändringen gäller ett område som huvudsakligen har betecknats som ett park- och vattenområde i den gällande detaljplanen och som ligger i Vilhelmsberg och på Hanaholmen i Sörnäs. För närvarande ligger Sörnäs strandväg och park- och vattenområden i området. Detaljplanen gör det möjligt att komplettera områdets stadsstruktur med kvarter för bostäder och verksamhetslokaler och en parkeringsanläggning. Detaljplanen utarbetades utifrån planeringsprinciperna för området som stadsplaneringsnämnden godkände 2014.

Detaljplanen utgör en del av en detaljplanehelhet för Hagnäskajen och Sörnäs strand, vars utkast stadsplaneringsnämnden godkände 28.2.2017. Avsikten är att bilda nya kvarter som beaktar miljön i ett område som för närvarande är i hög grad obrukat eller används för trafik. Avsikten är dessutom att ansluta området till en värdefull miljö genom att bilda centrala utsiktlinjer och stadsstruktur. Ett centralt syfte är dessutom att skapa ett nytt och trivsamt stadsrum vid stranden i Södervik.

Med detaljplanen har man särskilt strävat efter att lösa hur staden kan anpassa kompletteringsbyggandet i den omgivande, värdefulla och historiskt varvade stadsstrukturen och skapa nytt offentligt stadsområde som är mångsidigt ur naturens perspektiv för stadsborna. I området planeras fyra bostadskvarter, två kvarter för verksamhetslokaler och ett kvarter för parkeringsanläggningar. Servicenivån i området och dess

omgivning förbättras betydligt i och med nybyggandet. Dessutom placeras ett nytt gatuområde och en fotgängarmiljö på stranden. Den nya bostadsvåningsytan uppgår till 65 030 m² och våningsytan för verksamhetslokaler uppgår till 30 500 m². Antalet invånare ökar med ca 1 400.

Det har gjorts upp en trafikplan (ritning nr 7424) i samband med detaljplanen. I trafikplanen anges att linjen för Sörnäs strandväg följer stadsstrukturen i randen av Vilhelmsberget i enlighet med den gällande detaljplanen. De nya kvarteren stöder sig på en parallellgata till Sörnäs strandväg och sidogator i anknytning till den. Stranden är reserverad som en fotgängarmiljö.

Genomförandet av detaljplanen bidrar i synnerhet till att det strandområde som för närvarande i huvudsak är ett trafikområde blir bebyggt. Vattenområdet fylls ut, stranden blir delvis bebyggd och livsmiljöer för olika arter skapas på en del av stranden.

Beslut som detaljplanen bygger på

Detaljplanen stämmer överens med Generalplan 2016 för Helsingfors.

Detaljplanen bidrar till att staden kan uppnå målen i stadsstrategin genom att främja bostadsproduktion samt stödja levande, särpräglade och trygga stadsdelar och modernt klimatansvar.

Områdets förutsättningar och nuläge

Planeringsområdet ligger i sin helhet på fyllnadsjord och området har länge varit ett av stadens randområden. I och med att hamnfunktionerna har utvidgats har Södervikens form ändrats flera gånger. Till sin topografi är planeringsområdet jämnt och ligger nära havsytan. Med tanke på stadsstrukturen ligger detaljplanområdet i en zon i nästan nord-sydlig riktning mellan Sörnäs strandväg och Södervikens vattenområde norr om Havshagen.

För området gäller i huvudsak detaljplan nr 10960, som trädde i kraft 3.8.2007. Enligt detaljplanen är planeringsområdet ett park- och vattenområde, förutom den norra delen, som upptas som ett kvartersområde för servicestationer och affärsbyggnader. Totalt har detaljplanen 1 500 m² våningsyta.

I den gällande detaljplanen följer linjen för Sörnäs strandväg randen av Vilhelmsbergets stadsstruktur. Ett parkområde har planlagts på området mellan strandvägen och vattenområdet. Längst norrut i planeringsområdet finns en servicestation. Detaljplanen gör det möjligt att bygga ett kvartersområde för affärsbyggnader söder om servicestationen.

Helsingfors stad äger området. Detaljplanen har utarbetats på initiativ av staden.

Detaljplanens kostnader

Detaljplanen har preliminärt beräknats medföra följande kostnader för staden (moms. 0 %):

Grundberedning	46 mn €
- Muddrings- och utfyllnadsarbeten	21 mn €
- Grundbyggnad för gator	11 mn €
- Sanering av förorenad mark	4 mn €
- Flyttning av ledningar	10 mn €
Gatuområden och allmänna områden	22 mn €
Strandkonstruktioner	12 mn €
Beredskap för översvämningar	12 mn €
Totalt	92 mn €

Grundberedningen och strandsbygget medför en betydande andel av kostnaderna för att bygga området. Kostnaderna för muddrings- och utfyllnadsarbetena påverkas bland annat av tillgången på sprängsten samt de muddringsmetoder och metoder för transport av muddringsmaterialet som finns till buds. För att kunna genomföra detaljplanen är det nödvändigt att ändra på Sörnäs strandväg som ligger utanför detaljplaneområdet. Största delen av kostnaderna för flyttning av ledningar beror på den ändringen. Ändringen av Sörnäs strandväg medför kostnader på totalt cirka 24 miljoner euro. Områdets läge i närheten av havsstranden och markytans höjder som ska bevaras på gatuområdet kräver att man förbereder sig för översvämningar genom att bygga översvämningsspumpar och rörsystem. De totala kostnaderna för dessa beräknas uppgå till cirka 12 miljoner euro.

Föredraganden konstaterar att stadsmiljösektorn 17.1.2024 har preciserat nämndens förslag till kostnadsfördelning på 92 miljoner euro så att andelen av grundberedningen uppskattas uppgå totalt till 46 miljoner euro och andelen av gatuområden och allmänna områden till 22 miljoner euro. I nämndens förslag var andelarna 47 och 21 miljoner euro.

Dessutom orsakar genomförandet av områdets nätverk för samhällsteknisk försörjning kostnader för nätverksinnehavarna enligt följande:

Fjärrvärme och nedkylning 1,4 mn €

Elnät (mellanspänning)	0,25 mn €
Datakommunikation	0,75 mn €
Vattenförsörjning	8,7 mn €

Detaljplaneändringen höjer området värde och staden får inkomster för att sälja eller hyra byggrätten. Värdet på den byggrätt som planläggs beräknas grovt uppgå till cirka 105 miljoner euro.

Kostnaderna för den nya våningsytan uppgår till ca 950 euro/m² vy. Anläggningskostnaderna för byggnaderna i bostadskvarteren uppskattas vara i genomsnitt 470 euro/ m² vy.

Förslaget till detaljplan offentligt framlagt (MBL 65 §)

Detaljplaneförslaget hölls offentligt framlagt 7.6–6.7.2023.

Det gjordes 24 anmärkningar mot detaljplaneförslaget.

Påpekandena i anmärkningarna gällde mängden av byggandet, byggnadernas höjder och placering, att havsområdet görs smalare och fylls ut, gång- och cykeltrafiken och kollektivtrafiken, centrumtunneln, effekterna på fåglar, fiskar och andra djur, fåglarnas säkerhet, båtlivet och småbåtshamnar, hundparken, förlusten av parken, trädbeståndet, rekreationsområdet och de öppna grön- och strandområdena, grönkoefficienten, höjdnivån för översvämningar, vindtunneeffekten, utsikt och området maritima karaktär, parkeringsanläggningen, bilplatserna och bilismen, trafikarrangemangen, de olägenheter som byggandet medför och kommer att medföra på området, kontorsbruket, kvartersgårdarna och strandpromenaden samt utvecklingen av området i större utsträckning. Dessutom gjordes anmärkningar gällande gatorna i området: bredden på Sörnäs strandväg samt vägens övergångsställen och hastighetsbegränsning, bullret och den dåliga luftkvalitet som vägen orsakar för både nya och befintliga invånare, den nya parallellgatans läge framför Havshagen samt den rusningstrafik och de begränsningar som gatan medför för kompletteringsbyggandet av Havshagen.

Följande aktörer lämnade in utlåtanden:

- samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT)
- samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM)
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland (NTM-centralen)
- Säkerhets- och kemikalieverket
- kultur- och fritidssektorn, stadsmuseet
- fostrans- och utbildningssektorn

Påpekandena i utlåtandena gällde kommunaltekniken på området och dess behov av utrymme och underhåll, den befintliga kommunalteknikens kapacitet, ikraftträdandet av de nya föreskrifterna om avfallshandling, områdets läge i förhållande till innerstadsområdet i Generalplan 2016, den betydande breddningen av och hastighetsbegränsningarna på Sörnäs strandväg, bussfilreserveringen, kollektivtrafiken och dess tillgänglighet, områdets utveckling på cyklisternas och fotgängarnas villkor, gång- och cykeltrafikens arrangemang, beaktandet av kulturmiljöer med tillhörande värden i den fortsatta planeringen, effekterna på Pannkaksparken och dess omgivning, skyddsavstånden för kemikalier och riskerna för storolycka, klimateffekterna, bullerbekämpningen och luftkvaliteten, dagvatten och risken för översvämning samt det ökade servicebehovet.

Åtgärder efter att detaljplaneförslaget varit offentligt framlagt

I rapporten om växelverkan anges sammanfattningar av anmärkningarna och myndighetsutlåtandena om detaljplaneförslaget samt bemötandena till de påpekanden som framförts i dessa.

Det som framförts i anmärkningarna har beaktats med hänsyn till detaljplanens mål och i den mån det är ändamålsenligt.

I detaljplanekartans beteckningar eller bestämmelser och i det övriga materialet gjordes ändringar efter att planen varit offentligt framlagd. För ändringarna redogörs närmare i detaljplanebeskrivningens sista kapitel. De har också samlats i bilagan över ändringar (Tehdyt muutokset).

Närmare motiveringar

Motiveringen till detaljplaneändringen framgår mer i detalj av den bifogade detaljplanebeskrivningen.

Fortsatta åtgärder

Man har bett om besked om beslutet om att godkänna planen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12835 kartta, päivätty 16.5.2023, muutettu 5.12.2023
- 2 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12835 selostus, päivätty

14.02.2024

- 16.5.2023, muutettu 5.12.2023, päivitetty Kylk:n 5.12.2023 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 28.10.2014, täydennetty 16.5.2023 ja 28.11.2023, liitteineen
- 4 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7424/28.11.2023)
- 5 Muistutukset
- 6 Osa päätöshistoriaa
- 7 Havainnekuva, 28.11.2023

Bilagematerial

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag	Bilagor till utdrag
Samkommunen Helsingforsregionens trafik	Förslagstext
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster	Förslagstext
Säkerhets- och kemikalieverket	Förslagstext
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland	Förslagstext Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning Bilaga 1 Bilaga 2 Bilaga 3 Bilaga 4 Bilaga 5 Bilaga 6
De som begärt information om planbeslutet	Förslagstext Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

För kännedom

Detaljpaneläggning
Stadsmuseet
Stadsmiljönämndens sektion för byggnader och allmänna områden
Stadsmiljönämndens miljö- och tillståndssektion

14.02.2024

Ärende/6

Stadsmiljönämnden

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 05.02.2024 § 68

HEL 2018-009468 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Hanasaari) osaa kortteleista 10402–10404 ja 10755 sekä puisto-, vesi- ja katualueiden asemakaavan ja 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Vilhonvuori, Hanasaari) korttelia 10574 sekä puisto-, vesi- ja katualueiden sekä venesataman asemakaavan muutoksen (muodostuvat uudet korttelit 10400–10404 ja 10755) 16.5.2023 päivätyn ja 28.11.2023 muutetun pirstuksen nro 12835 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

29.01.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 05.12.2023 § 646

HEL 2018-009468 T 10 03 03

Hankenumero 1611_5 ja 0579_9

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 16.5.2023 päivätyn ja 5.12.2023 muutetun asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12853 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaava koskee 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Hanasaari) osaa kortteleista 10402–10404 ja 10755 sekä puisto-, vesi- ja katualueita ja asemakaavan muutos koskee 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Vilhonvuori, Hanasaari) korttelia 10574 sekä puisto-, vesi-

ja katualueita sekä venesatamaa (muodostuvat uudet korttelit 10400–10404 ja 10755).

- Lautakunta edellytti, että Sörnäistenrannan ranta-alueen kehittämisen lähtökohtana on viihtyisä ja vehreä puistomainen alue, vaikka alue onkin kaavassa merkitty katualueeksi.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2018-009468>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

05.12.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli arkkitehti Irene Siljama. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Amanda Pasanen: Lisätään esitysehdotukseen: "Lautakunta edellyttää, että Sörnäistenrannan ranta-alueen kehittämisen lähtökohtana on viihtyisä ja vehreä puistomainen alue, vaikka alue onkin kaavassa merkitty katualueeksi."

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Amanda Pasasen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

28.11.2023 Pöydälle

23.05.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

16.05.2023 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

14.02.2024

Lisätiedot

Irene Siljama, arkkitehti, puhelin: 09 310 33174

irene.siljama(a)hel.fi

Taneli Nissinen, johtava liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 76765

taneli.nissinen(a)hel.fi

Kaisa Solin, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 34757

kaisa.solin(a)hel.fi

Valtteri Lankiniemi, diplomi-insinööri, puhelin: 09 310 22467

valtteri.lankiniemi(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
27.6.2023

HEL 2018-009468 T 10 03 03

Helsingin kaupungin asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa Sörnäistenrannan asemakaavaehdotuksesta. Museo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Asemakaava ja asemakaavan muutos koskee pääosin voimassa olevassa asemakaavassa puisto- ja vesialueeksi merkittyä aluetta, joka sijaitsee Sörnäisten Vilhonvuorella ja Hanasaarella. Nykyisin alueelle sijoittuu Sörnäisten rantatie, puisto- ja vesialuetta. Kaavaratkaisu mahdollistaa alueen kaupunkirakenteen täydentämisen asuin- ja toimitilakortteleilla sekä pysäköintilaitoksella.

Kaavaratkaisu perustuu kaupunkisuunnittelulautakunnan vuonna 2014 hyväksymiin alueen suunnitteluperiaatteisiin. Kaavaratkaisu on kolmas osa Hakaniemenrannan ja Sörnäistenrannan asemakaavakokonaisuutta, jonka luonnoksen kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 28.2.2017. Tavoitteena on muodostaa uutta ympäristön huomioivaa korttelistoa nykyisin pitkälti joutomaana ja liikenteen käytössä olevalle alueelle. Tavoitteena on lisäksi kytkeä alue arvokkaaseen ympäristöön keskeisten näkymälinjojen ja kaupunkirakenteen muodostamisen kautta. Lisäksi keskeinen tavoite on luoda uutta viihtyisää kaupunkitilaa Suvilahden rantaan.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan se, miten täydennysrakentaminen sovitetaan arvokkaaseen ja historiallisesti kerrokselliseen ympäröivään kaupunkirakenteeseen sekä muodostetaan uutta julkista ja luonnon kannalta monimuotoista rantaa kaupunkilaisille.

Alueelle on suunniteltu neljä asuinkorttelia, kaksi toimitilakorttelia sekä pysäköintikortteli. Lisäksi alueelle sijoittuu uutta katualuetta sekä kävelyn aluetta rantaan.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että nykyisin pääasiassa liikennealueena oleva ranta-alue muuttuu rakennetuksi. Vesialuetta täytetään ja ranta muuttuu osittain rakennetuksi ja osaan luodaan luonnon elinympäristöjä.

Aiemmassa OAS-lausunnossaan kaupunginmuseo totesi, että muutosalueelle ja sen välittömään läheisyyteen liittyy kulttuuriympäristöarvoja, jotka tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa. Suunnittelualue rajautuu kahteen RKY 2009 alueeseen: Osuusliikkeiden ja teollisuuden Sörnäinen ja Helsingin yliopiston rakennusten muodostamaan kokonaisuuteen Siltavuorenpenkereellä. Suunnittelualue kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön (Helsingin empire-keskusta ja kivikaupunki), johon sisältyy Kruununhaka ja joka pohjoisessa rajautuu Sörnäisten kaupunginosaan. Siltavuorenrannan ja Pohjoisrannan kaupunkimaisema avautuu lähestyttäessä Helsingin niemeä pohjoisesta. Se on yksi kaupungin topografisesti ja maisemallisesti tunnusomaisia näkymiä. Myös Merihakaan liittyy kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja. Merihaka on määritelty Helsingin yleiskaava 2002:ssa rakennus- ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi aluekokonaisuudeksi. Lisäksi kaupunginmuseo on arvottanut Hanasaari B:n kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi kohteeksi. Kaupunginmuseo korostaa, että jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristöt ja niihin liittyvät arvot siten, että ne on mahdollista tulevaisuudessakin säilyttää.

Annetussa vastineessa todetaan, että alueen ja ympäristön kulttuuriympäristöihin liittyvät arvot ovat suunnittelun lähtökohtia. Jatkosuunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomioita alueen kaupunkijulkisivuihin ja -maisemaan.

Kaava-aineistossa olevassa viitesuunnitelmassa käsitellään ainoastaan Sörnäistenrannan uusia asuinkortteleita. Merihaan pohjoispuolelle sijoittuva Pannukakunpuistikko sijoittuu osittain kaava-alueelle.

Kaavaehdotuksessa Pannukakunpuistikon pinta-ala pienenee asema-kaavan toteuttamisen myötä puistoon kaavoitetun toimitilakorttelin verran. Samalla osa puistikon vahvoista istutusaiheista poistuu.

Pannukakunpuistikko liittyy sommitelmaltaan Merihakaan, ja lehmuksin ja lehtikuusin istutettu puistikko on suunniteltu tärkeäksi välittäväksi viheralueeksi ja puskurivyöhykkeeksi Merihaan rakennetun pohjoisrannan ja Sörnäisten rantatien välillä. Puiston merkitys alueen kaupunkirakenteessa on tärkeä, koska alueen puistoalueiden pieni koko antaa niille tilallista intensiteettiä ja korostaa niiden merkitystä tiiviissä kaupunkirakenteessa.

14.02.2024

Vaikutuksen arviointi on riittämätöntä Pannukakunpuistikon osalta. Kaavaselostukseen tulee tarkentaa viheralueen puistohistoriallista arvoa, sekä puistikon välittävää arvoa Merihaan ja kaava-alueen välillä.

Kaupunginmuseo esittää, että toimistorakennusten korttelialue -merkintä poistetaan Pannukakunpuistikosta, sekä esittää puistikolle kaava-alueen osalta indeksimerkintää /s, alue, jolla ympäristö säilytetään.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 03.04.2023 § 25

HEL 2018-009468 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12835 pohjakartan kaupunginosassa 10 Sörnäinen. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12835
Kaupunginosa: 10 Sörnäinen
Kartoituksen työnumero: 15/2023
Pohjakartta valmistunut: 8.3.2023
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911

14.02.2024

merja.kyyro(a)hel.fi
Juho Pajukoski, paikkatietoinsinööri, puhelin: 09 310 34336
juho.pajukoski(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 18.01.2023 § 6

HEL 2018-009468 T 10 03 03

Johtava arkkitehti Perttu Pulkka esitteli alueen suunnittelutilannetta ja nimistötarpeita. Nimistötoimikunta on käsitellyt alueen nimistöä viimeksi 5.4.2017 § 25.

Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavia uusia nimiä, joista useimmat perustuvat 5.4.2017 § 25 tehtyyn esitykseen:

Hanasaarenkatu – Hanaholmsgatan

(katu)

Perustelu: Liitynnäinen (Hanasaaren mukaan).

Kauraholmankatu – Kauraholmsgatan

(katu, Sörnäisten rantantien rinnakkaiskatu)

Perustelu: Nykyisen Vilhonvuoren tai Kulmavuoren paikkeilla sijainneen, tarkemmin määrittelemättömän Kauraholma-nimisen paikan mukaan, joka esiintyy 1700-luvun asiakirjoissa. Kauraholmaan liittyvät myös nimet Kauraholmsbacken (Kauraholmanmäki), Kauraholmshagen ja Kauraholmsåkern, jotka ovat olleet käytössä 1800-luvun alussa.

Kauraholmankuja – Kauraholmsgränden

(katu)

Perustelu: Liitynnäinen, Kauraholmankadun mukaan.

Kookoskuja – Kokosgränden

(katu)

Perustelu: Vuonna 1910 kortteliin 291 perustetun, palmuöljystä valmistettavia ruokarasvoja tuottaneen Koko Oy:n mukaan.

Leipätehtaankuja – Brödfabriksgränden

(katu)

Perustelu: Vuonna 1924 kortteliin 289 valmistuneen, arkkitehti Väinö Vähäkallion suunnitteleman Osuusliike Elannon leipätehtaan eli suurleipomon mukaan.

Suvilahdenpromenadi – Södervikspromenaden

(jalankulku- ja pyöräily-yhteys)

Perustelu: Liitynnäinen (Suvilahden merialueen ja huvila-alueen mukaan).

Suvilahdenpuisto – Söderviksparken

(puisto)

Perustelu: Perustelu: Liitynnäinen (Suvilahden merialueen ja huvila-alueen mukaan).

Tulitikunkuja – Tändsticksgränden

(katu)

Perustelu: Vuonna 1874 perustetun, korttelissa 289 toimineen punatiilisen Helsingfors Tändsticksfabrik Ab:n mukaan. Nimistöimikunta on 11.5.2016 ja 12.10.2016 esittänyt suomenkielistä nimeä muodossa Tulitikkukuja.

Väinö Vähäkallion kuja – Väinö Vähäkallios gränd

(katu)

Perustelu: Arkkitehti, rakennushallituksen puheenjohtaja Väinö Niilo Vähäkallion (aik. Vilander, 1886–1959) mukaan. Vähäkallio tunnetaan erityisesti osuustoimintaliikkeen ja teollisuuden arkkitehtina. Hän hoiti

14.02.2024

omaa arkkitehtitoimistoaan 1911–1941 ja toimi Kulutusosuuskuntien Keskusliiton (KK) arkkitehtina 1928–1934 ja rakennushallituksen pääjohtajana 1936–1943. Osuusliike Elannolle Vähäkallio suunnitteli aluksi klassisistisia myymäläsisustuksia ja myöhemmin myös Elannon asuintaloja ja teollisuusrakennuksia. Vähäkallio kaavaili Helsinkiin Hämeentien varrelle yhtenäistä Elannon teollisuuskorttelia jo vuonna 1917. Kortteliin valmistui useita Vähäkallion rakennuksia, kuten aikansa huippumoderni Elannon leipomo vuonna 1924 ja Elannon pääkonttori vuonna 1928.

Vuonna 2007 voimaan tulleessa asemakaavassa nro 10960 voimaan tullut nimi Väinö Vähäkallion puisto – Väinö Vähäkallios park tulee poistumaan käytöstä nyt vireillä olevassa asemakaavassa.

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

14.02.2024

Ärende/7

§ 36

Detaljplan och detaljplaneändring för Näshöjdens västra del i Munksnäs (nr 12841)

HEL 2022-014568 T 10 03 03

Beslut

Stadsfullmäktige godkände detaljplaneändring för tomten 4 i kvarteret 30101 samt park- och gatuområden i 30 stadsdelen (Munksnäs, Munkshöjden, Näshöjden) enligt ritning nr 12841, daterad 12.12.2023, och på de grunder som framgår av detaljplanebeskrivningen (genom planen bildas de nya kvarteren 30227 och 30229).

Behandling

Förslag om återremiss

Ledamoten Laura Korpinen understödd av ledamoten Nuutti Hyttinen föreslog att stadsfullmäktige återremitterar ärendet till stadsstyrelsen för ny beredning med följande motivering:

Kompletteringsbyggande i färdigt byggda stadsdelar borde göras med måtta, nya byggnader ska passa ihop med det befintliga byggnadsbeståndet, byggnaderna ska inte placeras mitt på en central trafikled och man ska spara den unika bergskogen vid början av Ulfsbyvägen som ett obebyggt område för kommande generationer.

3 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Ledamoten Laura Korpinens förslag om återremiss

Ja-röster: 76

Mukhtar Abib, Hilka Ahde, Tarik Ahsanullah, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Nita Austero, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Timo Harakka, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Atte Kaleva, Anna Karhumaa, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Erkki Karinoja, Elina Kauppi-la, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Sini Korpinen, Minja Koskela, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Ajak Majok, Petra Malin, Niina Miettinen, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuo-

14.02.2024

mas Nevanlinna, Kimmo Niemelä, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Tom Packalén, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Mikko Paunio, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Seida Sohrabi, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Nej-röster: 5

Mika Ebeling, Nuutti Hyttinen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Mika Raatikainen

Frånvarande: 4

Jussi Halla-aho, Joel Harkimo, Shawn Huff, Mikael Jungner

Ledamoten Mikko Paunio meddelade att hans avsikt var att rösta NEJ.

Stadsfullmäktige godkände stadsstyrelsens förslag.

Avvikande meningar

Ledamoten Laura Korpinen anmälde avvikande mening med följande motivering:

Ärendet borde ha återremitterats för ny beredning.

Kompletteringsbyggande i färdigt byggda stadsdelar borde göras med måtta, nya byggnader ska passa ihop med det befintliga byggnadsbeståndet, byggnaderna ska inte placeras mitt på en central trafikled och man borde ha sparat den unika bergskogen vid början av Ulfsbyvägen som ett obebyggt område för kommande generationer.

Ledamoten Mikko Paunio anmälde avvikande mening med samma motivering.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12841 kartta, päivätty 12.12.2023
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12841 selostus, päivätty 12.12.2023, päivitetty Kylk:n 12.12.2023 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 25.9.2023, täydennetty 12.12.2023
- 4 Osa päätöshistoriaa

14.02.2024

Ärende/7

- 5 Muistutukset
6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7507)

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag

Helen Elnät Ab
Samkommunen Helsingforsregionens trafik
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Förslagstext
Förslagstext
Förslagstext
Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning
Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3
Bilaga 4
Bilaga 5

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Detaljpanelösningens centrala innehåll

Projektet är en del av planeringen av Västra boulevardstaden (Hoplaksvägen – Vichtisvägen). I detaljpanelösningen har man planerat kompletterande bostadsbyggande som fortsättning till den gatumiljö som avgränsas med byggnader i södra ändan av Hoplaksvägen. I området för detaljplaneändringen ingår dessutom en obebyggd del av ett kvartersområdet för kontorsbyggnader som ligger på andra sidan Hoplaksvägen, mellan Ulfsbyvägen och den nya sträckningen av Hoplaksvägen, där det har anvisats bostadsbyggande enligt dispositionsplanen för Vichtisvägen och Hoplaksvägen.

Detaljplaneprojektets mål är att placera nya bostäder och affärslokaler längs med den kommande snabbspårvägsförbindelsen för att komplettera Munkshöjden och Näshöjden. I detaljpanelösningen har man strävat efter att placera kompletteringsbyggandet så att största delen av

14.02.2024

den trädbevuxna sluttningen väster om Näshöjden kan bevaras obebyggd. I och med den nya sträckningen av Hoplaksvägen har det varit möjligt att placera en stor del av nybyggandet i det nuvarande gatuområdet.

Den båge som bildas av lamelliknande byggnadsdelar i det nya kvarteret väster om Näshöjden är en väsentlig stadsbildsmässig faktor både i den gatumiljö som bildas och i den gårdsmiljö som bildas öster om byggnaderna. De högre punkthusen som placeras mellan lamellhusen tar form/gestalt i slutet av Åboleden när man anländer till Helsingfors från väst. Det nya blickfånget i den nya sträckningen av Hoplaksvägen som man ser vid ankomst från söder är ett högt punkthus som också avgränsar den kommande Stentorpsplatsen.

Tomten vid Ulfsbyvägen 2a med slutna kvartersstruktur utgör den första delen av det bebyggda kantområdet som planeras i Munkshöjdens sydöstra hörn.

Snabbspårväg- och busshållplatserna vid Hoplaksvägen kommer att placeras framför köpcentrumet i Munksnäs direkt norr om planeringsområdet och söder om Stentorpsplatsen. Nära hållplatserna har det i detaljplanlösningen anvisats affärslokaler i bostadsbyggnadernas bottenvåning.

Den nya bostadsvåningsytan i detaljplanlösningen uppgår till 45 000 m² vy, vilket innebär cirka 1 100 nya invånare. Dessutom har det anvisats 1 800 m² våningsyta för affärer och verksamhetslokaler. Exploateringstalet för kvarteret 30229 är $e=2,24$ och för kvarteret 30227 $e=2,08$.

I samband med detaljplanlösningen har det utarbetats en trafikplan (ritning nr 7507).

Beslut som detaljplanlösningen bygger på

I det större detaljplaneområdet gäller i huvudsak Generalplan 2016 för Helsingfors, där området anges som en huvudgata (i enlighet med den nuvarande sträckningen av Hoplaksvägen), innerstad med markeringen C2 och ett bostadsdominerat område A2. I ett mindre område i östra delen av Åboleden har den ovannämnda generalplanens beteckning stadsbulevard upphävts genom högsta förvaltningsdomstolens beslut och därför gäller där den tidigare beteckningen om underjordisk motortrafikled i Generalplan 2002. Det mindre detaljplaneområdet ligger till en stor del i området med beteckningen stadsbulevard som ingår i den ovan nämnda upphävda planen, vilket innebär att Generalplan 2022:s beteckning för boende/verksamhetslokaler och i liten utsträckning Generalplan 2016 för Helsingfors beteckning för bostadsdominerat område A3 gäller i området.

14.02.2024

I Helsingfors underjordiska generalplan 2021 finns det beteckningar om riktgivande planerade trafiktunnlar som löper genom båda detaljplaneområdena. I mitten av det större ändringområdet finns dessutom en beteckning om nuvarande underjordiska utrymmen och tunnlar.

Detaljpanelösningen stämmer överens med ovannämnda generalplaner. Detaljpanelösningen bidrar till att staden kan uppnå målet i Generalplan 2016 för Helsingfors om att utvidga innerstaden bland annat längs Vichtisvägen och Hoplaksvägen, vilka ändras till stadsbulevarder.

Detaljpanelösningen bidrar till att staden kan uppnå målen i stadsstrategin, bland annat genom att främja bostadsproduktion vid goda kollektivtrafikförbindelser samt genom att förnya och komplettera den befintliga byggda miljön på ett hållbart sätt som beaktar områdets särdrag.

Stadsmiljösektorn godkände 11.6.2019 en dispositionsplan för Hoplaksvägen och Vichtisvägen som utgångspunkt för områdets detaljplaner.

Föredraganden konstaterar att stadsfullmäktige godkände en detaljplan och detaljplaneändring för gatuområdet och området vid Hoplaksvägen (nr 12764) 30.8.2023, men planen har ännu inte vunnit laga kraft. Dessutom godkände stadsfullmäktige 21.8.2023 en avsiktsförklaring som förhandlats fram mellan staden och staten om att förbättra anslutningen mellan Åboleden och Hoplaksvägen och om att ändra Skogsbackavägen till en gata. En vägplan är under arbete.

Områdets förutsättningar och nuläge

Det större detaljplaneområdet ligger huvudsakligen i det nuvarande gatuområdet vid Hoplaksvägen. I östra delen av området finns jämna parkområden samt Näshöjdens vackra trädbevuxna bergsslutning. Utsikten öster om Näshöjdens sluttning domineras av de ljusa punkthusen i 7–8 våningar som huvudsakligen byggts under början av 1960-talet. Två flervåningshus har nyligen byggts söder om området (Hoplaksvägen 19).

Det mindre detaljplaneområdet ligger i östra delen av Munkshöjdens bostadsområde söder om köpcentrumet. Området gränsar i norr och väst till Ulfsbyvägen, i öst till Hoplaksvägens nya gatusträckning och i söder till den kommande Luviaparken. Området är en del av en kontorstomt som är obebyggd.

För planeringsområdet gäller fem detaljplaner från 1960–2016. Området omfattar gatu-, väg- och parkområden samt ett kvartersområde för kontorsbyggnader (KT) i den gällande detaljplanen.

Helsingfors stad äger hela detaljplaneområdet. Staten besitter vägområdet (LT) i den gällande detaljplanen i östra ändan av Åboleden med vägrätt. Planläggningen inleddes på initiativ av staden.

Detaljpanelösningens kostnader

Genomförandet av detaljpanelösningen medför kostnader på sammanlagt 400 000 euro exkl. moms för staden. Detaljplaneändringen höjer områdets värde. Staden äger markområdena i området. Värdet av den byggrätt som planläggs i området uppgår till ca 36 miljoner euro.

Växelverkan under beredningen av detaljplanen

Den bifogade rapporten om växelverkan innehåller sammandrag av de ställningstaganden från myndigheter och åsikter från intressenter som kommit in under beredningen av detaljplanen, och bemötandena till påpekandena i dessa ingår också i rapporten.

Myndighetssamarbete

I samband med beredningen av detaljplaneändringen har man samarbetat med olika aktörer inom stadsmiljösektorn och dessutom med följande myndigheter:

- Helen Elnät Ab
- samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT)
- fostrans- och utbildningssektorn
- social-, hälsovårds- och räddningssektorn

Myndigheternas ställningstaganden om programmet för deltagande och bedömning samt beredningsmaterialet gällde vattenförsörjningslinjerna i området samt den nya stamförbindelsen, Vichtisvägens snabbspårväg, som planeras i området.

Åsikter

Det kom in 26 skriftliga åsikter. Åsikterna om programmet för deltagande och bedömning och om beredningsmaterialet gällde bland annat:

- att generalplanen är föråldrad
- behovet av en snabbspårväg och kompletteringsbyggande
- trafikens funktionalitet
- hur nybyggnaderna passar in i området
- parkområden
- flygekorrens habitatnätverk
- tjänsternas tillräcklighet.

Förslaget till detaljplan offentligt framlagt (MBL 65 §)

14.02.2024

Förslaget till detaljplan hölls offentligt framlagt 25.9–24.10.2023, vilket kungjordes i enlighet med markanvändnings- och byggförordningen.

Tre anmärkningar gjordes mot detaljplaneförslaget. Påpekandena i anmärkningarna gällde bland annat:

- byggandets volym och placering
- detaljplanebeskrivningens innehåll
- referensplaner
- flygekorrar.

Följande aktörer lämnade in utlåtanden:

- samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM)
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland (NTM-centralen)
- Helen Elnät Ab
- social-, hälsovårds- och räddningssektorn
- kultur- och fritidssektorn / stadsmuseet

Påpekandena i utlåtandena gällde bl.a. genomförande av vattenlednings-, avlopps- och räddningsarrangemang, tryggnade av flygekorrrens habitatnätverk och en gynnsam skydds nivå, bullerbekämpning samt samordning av nytt och befintligt byggande.

Samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT) meddelade att de inte har någonting att yttra. Dessutom meddelade fostrans- och utbildningssektorn att de har förberett sig på ett ökat servicebehov i de nya lokalprojekten i området.

Närmare motiveringar

Motiveringen till detaljplaneändringen framgår mer i detalj av den bifogade detaljplanebeskrivningen.

Fortsatta åtgärder

En förutsättning för genomförandet av planen är att Hoplaksvägens boulevard får en ny gatulinje när spårvägarna i västra Helsingfors anläggs. Projektplaneringen för spårvägar, där projektets tidsplan, faser och genomförandesätt fastställs, pågår för tillfället. Stadsmiljönämnden godkände 9.1.2024 projektplanen för spårvägar i västra Helsingfors. Staten deltar i genomförandet av projektet i enlighet med avtalet om markanvändning, boende och trafik 2020–2031, MBT-avtalet, med cirka 105 miljoner euro. Enligt den preliminära tidsplanen kommer byggandet att ske i faser under perioden 2026–2030.

Föredragande

Stadsstyrelsen

14.02.2024

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12841 kartta, päivätty 12.12.2023
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12841 selostus, päivätty 12.12.2023, päivitetty Kylk:n 12.12.2023 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 25.9.2023, täydennetty 12.12.2023
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Muistutukset
- 6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7507)

Bilagematerial

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag

Helen Elnät Ab
Samkommunen Helsingforsregionens trafik
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Förslagstext
Förslagstext
Förslagstext
Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning
Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3
Bilaga 4
Bilaga 5

För kännedom

Fostrans- och utbildningssektorn
Social-, hälsovårds- och räddningssektorn
Stadsmiljönämnden
Stadsmiljönämndens sektion för byggnader och allmänna områden
Stadsmiljönämndens miljö- och tillståndssektion

14.02.2024

Ärende/7

Detaljplaneläggning

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 05.02.2024 § 66

HEL 2022-014568 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 30. kaupunginosan (Munkkiniemi, Munkkivuori, Niemenmäki) korttelin 30101 tontin 4 sekä puisto- ja tiealueiden asemakaavan muutoksen 12.12.2023 päivätyn piirustuksen nro 12841 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein (muodostuvat uudet korttelit 30227 ja 30229).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.12.2023 § 668

HEL 2022-014568 T 10 03 03

Hankennumero 5704_3

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 12.12.2023 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12841 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 30. kaupunginosan (Munkkiniemi, Munkkivuori, Niemenmäki) korttelin 30101 tonttia 4 sekä puisto- ja tiealueita (muodostuvat uudet korttelit 30227 ja 30229).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluajana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävillä-

14.02.2024

oloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2022-014568>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

12.12.2023 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Nina Välkepinta-Lehtinen, liikenneinsinööri Markus Ahtiainen, insinööri Jarkko Nyman ja erityisasiantuntija Anu Haahla. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Nina Välkepinta-Lehtinen, arkkitehti, puhelin: 310 37024
nina.valkepintalehtinen(a)hel.fi

Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37088
markus.ahtiainen(a)hel.fi

Jarkko Nyman, projektipäällikkö (teknistaloudellinen suunnittelu), puhelin: 09 310 37094

jarkko.nyman(a)hel.fi

Anu Haahla, erityisasiantuntija (ympäristöhäiriöt), puhelin: 09 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Raimo Pakarinen, ympäristöasiantuntija (luontoasiat), puhelin: 09 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 24.10.2023

HEL 2022-014568 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimiala / Maankäyttö ja kaupunkirakenne / Asemakaavapalvelut on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Munkkiniemen Niemenmäen länsipuolen 25.9.2023 päivätystä asemakaavan muutoksen ehdotuksesta. Kaupunginmuseo toteaa, ettei se ole ollut osallisena asemakaavan muutosprosessin aiemmissa vaiheissa. Perustehtävänsä mukaisesti kaupunginmuseo tarkastelee hanketta

kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Suunnittelualue on osa Läntistä bulevardikaupunkia (Huopalahdentie – Vihdintie). Alue sijoittuu Huopalahdentien uuden linjauksen ja Niemenmäen läntisimpien kortteleiden väliin sekä Ulvilantien yhteydessä olevalle toimistotontin osalle. Etelässä alue rajautuu tulevaan Kivitorpanaukioon, pohjoisessa se ulottuu Ulvilantien liittymän korkeudelle. Suunnittelualueen itäosa on nykyisellään Huopalahdentien katualuetta ja puistoa ja Munkkivuoren puolella rakentumattoman toimistorakennusten korttelialueen osa. Kaavahankkeen tavoitteena on sijoittaa uutta rakentamista tulevan pikaraitiotien varrelle täydentämään Munkkivuorta ja Niemenmäkeä. Kaavaratkaisussa on pyritty sijoittamaan täydennysrakentaminen siten, että pääosa Niemenmäen länsipuolella sijaitsevasta puustoisesta rinteestä voidaan säilyttää rakentamattomana. Huopalahdentielle kaavoitetun uuden linjauksen myötä iso osa uudesta rakentamisesta on ollut mahdollista sijoittaa nykyiselle katualueelle. Uuden korttelin lamellimaisten rakennusosien muodostama kaarre on olennainen tekijä, minkä lisäksi uusista rakennuksista halutaan näkymäpäätteitä aluetta eri suunnista lähestyttäessä.

Esillä olevassa asemakaavaehdotuksessa suunnittelualueella tuoreen asemakaavan mukaisesti uudelleen linjatun Huopalahdentien itäpuolelle ja Ulvilantien ja Huopalahdentien liittymän eteläpuolelle on sijoitettu asuinkerrostalojen kortteli AK. Huopalahdentien itäpuolta reunustaa useiden erikorkuisten rakennusalojen jono, jolla suurin sallittu kerrosluku vaihtelee pääosin kuudesta kymmeneen ollen kuitenkin korttelin eteläkärjessä 12. Korttelin puiston puoleiselle osalle on lisäksi osoitettu kolme pistemäisen rakennuksen rakennusala, joista kahdella suurin sallittu kerrosluku on kahdeksan ja Turunväylän päätteeksi tarkoitettujen rakennuksen osalla 12. Munkkivuoren puoleisessa korttelissa rakennusalat muodostavat lähes umpikorttelimaisen kokonaisuuden, jossa suurin sallittu kerrosluku vaihtelee Ulvilantien itäreunan kahdesta korttelin pohjoisreunan kahdeksaan. Kaupunkikuvaan ja rakentamiseen liittyen on annettu useita rakennusten ulkoasua ohjaavia määräyksiä. Rakennusten julkisivujen tulee pääsääntöisesti olla paikalla muurattuja ja pintakäsittelyltään rapattuja, slammattuja tai hierrettyä laastia. Myös erikorkuisten talojen väri on tarkkaan määrätty valkoiseksi tai osassa rakennuksia keltaisen, oranssin ja punaisen sävyiseksi valkoisin, tiiltä tai puuta olevin tehostein. Maantasokerros tulee pääsääntöisesti osoittaa liike- tai toimitilaksi ja sen korkeudeksi on määrätty vähintään 4,5 metriä.

Huopalahdentien katualuetta on rytmitetty katuun rajoittuvien pienien aukiomaisien alueiden osin, jotka tulee rakentaa laadukkain materiaalein, puin ja istutuksin niin, että muodostuu viihtyisiä sisääntulopiha. Myös Ulvi-

lantien varrella sijaitsevan vanhan muuntamon ympärille on osoitettu aukiomaiseksi alueen osaksi, joka tulee rakentaa korkeatasoisesti luonnonkiveä tai maatiiltä käyttäen. Ulkoasu tulee sovittaa suojeltuun tiilimuuntamorakennukseen. Ulvilantien kaarteessa, tien kaakkoispuolella sijaitseva muuntamorakennus on valmistunut vuonna 1957. Se edustaa muuntamotyyppiä 20/57-n ja suunnitelmat on laatinut Helsingin kaupungin rakennusvirastossa arkkitehti Lauri Pajamies. Muuntamo on arvotettu kaupunginmuseon vuonna 2006 teettämässään selvityksessä Helsingin rakennuskulttuuri Munkkiniemen rakennusinventointi (Hilla Tarjanne. Helsingin kaupunginmuseon tutkimuksia ja raportteja 2 / 2006) kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi rakennukseksi seuraavin kriteerein: ”Rakennuksen arkkitehtuuri on harkittua ja viimeisteltyä. Rakennus on säilynyt hyvin alkuperäisessä asussaan tai tehdyt muutokset on onnistuneesti sopeutettu olemassa olevaan rakennukseen.” Esillä olevassa asemakaavaehdotuksessa muuntamolle on annettu suojelumerkintä sr-3: ”Kaupunkikuvallisesti arvokas suojeltava rakennus, jonka ominaispiirteet on säilytettävä. Rakennusta ei saa purkaa. Sähköjälkikäytössä muuntamon suojaetäisyys asuinrakennuksista on kahdeksan metriä.” Kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta kaupunginmuseo pitää tärkeänä, että tämä kaupungin infrastruktuurin rakentamiseen liittyvä pieni kohde saadaan säilymään osana uutta asuinkorttelia ja tuomaan siihen ajallista kerroksisuutta.

Niemenmäen kerrostaloalueen ja uuden kerrostalokorttelin välinen alue on osoitettu puistoksi, jossa on merkintöjä slk: ”Alueen osa, jolla kallio sekä puusto ja muu kasvillisuus tulee säilyttää ja tarvittaessa uudistaa siten, että niiden maisemallinen arvo säilyy.” Asuinkerrostalojen korttelialueen puolelle puistoon rajautuen on lisäksi osoitettu puin ja pensain istutettavia alueen osia sekä kaksi säilytettävää ja tarvittaessa uudistettavaa puuta. Myös Munkkivuoren puoleiseen kortteliin aukion jatkeksi on merkitty puin ja pensain istutettava alueen osa. Nämä istutettavat alueet sijoittuvat kuitenkin osin tai kokonaan maanalaisen pysäköintitilan kohdalle, mikä osaltaan tulee rajoittamaan puiden kasvun ja säilyttämisen mahdollisuuksia, vaikka pihoja ja ulkoalueita koskevissa määräyksissä on pihakannen rakennepaksuuden mitoitusta ohjaava kohta.

Kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta kaupunginmuseo pitää erityisen tärkeänä, että Huopalahdentien varren kortteli muodostaa luontevan jatkumon Huopalahdentien eteläosan vanhemmille asuinkerrostalokortteleille. Uuden korttelin kuusi-seitsemänkerroksiset, rapatut lamellitalot toteuttavat tätä tavoitetta hyvin ja pienet sisäänkäyntipihat rytmittävät muutoin yhtenäistä rakennusrintamaa. Munkkivuoren puoleisessa korttelissa seitsemän-kahdeksan kerrosta korkeat osat vaikuttavat kuitenkin ylimitoitetulta lähiympäristön selvästi matalampien lamellitalojen rinnalla. Niemenmäen 1960-luvun metsäisen asuinalueen

14.02.2024

luonteen säilymisen varmistaminen osoittamalla puustoinen rinne edelleen pääosin puistoksi on onnistunut ratkaisu. Tätä säilyttämistavoitetta rikkovat kuitenkin erityisesti nykyiselle puistoalueelle esitetyt kahdeksan-kaksitoistakerroksiset pistetalot, joista jälkimmäisistä on haluttu muodostaa erityisiä alueen maamerkkejä aluetta kohti niin Huopalahdentietä etelän suunnasta kuin Turunväylää saavuttaessa. Uusien korkeiden pistetalojen pois jättäminen asemakaavasta olisi tärkeää erityisesti Niemenmäen avoimen ominaisluonteen säilyttämisen näkökulmasta ja tukisi ja vahvistaisi Niemenmäen merkitystä osana suunniteltua uutta kokonaisuutta.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: 310 36501
anne.salminen(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 13.09.2023 § 70

HEL 2022-014568 T 10 03 03

Arkkitehti Nina Välkepinta-Lehtinen esitteli alueen suunnittelutilannetta ja nimistötarpeita.

Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavan uuden nimen:

Luvvaniemenrinne – Lognäsbrinken

(katu, jalankulku- ja pyöräily-yhteys)

Perustelu: Liitynnäinen (Luvvaniementien mukaan).

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 09 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 31.08.2023 § 53

HEL 2022-014568 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12841 pohjakartan kaupunginosassa 30 Munkkiniemi. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12841
Kaupunginosa: 30 Munkkiniemi
Kartoituksen työnumero: 1/2023
Pohjakartta valmistunut: 19.1.2023
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 09 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

14.02.2024

Ärende/8

§ 37

Gruppmotion av Svenska folkpartiets fullmäktige-grupp om förbättring av körförbindelserna till underjordiska parkeringsanläggningar

HEL 2023-008804 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 RKP ryhmäaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Svenska folkpartiets fullmäktige-grupp föreslår i sin gruppmotion att staden undersöker hur den befintliga servicetunneln kan utnyttjas och vid behov utvidgas för att förbättra de underjordiska förbindelserna till parkeringsanläggningarna under stadens centrum i syfte att förbättra stadskärnans tillgänglighet, minska avgasutsläppen på gatunivå, öka fotgängarnas och cyklisternas trivsel och skapa bättre förutsättningar för den kommersiella servicen i centrum.

I trafiksystemplanen för stadskärnan, som är under beredning, preciseras åtgärderna för utveckling av servicetunneln och dess tidsmässiga mål.

Fyra parkeringsanläggningar är hopkopplade med servicetunneln i centrum. Tunnelns nya avsnitt är hopkopplat med P-CityForum, P-Simonkenttä och P-Stockmann och tunnelns gamla avsnitt, Gloets tunnel, är hopkopplat med P-Kluuvi.

En detaljplanebestämmelse tillåter endast servicetrafik mellan det nya och det gamla avsnittet. Detta begränsar de västra parkeringsanlägg-

14.02.2024

ningarnas tillgänglighet från öster och likaså Gloets parkeringsanläggningens tillgänglighet från väster. Avsikten med begränsningen är att säkerställa att trafikmängderna i Gloets gamla tunnel stannar på en tillräckligt låg nivå med beaktande av den gamla tunnelinfrastrukturens flaskhalsar och bristfälliga räddningsarrangemang.

Att främja servicetunnelns användbarhet är en viktig åtgärd när staden strävar efter att förbättra stadskärnans tillgänglighet med bil. För att avlägsna flaskhalsarna i tunneltrafiken och avhjälpa bristerna i tunnelns säkerhet har staden utarbetat långtgående planer som siktar på att avveckla begränsningen för parkeringstrafiken eller avvika från denna. För att hindra genomfart i tunneln behövs samtidigt ersättande åtgärder, i praktiken ett övervakningssystem, som gör det möjligt att också i fortsättningen godkänna lindrigare säkerhetsvillkor än för en vanlig trafikunnel.

Staden förhåller sig positivt till möjligheterna att utvidga det nuvarande servicetunnelnätet så att användningsändamålet begränsas för service- och parkeringstrafiken. I enlighet med ett tidigare beslut av stadsmiljönämnden 15.11.2022 (§ 634) utreds alternativa sätt att förbättra stadskärnans tillgänglighet och vidare öka trivseln i stadskärnan genom att förbättra de underjordiska parkeringsanläggningarnas tillgänglighet i centrum i första hand som privata investeringsprojekt.

Ansökan om reservering av centrums servicetunnels utvidgning är anhängig och beslut fattas under början av året. Staden förhåller sig fortsättningsvis i regel positivt till eventuella motsvarande utvecklingsförslag. Det är skäl att förbättra stadskärnans tillgänglighet med bil speciellt från öster och utreda om tillgängligheten kan främjas också för andra än för servicetrafiken.

Stadsmiljönämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandet.

Enligt 30 kap. 12 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en gruppmotion som undertecknats av mer än hälften av fullmäktigegruppens medlemmar och som har rubriken gruppmotion.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

14.02.2024

Ärende/8

1 RKP ryhmäaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 05.02.2024 § 69

HEL 2023-008804 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

29.01.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Stadsmiljönämnden 28.11.2023 § 628

HEL 2023-008804 T 00 00 03

Utlåtande

Stadsmiljönämnden gav följande utlåtande till stadsstyrelsen:

Svenska folkpartiets fullmäktige-grupp föreslår i sin motion att staden utreder möjligheter att utveckla servicetunneln för att möjliggöra bättre underjordiska förbindelser till parkeringsgrottona under stadskärnan. Helsingfors stad anser det vara viktigt att förbättra förbindelserna till underjordiska parkeringsanläggningar och främjar detta med flera igångvarande åtgärder. Det hela kommer att redovisas våren 2024 i stadskärnans transportsystemplan.

I anknytning till servicetunneln finns i nuläget fyra underjordiska parkeringsanläggningar. Av dessa är P-CityForum, P-Simonkenttä och P-Stockmann belägna i tunnelns nyare del och P-Kluuvi i den äldre delen i Gloets gamla tunnel.

14.02.2024

Mellan servicetunnelns nya och gamla del tillåts enligt detaljplanbestämmelse endast servicekörning. Begränsningen försämrar tillgängligheten av de västra parkeringsanläggningarna från öst och tillgängligheten av Gloets parkeringsanläggning från väst. Begränsningen är till för att säkra att trafikbelastningen inte överstiger vad den gamla infrastrukturen i Gloets tunnel klarar av med hänsyn till trafikala flaskhalsar och bristfälliga säkerhetsanordningar.

Det ligger dock i stadens intresse att främja användbarheten av servicetunneln som ett centralt led i att förbättra stadskärnans tillgänglighet med bil. För att avlägsna tunnelns trafikala flaskhalsar samt åtgärda säkerhetsbristerna finns långt utarbetade planer som siktar på att häva eller göra undantag från planbestämmelsen som förbjuder genomkörande parkeringstrafik. Samtidigt krävs kompenserande åtgärder för att hindra ren genomfartstrafik via tunneln. I praktiken behövs ett övervaknings- och styrsystem för att fortsättningsvis avvika från de betydligt strängare säkerhetskraven som tillämpas för vanliga trafiktunnlar.

Staden har dessutom en positiv inställning till möjligheterna att utvidga det nuvarande servicetunnelnätet för ändamål som är begränsade till service- och parkeringstrafik. I enlighet med stadsmiljönämndens tidigare beslut (15.11.2022 § 634) är det då främst i form av privata investeringsprojekt som staden, med målsättning att förbättra stadskärnans tillgänglighet och trivsel, vidare utreder möjligheterna att öka tillgängligheten av de underjordiska parkeringsanläggningarna.

I syfte att utvidga servicetunneln har staden fått en exploateringsreservationsförfrågan från de viktigaste fastighetsägarna i centrum och SRV. Ett exploateringsreservationsbeslut förväntas bli anfört under hösten 2023 från stadsmiljönämnden till näringslivssektionen. Exploateringsreservationen är ett led i strävan att hitta den mest genomförbara lösningen för att utvidga servicetunneln, både vad gäller vägförbindelser och användning. Staden ställer sig huvudsakligen positivt även till kommande liknande reservationer. Det är skäl att förbättra tillgängligheten till stadskärnans parkeringshallar, speciellt för bilar som kommer österifrån. Det ska också utredas ifall tillgängligheten kan förbättras för även annat än servicetrafik.

Servicetunnelns utvecklingsåtgärder och schemalagda mål kommer att preciseras i trafiksystemplanen för stadskärnan, som bereds för beslutsfattande våren 2024.

Behandling

28.11.2023 Med avvikelse från föredragandens förslag

14.02.2024

Motförslag:

Silja Borgarsdottir Sandelin: I förslaget till utlåtande tilläggs i slutet av näst sista stycket:

"Staden ställer sig huvudsakligen positivt även till kommande liknande reservationer. Det är skäl att förbättra tillgängligheten till stadskärnans parkeringshallar, speciellt för bilar som kommer österifrån. Det ska också utredas ifall tillgängligheten kan förbättras för även annat än servicetrafik."

Understödd av: Olli-Pekka Koljonen

Stadsmiljönämnden beslöt enhälligt att godkänna det enligt Silja Borgarsdottir Sandelins motförslag ändrade förslaget.

21.11.2023 Bordlades

Föredragande

sektorchef i stadsmiljösektorn
Ville Lehmuskoski

Uppllysningar

Marek Salermo, trafikingenjör: 09 310 37106
marek.salermo(a)hel.fi

§ 38

Ledamoten Minja Koskelas motion om ett försök med textilpant för att effektivisera återvinningen av textilier

HEL 2023-008688 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man utreder möjligheten att öka antalet insamlingsställen för textilavfall i samarbete med Helsingforsregionens miljötjänster, HRM. (Titta Hiltunen)

Behandling

Ledamoten Titta Hiltunen understödd av ledamoten Minja Koskela föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man utreder möjligheten att öka antalet insamlingsställen för textilavfall i samarbete med Helsingforsregionens miljötjänster, HRM.

Stadsfullmäktige godkände stadsstyrelsens förslag.

4 omröstningen

Ledamoten Titta Hiltunens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Titta Hiltunens förslag till hemställningskläm

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 75

Mukhtar Abib, Hilka Ahde, Tarik Ahsanullah, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Niita Austero, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Jussi Halla-aho, Timo Harakka, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Atte Kaleva, Anna Karhumaa, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Sini Korpinen, Minja Koskela, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Ajak Majok, Petra

14.02.2024

Ärende/9

Malin, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Kimmo Niemelä, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Pelto-korpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Lea Saukkonen, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Seida Sohrabi, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Nej-röster: 6

Erkki Karinoja, Marko Kettunen, Laura Korpinen, Tom Packalén, Mikko Paunio, Mika Raatikainen

Blanka: 2

Nuutti Hyttinen, Pia Kopra

Frånvarande: 2

Alviina Alametsä, Joel Harkimo

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Titta Hiltunens förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Minja Koskelan aloite
- 2 HSY: Lausunto aloitteeseen

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Minja Koskela och 26 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden genomför ett försök med textilpant enligt modell från Lahtis. Under försökets gång bedöms effekterna på textiliernas återvinningsvolym och de eventuella erfarenheterna utnyttjas för att försnabba återvinningen av textilier.

14.02.2024

Stadsmiljönämnden föreslår i sitt utlåtande att HRM som en del av helheten för återvinning av textilavfall genomför ett försök med textilpant enligt den mest ändamålsenliga tidsplanen. Stadsstyrelsen instämmer i nämndens utlåtande och föreslår att försöket genomförs enligt en ändamålsenlig tidsplan. En möjlighet som undersöks är att genomföra textilpant i form av en kampanj i samarbete med köpcentren eller varuhuset som upprätthåller de nuvarande återvinningspunkterna.

Enligt HRM är återvinningspunkterna i köpcentren väletablerade och ett försök där medför inget mervärde för effektivisering av återvinningen. Stadsstyrelsen påpekar ändå att det är ändamålsenligt att granska den eventuella ökningen i volymen av återvinningstextilier som textilpanten kan medföra genom att observera skillnaderna i volymen av återvinningstextilier vid återvinningspunkterna före och efter försöket och uppmantra köpcentren att fortsättningsvis vara delaktiga i sökandet efter de mest ändamålsenliga ställena att genomföra försöket. Ett försök av det slag som Lahtis stad har gjort är möjligt att genomföra till exempel i kulturcentret Gamlasgården. Med hjälp av försöket kan man erhålla information om konsumentbeteende: Ökar ett försök med införande av en pant återvinningseffektiviteten för stunden eller medför det mer långsiktiga förändringar? HRM konstaterar i sitt utlåtande att samkommunen kan åta sig att tömma insamlingspunkten men att staden ska ansvara för panten/arvodet.

Enligt HRM är utmaningen med återvinning av avfallstextilier det ringa intresset för slutprodukten och de höga kostnaderna. Insamlingen och återvinningen av ett ton textilavfall kostar 1200 euro medan kostnaderna för andra slag av avfall utgör endast en bråkdel av detta.

HRM ska ändå aktivt främja att materialet från återvunna textilier utnyttjas mer på ett nationellt plan och att konsumenternas medvetenhet om återvinning förbättras. Detta ska ske både genom den egna verksamheten och i samarbete med både avfallsverken och köpcentren och varuhuset som upprätthåller återvinningspunkterna för textilavfall. Man ska förbereda sig för de förändringar som eventuellt föranleds av EU:s förordning om ekodesign och producentansvar tillsammans med aktörerna och producenterna inom textilbranschen samt inom ramen för det nuvarande återvinningssystemet utveckla möjligheterna att utnyttja material.

Stadsmiljönämnden och HRM har gett utlåtanden i ärendet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 och 4 mom. i förvaltningsstadgan besvarar stadsstyrelsen en motion som undertecknats av minst 25 ledamöter och förelägger fullmäktige sitt svar.

Föredragande

14.02.2024

Ärende/9

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Minja Koskelan aloite
- 2 HSY: Lausunto aloitteeseen

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 05.02.2024 § 70

HEL 2023-008688 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

05.02.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Muutetaan esittelijän perustelujen toinen lause muotoon:

"Kaupunkiympäristölautakunta ehdottaa lausunnossaan, että HSY osana tekstiilijätteen kierrättämisen kokonaisuutta toteuttaa tekstiilipanttikokeilun siinä aikataulussa, kun se katsotaan tarkoituksenmukaisimmaksi. Kaupunginhallitus yhtyy lautakunnan lausuntoon ja esittää, että kokeilu toteutetaan tarkoituksenmukaisen aikataulun mukaan. Yksi tutkittava mahdollisuus on tekstiilipanttin toteuttaminen kampanjaluontoisesti yhteistyössä nykyisiä kierrätyspisteitä ylläpitävien kauppakeskusten tai tavaratalojen kanssa."

Kolmas lause muutetaan kuulumaan:

"HSY:n mukaan kauppakeskuksissa sijaitsevat keräyspisteet on löydetty hyvin eikä kokeilu näissä paikoissa tuota lisäarvoa keräyksen tehostamiseksi. Kaupunginhallitus kuitenkin huomauttaa, että tekstiilipanttin

14.02.2024

mahdollista tekstiilien kierrätystä kasvattavaa volyymia on tarkoituksenmukaista tarkastella huomioimalla erot kauppakeskusten keräyspisteiden volyymien välillä ennen ja jälkeen kokeilun, ja kannustaa pitämään kauppakeskukset mukana tarkoituksenmukaisinta toteuttamispaiikkaa etsittäessä. Lahden kaupungin toteuttaman pilotoinnin kaltaisen kokeilu on mahdollista toteuttaa esimerkiksi kulttuurikeskus Kanneltalossa. Kokeilun avulla voidaan saada tietoa kuluttajakäyttäytymisestä: Lisääkö pantin käyttämisen kokeilu lajittelutehokkuutta hetkellisesti vai tuottaako pysyvämpiä muutoksia? HSY toteaa lausunnossaan voivansa vastata keräyspisteen tyhjennyksestä ja kaupungin tulisi vastata annettavista panteista/palkkioista."

Kannattaja: Tuomas Rantanen

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Minja Koskelan vastahdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

29.01.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.11.2023 § 600

HEL 2023-008688 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Minja Koskelan ym. aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki toteuttaa Lahden mallin kaltaisen tekstiilipanttipilotin, jossa tekstiilien kierrätystä edistetään vastikkeellisella järjestelmällä. Lisäksi esitetään, että pilotin vaikutuksia tekstiilien kierrätysvolyymiin arvioidaan ja mahdolliset opit otetaan käyttöön tekstiilikierrätyksen vauhdittamiseksi.

Kuluttajapoistotekstiilit ovat kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä. Suomessa on uuden jätelain velvoittamana erilliskerätty tekstiilijätettä vuoden 2023 alusta. HSY on kerännyt poistotekstiilejä vuodesta 2019, ensimmäisten vuosien aikana Sortti-asemilla ja vuodesta 2022 valikoiduissa kauppakeskuksissa, tavarataloissa sekä kulttuurikeskus Kanneltalossa. Keräyspisteiden lisäämisestä ja kierrätyksen kasvavasta suosi-

osta huolimatta edelleen vain pieni osa asukkaista vie tekstiilit keräyspisteille ja näin ollen keräykseen päätyvä osuus tekstiilijätteestä on vielä varsin pieni (arviolta 3 prosenttia).

Euroopan komissio on heinäkuussa 2023 antanut lainsäädäntöehdotuksen jätepuitedirektiivin muuttamiseksi elintarvike- ja tekstiilijätteiden osalta. Komissio ehdottaa, että tekstiilien valmistajille ja maahantuojille säädetään vastuu tekstiilituotteiden koko elinkaaresta (eli ns. tuottajavastuu). Vaikka direktiivin voimaantulossa saattaa kestää vuosia, se kuitenkin hidastaa jätelaitosten halua kehittää tekstiilikeräystä.

Kaupunkiympäristölautakunta totesi, että HSY:n tulee aktiivisesti edistää kierrätetyn tekstiilin materiaalihyödyntämisen kasvattamista valtakunnallisesti ja kuluttajien kierrätystietämyksen parantamista, sekä oman toiminnan kautta että yhteistyössä jätelaitosten sekä tekstiilikierätyspaikkoja ylläpitävien kauppakeskusten ja tavaratalojen kanssa. On sekä valmistauduttava EU:n ekosunnitteluasetuksen että tuottajavastuun mahdollisesti tuoviin muutoksiin yhdessä tekstiilialan toimijoiden ja tuottajien kanssa, että kehitettävä nykyisen kierrätysjärjestelmän puitteissa materiaalihyödyntämisen mahdollisuuksia.

Kaupunkiympäristölautakunta ehdotti, että osana tekstiilijätteen kierrättämisen kokonaisuutta HSY toteuttaa tekstiilipanttikokeilun siinä aikataulussa, kun se katsotaan tarkoituksenmukaisimmaksi. Yksi tutkittava mahdollisuus on tekstiilipantin toteuttaminen kampanjaluontoisesti yhteistyössä nykyisiä kierrätyspisteitä ylläpitävien kauppakeskusten tai tavaratalojen kanssa.

Käsittely

21.11.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Mia Haglund: Lausuntoehdotuksen kohta kolme (3) korvataan seuraavalla tekstillä:

"Kuluttajapoistotekstiilit ovat kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä. Suomessa on uuden jätelain velvoittamana erilliskerätty tekstiilijätettä vuoden 2023 alusta. HSY on kerännyt poistotekstiilejä vuodesta 2019, ensimmäisten vuosien aikana Sortti-asemilla ja vuodesta 2022 valikoiduissa kauppakeskuksissa, tavarataloissa sekä kulttuurikeskus Kannella. Keräyspisteiden lisäämisestä ja kierrätyksen kasvavasta suosiosta huolimatta edelleen vain pieni osa asukkaista vie tekstiilit keräyspisteille ja näin ollen keräykseen päätyvä osuus tekstiilijätteestä on vielä varsin pieni (arviolta 3 prosenttia).

Euroopan komissio on heinäkuussa 2023 antanut lainsäädäntöehdotuksen jättepuitedirektiivin muuttamiseksi elintarvike- ja tekstiilijätteiden osalta. Komissio ehdottaa, että tekstiilien valmistajille ja maahantuojille säädetään vastuu tekstiilituotteiden koko elinkaaresta (eli ns. tuottajavastuu). Vaikka direktiivin voimaantulossa saattaa kestää vuosia, se kuitenkin hidastaa jätelaitosten halua kehittää tekstiilikeräystä.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että HSY:n tulee aktiivisesti edistää kierrätetyn tekstiilin materiaalihyödyntämisen kasvattamista valtakunnallisesti ja kuluttajien kierrätystietämyksen parantamista, sekä oman toiminnan kautta että yhteistyössä jätelaitosten sekä tekstiilikierätyspaikkoja ylläpitävien kauppakeskusten ja tavaratalojen kanssa. On sekä valmistauduttava EU:n ekosunnitteluasetuksen että tuottajavastuun mahdollisesti tuoviin muutoksiin yhdessä tekstiilialan toimijoiden ja tuottajien kanssa, että kehitettävä nykyisen kierrätysjärjestelmän puitteissa materiaalihyödyntämisen mahdollisuuksia.

Kaupunkiympäristölautakunta ehdottaa, että osana tekstiilijätteen kierrättämisen kokonaisuutta HSY toteuttaa tekstiilipanttikokeilun siinä aikataulussa, kun se katsotaan tarkoituksenmukaisimmaksi. Yksi tutkittava mahdollisuus on tekstiilipantin toteuttaminen kampanjaluontoisesti yhteistyössä nykyisiä kierrätyspisteitä ylläpitävien kauppakeskusten tai tavaratalojen kanssa."

Kannattaja: Katri Penttinen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

14.11.2023 Pöydälle

07.11.2023 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Leona Silberstein, ympäristöasiantuntija: 09 310 36883
leona.silberstein(a)hel.fi

14.02.2024

Ärende/10

§ 39

Ledamoten Annina Iskanius motion om att utveckla avtal om gatu- arbeten

HEL 2023-008681 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Annina Iskaniuksen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Anniina Iskanius och 25 andra ledamöter föreslår i sin motion att stadsmiljösektorn inleder en förnyelse av entreprenadavtal samt utvecklingen av incitamentssystemet/sanktionssystemet. Till Helsingfors entreprenadavtal ska man lägga till en tidsplan för gatuarbetena som är betydligt noggrannare än för tillfället och indelad i faser och som har utarbetats på ett sätt som minskar de olägenheter som orsakas för näringslivet. Dessutom ska ett incitamentsystem skapas för avtalen som sporrar att underskrida den fastställda tidsplanen för gatuarbeten och på motsvarande sätt skapa ett sanktionssystem, om den överenskomna tidsplanen överskrids.

Stadsmiljösektorn utvecklar kontinuerligt entreprenadavtalen och incitamentsystemet/sanktionssystemet för att göra gatuarbetena smidigare. Stara utvecklar sin verksamhet med hjälp av utvecklings- och lönsamhetsprogrammet, där ett mål är att förbättra effektiviteten av gatubyggen. Ett effektivare genomförande av gatubyggen minskar gatuarbetenas olägenheter.

14.02.2024

Sanktionssystemet för entreprenadavtalen har förbättrats för att främja att gatubyggen fortskrider enligt planerna och för att förkorta entreprenadernas längd. Reserveringen av allmänna områden för ett så kortvarigt bruk som möjligt styrs med hjälp av en prissättningsmodell. Ett byggarbetsplatslöfte tas i bruk för bygg- och reparationsarbeten på gator och andra allmänna områden. För varje projekt sätts det upp ett tidsplanslöfte för att minimera tiden för olägenheterna för stadsborna. Tidsplanslöften och deras utfall eller avvikelser rapporteras projektvis till sektionen för byggnader och allmänna områden. Med åtgärderna förstärks det snabba genomförandet av arbetena.

När det gäller projekt som är i utvecklingsfasen utvecklas verksamhetsmodellerna kontinuerligt utifrån erfarenheterna och entreprenörerna förutsätts ha en noggrannare tids- och arbetsplanering än tidigare. Detta är en väsentlig del av att förbättra projektets kvalitet och effektivitet.

De allmänna avtalsvillkor för byggentreprenader (YSE) som allmänt används i entreprenader innehåller förseningsavgifter och påföljder, vilka uppmanar entreprenörer att hålla fast vid den avtalade tidsplanen.

För närvarande granskas höjning av avgifter för grävstillång och områdeshyra så att de effektivare än för närvarande sporrar till att minimera tiden på vägarbetsplatsen.

I alliansen för Kronbroarna har man utvecklat och tagit i bruk en indikator som mäter kvaliteten på trafikarrangemangen för de olika färgmedlen under pågående vägarbeten, som gör det möjligt att objektivt mäta av hur väl transportarrangemangen fungerar. Indikatorn gör det möjligt att ställa kvalitetskrav på framtida gaturenoveringar.

I samband med gatuarbeten ordnas kontinuerlig uppföljning och invånarenkäter, med hjälp av vilka man kan bedöma hur gatuarbetena påverkar invånarnas liv och omgivning. Denna responsinsamling gör det möjligt att identifiera funktionaliteten och förbättringsobjekten i området. Ett kontinuerligt responssystem är en väsentlig del av förbättringen av entreprenaderna och systemet säkerställer att stadens gatuarbeten fungerar så effektivt och ändamålsenligt som möjligt.

Stadsmiljönämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 och 4 mom. i förvaltningsstadgan besvarar stadsstyrelsen en motion som undertecknats av minst 25 ledamöter och förelägger fullmäktige sitt svar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

14.02.2024

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Annina Iskaniuksen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 29.01.2024 § 53

HEL 2023-008681 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 09.01.2024 § 8

HEL 2023-008681 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Helsingin katutöiden urakkasopimukseen tulee lisätä nykyistä huomattavasti tarkempi ja vaiheistettu aikataulu, joka on laadittu tavalla, joka vähentää elinkeinoelämälle aiheutuvia haittoja. Lisäksi sopimukseen tulee luoda kannustinjärjestelmä, joka kannustaa alittamaan katutöihin asetetun aikataulun ja vastaavasti sanktiojärjestelmä, mikäli sovittu aikataulu ylitetään. Uudistettuja urakkasopimuksia pitää käyttää sekä kaupungin omassa tuotannossa että ulkoa ostetuissa hankkeissa.

Projekteissa kehitetään jatkuvasti urakka-asiakirjoja. Sanktiojärjestelmää on paranneltu niin, että se vastaa entistä paremmin tarvetta varmistaa työmaiden suunnitellun mukainen eteneminen. Kehityksen tavoitteena on lyhentää katujen ja muiden yleisten alueiden varausaikoja työmaa- ynnä muuhun käyttöön. Hinnoittelumallilla ohjataan yleisten alueiden varaamista mahdollisimman lyhytaikaiseen käyttöön. Talousarvioneuvotteluiden tuloksena otetaan käyttöön työmaalupaus katu- sekä muille yleisille alueille kohdentuvissa rakennus- ja korjaustöissä. Jokaiselle hankkeelle asetetaan aikataululupaus, jolla minimoidaan kaupunkilaisille töistä aiheutuvan haitan kesto. Aikataululupaukset ja niiden toteumat tai poikkeamat raportoidaan hankekohtaisesti rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle. Toimilla vahvistetaan töiden nopeaa toteutumista.

Allianssihankeissa, kuten Raide-Jokerissa, Kalasatamasta Pasilaan -hankkeessa ja Kruunusillat-hankkeessa on avaintulosalueisiin perustuva bonusjärjestelmä. Lisäksi aiemmin toteutetussa Kasin katutöissä on ollut käytössä sanktio- ja kannustinjärjestelmä. Mannerheimintien urakassa on käytössä välitavoitteellinen bonusjärjestelmä. Allianssihankeiden, Mannerheimintien ja Kasin katutöiden kokemusten pohjalta kehitetään bonussanktiomenettelyn laajentamista käytettäväksi tuleviin suuriin katuhankkeisiin.

Kehitysvaiheellisten projektien osalta toimintamalleja kehitetään jatkuvasti saatujen kokemusten perusteella, ja urakoitsijoilta vaaditaan sopimusehtojen mukaisesti aikaisempaa tarkempaa aikataulu- ja työn suunnittelua. Tämä on olennainen osa projektin laadun ja tehokkuuden parantamista.

Urakoitsijoiden etujen mukaista ei ole pitkittää urakoita, sillä se aiheuttaa urakoitsijalle lisäkustannuksia kuten työmaan yleiskustannukset, josta urakoitsija ei saa korvausta erikseen. Urakoissa yleisesti käytettävä rakennusurakan yleiset sopimusehdot (YSE) sisältävät viivästyssakkoja ja seuraamuksia, jotka kannustavat urakoitsijoita pitämään kiinni sovituista aikatauluista. Urakoiden yleisaikatauluihin on sopimuksen liitteenä olevassa urakkaohjelmassa tarkat laatimisohteet ja yhteisesti hyväksyty aikataulu on sopimuksessa sitova.

Toimialalla tarkastellaan parhaillaan kaivulupa- ja aluevuokramaksujen korottamista siten, että ne kannustavat nykyistä tehokkaammin työmaan kestojen minimointiin.

Kruunusillat-allianssissa on kehitetty ja otettu käyttöön eri kulkumuotojen työnaikaisten liikennejärjestelyjen laatua osoittava mittari (TLJ-mittari), joka mahdollistaa liikennejärjestelyiden toimivuuden objektiiv-

14.02.2024

sen mittaamisen. TLJ-mittari mahdollistaa laatuvaatimusten asettamisen tuleville katuremonteille.

Katutöiden yhteydessä järjestetään jatkuvaa seurantaa ja asukaskyselyitä, joiden avulla voidaan arvioida, miten katutyöt vaikuttavat asukkaiden elämään ja ympäristöön. Tämä palautteenkeruu mahdollistaa alueen toimivuuden ja parannuskohteiden tunnistamisen. Jatkuva palautejärjestelmä on olennainen osa urakoiden parantamista ja varmistaa, että kaupungin katutyöt ovat mahdollisimman toimivia ja vaikuttavia.

Kaupunkiympäristö toimiala tarkastelee ja kehittää jatkuvasti omien valtuuksiensa ja lainsäädännön puitteissa urakkasopimuksia ja kannustin/sanktiojärjestelmää siten, että katutöiden sujuvuus paranee.

Stara kehittää omaa toimintaansa muun muassa kehittämis- ja tuottavuusohjelman avulla, jossa yhtenä tavoitteena on työmaan tehokkuuden parantaminen. Työmaiden tehokkaampi läpivienti vähentää katutöiden haittoja.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Liisa Taskila, yksikön päällikkö: 09 310 15368
liisa.taskila(a)hel.fi

14.02.2024

Ärende/11

§ 40

Ledamoten Johanna Nuorteväs motion om utredning av den pedagogiskt motiverade storleken på daghem och skolor

HEL 2023-008682 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Katja Rimpilä, stadssekreterare, telefon: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Nuorteva Johanna Pedagogisesti perusteltu päiväkodin ja koulun koko

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

I motionen föreslås att staden utreder personalens synpunkter gällande storleken på skolor och daghem samt bra lokaler som fungerar i vardagen. Dessutom krävs att staden utreder förutsättningarna för tillgängliga skol- och daghemslokaler med tanke på neuropsykologi och utveckling, uppväxt och lärande samt att staden bedömer hurdan den bästa uppväxtmiljön för förskoleelever är genom att utnyttja personalens synpunkter samt den pedagogiska, utvecklings- och neuropsykologiska forskningen. I motionen föreslås även att staden utarbetar riktlinjer för nya byggnader genom att utnyttja den pedagogiska, utvecklings- och neuropsykologiska kompetensen och information utifrån en omfattande enkät för personalen och genom att mer mångsidigt beakta principen om att bygga tillgängliga lokaler.

Stadsmiljösektorns och fostrans- och utbildningssektorns roller i att bestämma lokalprojekt

Fostrans- och utbildningssektorn följer upp behovet av lokaler i områdena och föreslår stadsmiljösektorn vilka skol- och daghemsprojekt som ska genomföras. Vid behov utarbetar fostrans- och utbildningssektorn och stadsmiljösektorn tillsammans en utredning om lokalnätverket. De behov av servicelokaler som föreslås i utredningen anpassas i lokalnätverket i enlighet med lokalstrategin och de ägarpolitiska riktlinjerna. Stadsmiljösektorn inleder projektplaneringen när projektet är med i det godkända husbyggnadsprogrammet och fostrans- och utbildningsnämnden har godkänt behovsbeslutet.

En representant för stadsmiljösektorn leder planeringen och genomförandet av lokalprojektet i enlighet med de mål som staden har fastställt för projektet.

Fostrans- och utbildningssektorn ställer pedagogiska mål för projekten och styr projektens funktionella planering med stöd av sina planeringsanvisningar. I projektgruppen utses alltid en representant för fostrans- och utbildningssektorn som ser till att de funktionella målen uppnås i planerna, vid behov genom att anlita fostrans- och utbildningssektorns andra experter. I planeringsskedet ordnar representanten för fostrans- och utbildningssektorn användarmöten med representanter för användaren och de experter som behövs.

Daghemmets och skolans lärandemiljö bildar en pedagogiskt mångsidig helhet som stöder elevens uppväxt, lärande, deltagande och gemenskapliga kunskapsbildning samt växelverkan, tankesätt och erfarenheter. Barnens och elevernas fördel och pedagogiken styr planeringen och verksamheten när nya daghem och skolor planeras. Sektorn använder en handbok som stöd för lokalplanering och planering av lärandemiljöer inom småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen. Handboken utarbetades i samarbete med lärare, föreståndare, rektorer samt sektorns experter från lokalservicen, servicehelheter och utvecklingstjänster. Under byggnadsprojektet deltar personalen i planeringen av den pedagogiska verksamheten, lokalerna och inredningen. Eleverna deltar i planeringen av gården och inredningen. Hela personalen kan delta i inkluderande verkstäder för att planera möbleringen.

Stadsstyrelsen betonar för sin del att det är viktigt att fostrans- och utbildningssektorn gör personalen delaktig i lokalprojekt såsom det lyfts fram i motionssvaret och förutsätter att resultaten från deltagandet och dess effekter på projekten görs synliga i projektbesluten.

Resultaten från personalenkäten Kommun10 i förhållande till storleken på daghem och skolor

Enligt elevstatistiken för 2023 har Helsingfors stad 88 finskspråkiga grundskolor som har sammanlagt 43 777 elever. Antalet elever i de finskspråkiga grundskolorna varierar mellan 11 och 1221. I genomsnitt studerar 497 elever i en finskspråkig grundskola. Inom den svenskspråkiga grundläggande utbildningen finns det 14 grundskolor och det totala antalet elever uppgår till 4 208. Elevantalet i de svenskspråkiga skolorna varierar mellan 35 och 835. En svenskspråkig grundskola har i genomsnitt 301 elever. Helsingfors stad har nio grundskolor med mer än 900 elever.

I de största skolorna inom den grundläggande utbildningen (över 850 elever) arbetar två eller tre biträdande tjänsterektorer utöver rektorn. Personalenkäten Kommun10:s resultat har dryftats för de stora (över cirka 850 elever) och medelstora skolorna (över cirka 700 elever) genom att jämföra resultaten med de enhetliga grundskolor där det inte finns biträdande tjänsterektorer (cirka 400–700 elever). Personalenkätens resultat har i genomsnitt utvecklats positivt i de stora och medelstora skolorna, som har en eller två biträdande tjänsterektorer. I de enhetliga grundskolor där det inte finns biträdande tjänsterektorer har enkätresultaten i genomsnitt hållit sig på samma nivå under jämförelseåren. Det finns mycket variation mellan resultaten från Kommun10 och både svaga resultat och goda resultat finns såväl i små som stora skolor.

Enligt statistiken för 2023 har Helsingfors stad 152 finskspråkiga enheter för småbarnspedagogik, där det finns sammanlagt 24 548 barn. Antalet barn i de finskspråkiga enheterna för småbarnspedagogik varierar mellan 45 och 314 barn. I genomsnitt finns det 162 barn i en enhet för småbarnspedagogik. Inom den svenskspråkiga småbarnspedagogiken finns det 15 enheter för småbarnspedagogik och det totala antalet barn uppgår till 2 095 barn. Antalet barn i de svenskspråkiga enheterna för småbarnspedagogik varierar mellan 90 och 182. I genomsnitt finns det 139 barn i en svenskspråkig enhet för småbarnspedagogik. De största enheterna inom småbarnspedagogiken har minst 40 tjänster och i genomsnitt 220 barn.

Utvecklingen av Kommun10-resultaten jämfört med storleken på daghem har inte granskats på samma sätt inom småbarnspedagogiken som inom den grundläggande utbildningen. I personalenkäten Kommun10 för 2022 förekommer variation i resultaten från enkätens indikatorer arbete, ledarskap och arbetsgemenskap när man granskar enheter i olika storlekar på ledningsstrukturens alla nivåer (beskrivning av ledningsstrukturen: mindre än 30 tjänster på nivå 1, 30–39 tjänster på nivå 2, minst 40 tjänster på nivå 3). Det är svårt att jämföra enskilda daghem enligt storlek, eftersom det görs ändringar i enhetsstrukturen årligen. Utöver enhetens storlek påverkas resultaten inom små-

barnspedagogiken även av flera andra faktorer, såsom förändringar eller tillgången på personal. Personalenkätsresultaten inom småbarnspedagogiken har varit i topp för hela stadens resultat. Till exempel för indikatorerna ledarskap och arbetsgemenskap var småbarnspedagogikens resultat för 2022 bättre än hela Helsingfors resultat.

Personalens synpunkter om storleken på daghem och skolor och om lokaler som fungerar bra i vardagen

I forskningslitteraturen har man inte hittat ett tydligt samband mellan läroanstaltens storlek och inlärningsresultaten. Lokalernas egenskaper kan dock främja lärande, fokus och deltagande i undervisningen. Det har konstaterats att undervisningslokalernas inredning och lokallösningar har många samband med lärandet, utvecklingen av sociala färdigheter, självständigt lärande och utvecklingen av självförtroendet. De producerar för sin del även neuropsykologisk tillgänglighet. Elevernas välmående och lärande framskrider om det är möjligt att gå ut från undervisningslokalen under lektionen eller om det är möjligt att ibland undervisa utomhus. (Manca et al., 2020.) Möjligheten att vid behov ordna ett arbetsutrymme i en tyst miljö ska beaktas i lokalplaneringen.

Enligt utredningen Sunda lokaler 2028 bedömer de respondenter som arbetar i kommunala daghem att den allmänna säkerheten, brandsäkerheten, belysningen och beredskapen för undantagssituationer är på en utmärkt eller god nivå. Respondenterna ansåg att det finns utrymme för förbättring i justeringen av temperaturen, personalutrymmena, ventilationen och idrottsutrymmena. Enligt Sillanpääs doktorsavhandling har antalet kvadratmeter per barn ökat, men det utrymme som är avsett för friluftsliv har minskat. (FCG, 2023.)

Det har inte ställts frågor om storleken på daghem eller skolor i personalenkäterna Kommun10 och Fiilari. Därför går det inte att få ett entydigt svar på personalens åsikt om storleken på daghem eller skolor. Stadsstyrelsen anser att det vore bra att producera sådan information som stöd för beslutsfattandet. Staden hör personalen i skolor och daghem under lokalprocesser och får på så sätt information som beaktas i planeringen av nya byggnader. Staden samlar in användarrespons om de färdigställda daghemmen och skolorna från rektorerna, daghemsföreståndarna och personalen med hjälp av intervjuer och enkäter. Den insamlade responsen presenteras för nämnden regelbundet.

I samband med småbarnspedagogikens auditeringar och kartläggningen av nuläget år 2022 tillfrågades personalen om daghemmens lärandemiljöer och hur de fungerar. Teamens självbedömningsenkät besvarades av totalt 554 team från hela staden och svarsprocenten för hela staden var 30 %. Det fanns tre påståenden som handlar om daghem-

mets lokaler i enkäten och utfallet bedömdes på skalan 1–5. Påståendena var följande: De lokaler som vi använder möjliggör en långvarig och oavbruten lek i vår grupp (medelvärde 3,2), De lokaler som vi använder fungerar bra för barn i olika uppväxt- och utvecklingsskeden (medelvärde 3,4) samt Akustiken är bra i de lokaler som vi använder (medelvärde 3,1). Det fanns variation i personalens bedömningar beroende på område för småbarnspedagogik. Enkätens resultat har inte analyserats med tanke på storleken på daghemmet. Under diskussioner vid auditeringstillfällena (N= 21) förde personalen fram att de lokaler som flera grupper delar på gör det svårt att stöda barnens långvariga lek. Vid bedömningen av auditeringarna lyfte en del av enheterna fram att det inte alltid är möjligt att lugna ner sig på grund av de gemensamma utrymmena och deras dåliga akustik. Man bör stödja personalen i planeringen av verksamheten för att möjliggöra stunder då man kan lugna ner sig. Utifrån den användarrespons som kommit in bedömer sektorn behovet av att renovera och ändra på lokalerna så att de stöder barnens uppväxt och lärande samt arbetet på bästa möjliga sätt. En pedagogisk expert inleder 2024 sitt arbete vid utvecklingstjänsterna inom fostrans- och utbildningssektorn. En av den pedagogiska expertens uppgifter är att utveckla lärandemiljöerna inom småbarnspedagogiken. I fortsättningen kan man höra sig för om personalens uppfattningar om fungerande lärandemiljöer i samband med auditeringar inom småbarnpedagogiken med hjälp av utvärderingssystemet Valssi som Nationella centret för utbildningsutvärdering har utvecklat.

Tillgängligheten i skol- och daghemslokaler med hänsyn till neuropsykologin och utvecklingen samt uppväxten och lärandet

Förordningen om byggnaders tillgänglighet (241/2017) främjar människornas likvärdighet. De bestämmelser som styr byggnadsbranschen betonar fysisk tillgänglighet. Sensorisk tillgänglighet beaktas främst med tanke på syn- och hörselnedsättningar. Tillgängligheten beaktas i service- och verksamhetsplaner för Helsingfors stads alla sektorer. En tillgänglighetsarbetsgrupp har utarbetat rapporten Helsingin kaupungin esteettömyyslinjausten toteutuminen 2022–2025 (Efterlevnaden av Helsingfors stads riktlinjer för tillgänglighet 2022-2025).

I forskningslitteraturen uppskattas att 15–20 % av alla människor är högkänsliga och belastas av stimulus i omgivningen. En större andel av barnen med olika intellektuella funktionsnedsättningar eller neuropsykologiska problem är högkänsliga. Problem med att bearbeta sensorisk information kan förekomma i daghemmet eller i skolan genom svårigheter i att hantera sitt eget beteende, koncentrationssvårigheter, inlärningssvårigheter, hyperaktivitet, starka känsloreaktioner eller lågt självförtroende. Problemen kan försvåra barnens lärande och funktioner i vardagen. Det är viktigt att beakta alla sinnen när nya daghems- och

skolbyggnader planeras, eftersom alla användare av lärandemiljöerna gynnas av en samlad sensorisk miljö. Sinnesvänliga miljöer minimerar den psykiska belastningen och barnen kan rikta sina psykiska resurser på lärande och konstruktiv växelverkan. (Hannukainen et al. 2019, Raimo 2023, Rajala 2022.)

Mångsidiga lärandemiljöer utnyttjas i ordnandet av förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen. Flera vuxna kan samtidigt leda undervisningsverksamheten och den pedagogiska verksamheten och antalet barn i undervisningsgrupper varierar under arbetsdagen utifrån situationen och barnens behov. En mångsidig användning av småbarnspedagogiska metoder och undervisningsmetoder samt materialen för dem av flera vuxna i en undervisningslokal kan belasta vissa barn. Det vore bra att placera ett lugnt utrymme med färre stimuli i daghems- och skolbyggnaderna där barnet kan lugna ner sig i belastande situationer. Skol- och daghemslokalerna ska även vara lätta att omforma så att det går att omordna utrymmena i dem, tillhandahålla arbetsutrymmen och möjliggöra arbete i små grupper för att minska de stimuli som miljön orsakar. Immateriell tillgänglighet nås genom att bygga lokaler som inte i onödan främjar utslagning och särskiljer barn och elever till exempel utifrån utgångspunkterna för stödbehovet. Vid behov skräddarsys och ändras barnets lärandemiljö enligt dess behov och/eller barnet ges de hjälpmedel som hen behöver för att delta i växelverkan och undervisningen. Man ska beakta även ett positivt attitydklimat som har att göra med människornas attityder mot varandra. I en lärandemiljö som är fri från attityder förverkligas likvärdighet och social integration medvetet och barnets delaktighet stöds aktivt. (Rajala 2022, Oksanen et al. 2019.)

Utvärdering av förskolans läge i samband med ett daghem eller en skola

Kraven på utvecklingen av lärandemiljöer inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen är likadana: lärandemiljöer ska vara flexibla och det ska gå att gruppera utrymmen för många slags pedagogisk verksamhet. Andra viktiga aspekter är till exempel likvärdighet, kulturell mångfald, ålder, säkerhet och eventuella stödbehov. (FCG, 2023.)

Lärandemiljön för ett barn inom förskoleundervisning har undersökts som ett fallstudie från både daghemmets och skolans perspektiv. Fördelarna med att ordna förskoleundervisning i en skola konstaterades vara att det gör övergången från förskoleundervisningen till nybörjarundervisningen lättare, samarbetet mellan lärarna tätare och ger möjligheten att skapa nya vänskapsförhållanden. Dessutom anser lärarna att det stöder barnets självkänsla att hen ses som "en elev". Nackdelarna med att ordna förskoleundervisning i en skola konstaterades vara svå-

righeter i att möjliggöra fri lek och att materialet inte alltid är riktat till barn under skolåldern. Barnen oroade sig för mobbning i skolmiljön, i synnerhet utomhus. Enligt undersökningen upplevdes det vara svårt för barnen i förskoleålder att anpassa sig till skolans rytm och tidsplan och lokalerna ansågs inte vara tillräckligt flexibla för verksamhet i smågrupper. (Havu-Nuutinen et al. 2014.)

Nationella centret för utbildningsutvärdering gav 2018 ut publikationen Grunder och rekommendationer för utvärdering av småbarnspedagogikens kvalitet. Enbart fysiska ramar säkerställer inte en högklassig småbarnspedagogik. Pedagogisk planering påverkar väsentligt hurdan verksamheten kommer att vara och på vilket sätt barnet upplever miljön och den verksamhet som ordnas där. Inom sektorn säkerställs att förskolebarnens fria och trygga lek lyckas oberoende av skolans storlek, att det finns tillräckligt med utrymme för gruppverksamhet och lek för förskoleelever och att alla grupper ryms i matsalen på ett ändamålsenligt sätt samt att lokalernas dimensionering bedöms realistiskt.

Forskningsarbetet Tulevaisuuden koulu (framtidens skola) med fostrans- och utbildningssektorn och Helsingfors universitet

Syftet med samarbetet mellan fostrans- och utbildningssektorn och Helsingfors universitet är att utreda hur lärare och elever i Helsingfors upplever de nya och förnyade lärandemiljöerna.

I undersökningens första fas insamlades lärarnas, personalens och elevernas erfarenheter av fyra skolor inom den grundläggande utbildningen. Utifrån det insamlade användarmaterialet konstateras att skolkommenskapen har identifierat att en flexibel skola lämpar sig för en lärandemiljö som utvecklar framtidens kunskaper, men samtidigt har det identifierats behov av att ändra verksamhetsätt. Det är svårt att samordna pedagogisk planering och arkitektur i en flexibel lärandemiljö i rätt tid. Staden fortsätter den gemensamma utvecklingen av lärandemiljöer utgående från pedagogiken både före och efter att lokalerna tas i bruk. Forskare rekommenderar att man identifierar de faktorer som möjliggör och hindrar flexibiliteten: en flexibel verksamhet och flexibla lokaler går hand i hand. En rapport om undersökningens preliminära resultat presenterades 8.10.2023 för fostrans- och utbildningsnämnden. Resultaten i fråga om den grundläggande utbildningen sammanfattas och sammanställs under våren 2024. De preliminära resultaten från enkäten till lärare och elever kompletteras under hösten och vintern med intervjuer och elevernas ritningar. Forskningsarbetet utvidgas från den grundläggande utbildningen till småbarnspedagogiken och gymnasieutbildningen. Materialinsamlingen i fråga om lokaler för småbarnspedagogik inleds hösten 2024. Med hjälp av forskningsresultaten vidareutvecklas planeringen av lärandemiljöer och planeringens

processer. Målet är även att producera anvisningar och stödmaterial för enheter för att förnya lärandemiljöer och utveckla verksamhetskulturen.

Sammanfattning

Det forskningsmaterial som samlades in för motionssvaret ger inte entydig information för en pedagogiskt motiverad storlek på daghem och skolor. Flera omständigheter påverkar resultaten från personalenkäten Kommun10 och det går inte att dra slutsatser om storleken på en enhet inom småbarnspedagogik utifrån informationen från personalenkäten. Forskningslitteraturen har inte upptäckt ett tydligt samband mellan läroanstaltens storlek och inlärningsresultaten. Personalen hörs under processer för att bygga nya eller bygga om existerande skolor och daghem och på så sätt får staden information som beaktas i planeringen av nya byggnader. De tillgänglighetsaspekter med tanke på barnens och elevernas neuropsykologi och utveckling, uppväxt och lärande som nämns i motionen samt personalens uppfattningar om pedagogiskt fungerande lokaler ska beaktas i anvisningarna för lokalplanering. Anvisningarna för lokalplanering och lokalplaneringsprocessen bedöms utifrån befintliga forskningsrön och responsen från personalen. Fostrans- och utbildningssektorn fortsätter forskningssamarbetet Tulevaisuuden koulu med Helsingfors universitet och utvecklar vidare planeringsprocessen av lärandemiljöer och producerar material för enheterna som stöd för att förstärka en pedagogisk verksamhetskultur.

Fostrans- och utbildningsnämnden och stadsmiljönämndens sektion för byggnader och allmänna områden har gett utlåtanden i ärendet. Dessutom konstaterade sektionen för byggnader och allmänna områden att staden i fortsättningen ska göra personalen delaktig från början av planeringen för att bedöma huruvida det är motiverat att göra enheten större till exempel genom sammanslagning. Enligt sektionen är det viktigt att utreda hur storleken på daghems- och skolbyggnader påverkar lärandet, utvecklingen, välmåendet och arbetsglädjen.

Motionssvaret stämmer överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § i förvaltningsstadgan besvarar stadsstyrelsen en motion som undertecknats av minst 25 ledamöter eller om de åtgärder som föreslås i motionen gäller flera sektorer.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Katja Rimpilä, stadssekreterare, telefon: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Bilagor

14.02.2024

Ärende/11

1 Valtuutettu Nuorteva Johanna Pedagogisesti perusteltu päiväkodin ja koulun koko

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 05.02.2024 § 71

HEL 2023-008682 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

05.02.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen: Lisätään kohdan "Kaupunkiympäristön ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen roolit tilahankkeidenmäärittelyssä" viimeiseksi kappaleeksi:

"Kaupunginhallitus painottaa omalta osaltaan vastauksessa esiin tuotua kasvatuksen ja koulutuksen henkilöstön tilahankkeisiin osallistamisen tärkeyttä ja edellyttää että tilahankkeiden hankepäätöksistä löytyvät tämän osallistamisen tulokset ja vaikutukset hankkeeseen selkeästi."

Lisätään kohtaan "Henkilöstön näkemykset päiväkodin ja koulun kokoon sekä näkemykset arjessa hyviin toimiviin tiloihin" lauseen "Päiväkotien tai koulujen kokoon liittyen ei ole kysytty aikaisemmin Kunta10- tai Fiilari- henkilöstökyselyissä, joten yksiselitteistä vastausta henkilöstön näkemykseen koulun tai päiväkodin koosta ei ole saatavissa." jälkeen:

"Kaupunginhallitus katsoo, että tällaista tietoa olisi hyvä tuottaa päätöksenteon tueksi."

Kannattaja: Minja Koskela

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Tuomas Rantasen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

14.02.2024

Ärende/11

29.01.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 16.01.2024 § 9

HEL 2023-008682 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan ja 24 muun allekirjoittaneen 21.6.2023 jätetystä valtuustoaloitteesta koskien pedagogisesti perusteltua päiväkodin ja koulun kokoa, ja tarkistaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala seuraa tilatarpeita alueilla ja tekee kaupunkiympäristön toimialalle esitykset toteutettavista koulu- ja päiväkotihankkeista. Päiväkodin ja koulun oppimisympäristö muodostaa pedagogisesti monipuolisen kokonaisuuden, joka tukee oppijan kasvua, oppimista, osallistumista ja yhteisöllistä tiedon rakentumista sekä vuorovaikutusta, ajattelua ja kokemuksia. Oppijan etu ja pedagogiikka ohjaavat suunnittelua ja toimintaa, kun uusia päiväkoteja ja kouluja suunnitellaan. Toimialalla on käytössä opas uusien oppimisympäristöjen ja tilasuunnittelun tueksi varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Oppaan laadintaan osallistui opettajia, johtajia, rehtoreita ja sekä toimialan asiantuntijoita tilapalveluista, palvelukokonaisuuksista ja kehittämispalveluista. Rakennushankkeen aikana henkilöstö osallistuu pedagogisen toiminnan suunnitteluun sekä tila- ja irtokalustesuunnitteluun. Oppijat osallistuvat irtokalustamis- ja pihasuunnitteluun. Irtokalustesuunnittelussa on osallistamistyöpajoja koko henkilökunnalle.

1. Kunta10 -henkilöstökyselyn tulokset suhteutettuna päiväkotien ja koulujen kokoon

Vuoden 2023 oppilastilaston mukaan Helsingin kaupungilla on 88 suomenkielistä peruskoulua, joissa opiskelee yhteensä 43 777 oppilasta. Suomenkielisen perusopetuksen koulujen oppilasmäärän vaihteluväli on 11-1221 oppilasta, keskimäärin suomenkielisissä peruskouluissa opiskelee 497 oppilasta. Ruotsinkielisessä perusopetuksessa on 14 peruskoulua ja oppilaiden kokonaismäärä on 4 208 oppilasta. Ruotsinkie-

listen koulujen oppilasmäärä vaihtelee 35-835 oppilaan välillä, keskimäärin ruotsinkielisessä peruskoulussa on 301 oppilasta. Helsingin kaupungilla on yhdeksän peruskoulua, jossa oppilasmäärä on yli 900 oppilasta.

Isoimmissa perusopetuksen kouluissa (yli 850 oppilasta) työskentelee rehtorin lisäksi kaksi tai kolme virka-apulaisrehtoria. Kunta10- henkilöstökyselyn tuloksia on tarkasteltu suurten (n. yli 850 oppilasta) ja keski suurten koulujen (n. yli 700 oppilasta) osalta, verraten tuloksia yhtenäisiin peruskouluihin, joissa ei ole virka-apulaisrehtorimallia (n. 400-700 oppilasta). Kunta10- henkilöstökyselyn tulokset ovat keskimäärin kehittyneet positiivisesti suurissa ja keskisuurissa kouluissa, joissa on yksi tai kaksi virka-apulaisrehtoria. Yhtenäisissä peruskouluissa, joissa ei ole virka-apulaisrehtoreita, Kunta10- tulokset ovat keskimäärin pysyneet vertailuvuosina samalla tasolla. Kunta10- tuloksissa on paljon hajontaa, ja heikkoja tuloksia sekä hyviä tuloksia on niin pienissä kuin suurissakin kouluissa.

Vuoden 2023 tilaston mukaan Helsingin kaupungilla on 152 suomenkielistä varhaiskasvatysyksikköä, joissa on yhteensä 24 548 lasta. Suomenkielisten varhaiskasvatysyksiköiden lapsimäärän vaihteluväli on 45-314 lasta, keskimäärin suomenkielisessä varhaiskasvatysyksikössä on 162 lasta. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa on 15 varhaiskasvatysyksikköä ja lasten kokonaismäärä on yhteensä 2095 lasta. Ruotsinkielisten yksiköiden lapsimäärän vaihteluväli on 90-182 lasta, keskimäärin ruotsinkielisessä varhaiskasvatysyksikössä on 139 lasta. Varhaiskasvatuksessa isoimmat yksiköt ovat vähintään 40 vakanssin yksiköitä, joissa on keskimäärin 220 lasta.

Varhaiskasvatysyksiköissä vastaavanlaista tarkastelua kuin perusopetuksessa Kunta10- tulosten kehityksestä ei ole tehty päiväkodin koon ja Kunta10- tulosten kehityksen osalta. Vuoden 2022 Kunta10- henkilöstökyselyssä käytettyjen mittareiden työ-, johtaminen- ja työyhteisö tuloksissa on hajontaa tarkasteltaessa eri kokoisia yksiköitä kaikilla johtamisrakenteen tasoilla (johtamisrakenteen kuvaus: taso 1 alle 30 vakanssia, taso 2 30-39 vakanssia, taso 3 vähintään 40 vakanssia). Yksikkörakennemuutoksia tapahtuu vuosittain, joten on vaikea tehdä päiväkotikohtaista vertailua koon mukaisesti. Varhaiskasvatuksessa tuloksiin vaikuttavat yksikkökoon lisäksi monet muut tekijät, kuten muutosilanteet tai henkilöstön saatavuustilanne. Varhaiskasvatuksen Kunta10- tulokset ovat olleet koko kaupungin tuloksien kärjessä ja esimerkiksi johtamisen ja työyhteisö mittarissa varhaiskasvatuksen tulokset olivat vuonna 2022 koko Helsingin tuloksia paremmat.

2. Henkilöstön näkemykset päiväkodin ja koulun kokoon sekä näkemykset arjessa hyviin toimiviin tiloihin

Tutkimuskirjallisuudessa ei ole havaittu selkeää yhteyttä oppilaitosten koon ja oppimistulosten välillä. Tilalliset ominaisuudet kuitenkin edistävät oppimista, keskittymistä ja opetukseen osallistumista. Opetustilojen tila- ja sisustusratkaisuilla on todettu olevan monia yhteyksiä oppimiseen, sosiaalisten taitojen kehittymiseen, itsenäiseen ja omatoimiseen oppimiseen ja itseluottamuksen kehittymiseen. Nämä osaltaan tuottavat myös neuropsykologista esteettömyyttä. Oppijoiden hyvinvointi ja oppiminen edistyy, jos opetustiloista on mahdollisuus päästä ulos opetustunnin aikana tai jos opetusta on välillä mahdollista toteuttaa kokonaan ulkona (Manca et al., 2020.). Tilojen suunnittelussa on huomioitava mahdollisuus järjestää työtila hiljaisessa ympäristössä, kun se on tarpeen.

Terveet tilat 2028 -selvityksen mukaan kunnallisissa päiväkodeissa työskentelevät vastaajat arvioivat yleisen turvallisuuden, paloturvallisuuden, valaistuksen ja poikkeustilanteisiin varautumisen olevan erittäin hyvällä tai hyvällä tasolla. Kehitettävää vastaajat havaitsivat lämpötilan säätämisen, henkilökunnan tilojen, ääniolosuhteiden, ilmanvaihdon ja liikuntatilojen osalta. Sillanpään väitöskirjan mukaan neliöiden määrä lasta kohden on lisääntynyt, mutta ulkoiluun tarkoitettu tila on vähentynyt. (FCG, 2023.)

Päiväkotien tai koulujen kokoon liittyen ei ole kysytty aikaisemmin Kunta10- tai Fiilari- henkilöstökyselyissä, joten yksiselitteistä vastausta henkilöstön näkemykseen koulun tai päiväkodin koosta ei ole saatavissa. Koulujen ja päiväkotien tilaprosesseissa kuullaan henkilöstöä ja tätä kautta saadaan tietoa huomioitavaksi uusien rakennusten suunnittelussa. Valmistuneista päiväkodeista ja kouluista kerätään käyttäjäpalautetta haastatteluin ja kyselymenetelmin rehtoreilta, päiväkotien johtajilta ja henkilöstöltä. Lautakunta toteaa, että on tärkeää tuoda kerätty käyttäjäpalautte myös lautakunnalle säännöllisin väliajoin.

Päiväkotien oppimisympäristöistä ja niiden toimivuudesta on henkilöstöltä kysytty vuoden 2022 varhaiskasvatuksen auditointien ja nykytilan kartoituksen yhteydessä. Tiimien itsearviointikyselyyn vastasi yhteensä 554 tiimiä koko kaupungista, vastausprosentti koko kaupungin osalta 30 %. Päiväkodin tiloihin liittyviä väittämiä oli kyselyssä kolme ja niiden toteutumista arvioitiin asteikolla 1—5. Väittämät olivat: Käytössämme olevat tilat mahdollistavat pitkäkestoisen ja keskeytymättömän leikin ryhmässämme (KA = 3,2), Käytössämme olevat tilat toimivat hyvin eri kasvu- ja kehitysvaiheissa oleville lapsille (KA = 3,4) sekä Käytössämme olevissa tiloissa on hyvä akustiikka (KA = 3,1). Eri varhaiskasvatustilaisuuksien välillä oli hajontaa väittämien arvioinnissa. Kyselyn tuloksia ei ole tarkasteltu suhteessa päiväkodin kokoon. Auditointitilaisuuksien keskusteluissa (N = 21) henkilöstö toi esiin useamman ryhmän jakamat tilat haasteellisina lasten pitkäkestoisen leikin tukemisessa. Auditointien

arvioinneissa osa yksiköistä nosti esille, että mahdollisuutta rauhoittamiseen ei aina ollut tilojen yhteiskäytön ja huonon akustiikan vuoksi. Henkilöstöä on tuettava toiminnan suunnittelussa, jotta rauhoittumisen hetket mahdollistuvat. Saadun käyttäjäpalautteen perusteella toimialan on arvioitava tilojen muokkaamisen ja korjaamisen tarve, jotta tilat tukevat mahdollisimman hyvin lasten kasvua ja oppimista sekä työskentelyä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kehittämispalveluissa aloittaa vuonna 2024 pedagoginen asiantuntija, jonka yhtenä tehtävänä on varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjen kehittäminen. Jatkossa henkilöstön käsityksiä toimivista oppimisympäristöistä voidaan kysyä varhaiskasvatuksen auditointien yhteydessä hyödyntäen Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen kehittämää Valssi-arviointijärjestelmää.

3. Esteettömyys koulu- ja päiväkotitiloissa neuropsykologisesta ja kehityksen, kasvun ja oppimisen näkökulmista

Asetus rakennuksen esteettömyydestä (241/2017) edistää ihmisten yhdenvertaisuutta. Rakennusala ohjaavat määräykset keskittyvät liikumisen esteettömyyteen, aistiesteettömyys huomioidaan lähinnä näkö- ja kuuloesteisyyden osalta. Esteettömyys huomioidaan Helsingin kaupungin kaikkien toimialojen palvelu- ja toimintasuunnitelmissa. Esteettömyystyöryhmä on laatinut Helsingin kaupungin esteettömyyslinjausten toteutumisen 2022-2025- raportin.

Tutkimuskirjallisuudessa arvioidaan, että 15–20 % ihmisistä on erityisherkkiä kuormittumaan ympäristön ärsykkeistä. Esiintyvyys on suurempi lapsilla, joilla on erilaisia kehityksellisiä häiriöitä tai neuropsykologisia ongelmia. Aistitiedon käsittelyn ongelmat voivat esiintyä päiväkodissa ja koulussa oman käytöksen hallinnan vaikeutena, keskittymisvaikeutena, oppimisvaikeutena, yliaktiivisuutena, voimakkaina tunnereaktioina tai heikkona itsetuntona. Ongelmat voivat vaikeuttaa oppijan arjen toimintoja ja oppimista. On tärkeää huomioida kaikki aistit uusien päiväkotitilojen ja koulurakennusten suunnittelussa, sillä kokonaisvaltaisesta aistiympäristöstä hyötyvät kaikki oppimistilojen käyttäjät. Aistivälilliset ympäristöt minimoivat ylikuormittumista ja oppijan voimavarat voivat kohdentua uuden oppimiseen ja rakentavaan vuorovaikutukseen. (Hannukainen et al. 2019, Raikamo 2023, Rajala 2022.)

Esi- ja perusopetuksen järjestämisessä hyödynnetään monimuotoisia oppimisympäristöjä. Opetus- ja kasvatustoimintaa voi ohjata useampi aikuinen samaan aikaan ja oppijoiden määrä opetusryhmissä vaihtelee työpäivän aikana tilanteiden ja oppijoiden tarpeen mukaan. Kasvatus- ja opetusmenetelmien sekä -materiaalien monipuolinen käyttö samassa opetustilassa monen aikuisen ohjaamana voi aiheuttaa kuormitusta joillekin oppijoille. Päiväkotitilojen ja koulurakennukseen olisi hyvä sijoittaa rauhallinen ja virikkeetön tila, jossa oppija voi rauhoittua kuormittavissa

tilanteissa. Koulu- ja päiväkotitilojen tulee myös olla helposti muokattavia, jotta ympäristöstä tulevia ärsykeitä voidaan vähentää tilaa uudelleen järjestämällä, työskentelytilojen tarjoamisella ja pienryhmätyöskentelyn mahdollistamisella. Aineeton esteettömyys saavutetaan rakentamalla tiloja, jotka eivät tarpeettomasti edesauta syrjäytymistä ja erittele oppijoita esimerkiksi tuen tarpeen lähtökohtien mukaan. Tarvittaessa oppijan oppimisympäristöä räätälöidään ja muokataan hänen tarpeidensa mukaan ja/tai oppijalle hankitaan hänen tarvitsemansa apuvälineet vuorovaikutukseen ja opetukseen osallistumiseksi. Oppimisympäristöissä tulee huomioida myös asenne-esteettömyys, jolla tarkoitetaan ihmisten asennoitumista toisiaan kohtaan. Asenne-esteettömässä oppimisympäristössä yhdenvertaisuus ja sosiaalinen integraatio toteutuvat tietoisesti, ja oppijoiden osallisuutta tuetaan aktiivisesti. (Rajala 2022, Oksanen et al. 2019.)

4. Arviointi esikoulun sijaintipaikasta päiväkodin tai koulun yhteydessä

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen oppimisympäristöjen kehittämisessä vaatimukset ovat yhteneväisiä: oppimisympäristöjen tulee olla muunneltavat ja ryhmiteltävissä monenlaista pedagogista toimintaa varten. Muita tärkeitä näkökulmia ovat esimerkiksi yhdenvertaisuus, kulttuurinen moninaisuus, ikätaso, turvallisuus ja mahdolliset tuen tarpeet. (FCG, 2023.)

Esiopetuksessa olevan lapsen oppimisympäristöä on tutkittu tapaustutkimuksena sekä päiväkodin että koulun näkökulmasta. Koulussa järjestettävän esiopetuksen etuina mainittiin esi- ja alkuopetuksen välisen siirtymän helpottuminen, tiiviimpi opettajien välinen yhteistyö sekä mahdollisuus uusien ystävyysuhteiden luomiseen. Lisäksi opettajien mukaan lapsen itsetuntoa tuki se, että hänet nähtiin ”oppilaana”. Koulussa järjestettävän esiopetuksen haasteina mainittiin vapaan leikin mahdollistuminen ja se, etteivät materiaalit aina ole alle kouluikäiselle suunnattuja. Kouluympäristössä kiusaaminen etenkin ulkotiloissa herätti lapsissa huolta. Haastavana tutkimuksen mukaan koettiin esiopetusikäisten sopeutuminen koulun rytmiin ja aikatauluun sekä tilojen joustamattomuus pienryhmätoimintaan. (Havu-Nuutinen et al. 2014.)

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus on julkaissut Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset vuonna 2018. Pelkät fyysiset puitteet eivät takaa laadukasta varhaiskasvatusta. Pedagoginen suunnittelu on olennaista siinä, millaiseksi toiminta muodostuu ja miten lapsi kokee ympäristön ja siellä järjestettävän toiminnan. On varmistettava että, esikoululaisten vapaa ja turvallinen leikki onnistuu koulun koosta huolimatta, esikoululaisten ryhmätoimintaan ja leikkiin on riittävästi tilaa ja kaikki ryhmät mahtuvat ruokalaan asianmukaisesti ja tilojen mitoitus on arvioitava realistisesti.

Tulevaisuuden koulu- tutkimusyhteistyö kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja Helsingin yliopiston kanssa

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja Helsingin yliopiston tutkimusyhteistyön tarkoituksena on selvittää helsinkiläisten opettajien ja oppijoiden kokemuksia jo toteutetuista uusista ja uudistetuista oppimisympäristöistä.

Tutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa on kerätty opettajien, henkilöstön ja oppijoiden kokemuksia neljästä perusopetuksen koulusta. Kerätyn käyttäjäaineiston pohjalta todetaan, että joustavan koulun soveltuvuus tulevaisuuden taitoja kehittäväksi oppimisympäristöksi on tunnistettu kouluyhteisöissä, mutta samalla on tunnistettu toimintatapojen muutostarpeita. Haasteena joustavissa oppimisympäristössä on pedagogisen ja tilallisen suunnittelun yhteensovittaminen oikea-aikaisesti. Oppimisympäristöjen yhteiskehittämistä jatketaan pedagogiikkaperusteisesti tilojen käyttöönoton molemmin puolin. Tutkijat suosittavat joustavuuden mahdollistajien ja esteiden tunnistamista: toiminnan joustavuus ja tilallinen joustavuus kulkevat käsi kädessä. Tutkimuksen välituloksia esiteltiin kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnalle 8.10.2023. Perusopetuksen tulokset tiivistetään ja kootaan yhteen kevään 2024 aikana. Opettajien ja oppijoiden välituloksia täydennetään syksyn ja talven aikana haastatteluilla ja oppijoiden piirrosmateriaalilla. Tutkimusyhteistyö laajenee perusopetuksesta varhaiskasvatukseen ja lukiokoulutukseen. Varhaiskasvatuksen tiloista aineiston keruu käynnistyy syksyllä 2024. Tutkimustulosten avulla oppimisympäristösuunnittelua ja suunnittelun prosesseja kehitetään edelleen. Tavoitteena on myös tuottaa ohje- ja tukimateriaaleja yksiköille oppimisympäristön uudistamiseksi ja toimintakulttuurin kehittämiseksi.

Yhteenveto

Aloitetta varten käytetty tutkimustieto ei anna yksiselitteistä tietoa pedagogisesti perusteltuun päiväkodin ja koulun kokoon. Kunta10- henkilöstökyselyn tuloksiin vaikuttavat monet seikat, eikä koulun tai varhaiskasvatussyksikön koon osalta voida nykyisten henkilöstökyselyihin perustuvan tiedon varassa tehdä suoria johtopäätöksiä. Tutkimuskirjallisuudessa ei ole havaittu selkeää yhteyttä oppilaitoksen koon ja oppimistulosten välillä. Uusien ja uudistettavien koulujen ja päiväkotien tilaprosesseissa kuullaan henkilöstöä ja tätä kautta saadaan tietoa huomioon otettavaksi uusien rakennusten suunnittelussa. Tilasuunnitteluohjeissa tulee huomioida aloitteessa mainitut esteettömyyden näkökulmat oppijoiden neuropsykologisen ja kehityksen, kasvun ja oppimisen kannalta sekä henkilöstön näkemykset pedagogisesti toimivista tiloista. Tilasuunnitteluohjeita ja -prosessia arvioidaan olemassa olevan tutkimustiedon ja henkilöstöltä saadun palautteen perusteella. Kasvatuksen

ja koulutuksen toimiala jatkaa Tulevaisuuden koulu- tutkimusyhteistyötä Helsingin yliopiston kanssa ja kehittää edelleen oppimisympäristön suunnitteluprosessia ja tuottaa yksiköille materiaalia pedagogisen toimintakulttuurin vahvistamiseen.

Käsittely

16.01.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Ozan Yanar: 1. ehdotus: (Lisäys kappaleen 7 loppuun):

Tilojen suunnittelussa on huomioitava mahdollisuus järjestää työtila hiljaisessa ympäristössä, kun se on tarpeen.

2. ehdotus (lisäys kappaleen 9 loppuun):

Lautakunta toteaa, että on tärkeää tuoda kerätty käyttäjäpalaute myös lautakunnalle säännöllisin väliajoin.

3. ehdotus (yhden lauseen korvaus kappaleessa 10):

Korvataan lause: "Tärkeää on tukea yksiköitä toiminnan suunnittelussa, jotta henkilöstö osaa pedagogisesti ohjata lapsia ja rauhoittumisen hetket mahdollistuvat."

Uusi muotoilu: "Henkilöstöä on tuettava toiminnan suunnittelussa, jotta rauhoittumisen hetket mahdollistuvat. Saadun käyttäjäpalautteen perusteella toimialan on arvioitava tilojen muokkaamisen ja korjaamisen tarve, jotta tilat tukevat mahdollisimman hyvin lasten kasvua ja oppimista sekä työskentelyä."

4. ehdotus (lisäys kappaleen 16 loppuun):

"On varmistettava että, esikoululaisten vapaa ja turvallinen leikki onnistuu koulun koosta huolimatta, esikoululaisten ryhmätoimintaan ja leikkiin on riittävästi tilaa ja kaikki ryhmät mahtuvat ruokalaan asianmukaisesti ja tilojen mitoitus on arvioitava realistisesti."

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi yksimielisesti Ozan Yanarin vastaehdotuksen.

12.12.2023 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Mari Silvennoinen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 40073

14.02.2024

mari.silvennoinen(a)hel.fi
Tommi Tiittala, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 22900
tommi.tiittala(a)hel.fi
Piia Nevala, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 34658
piia.nevala(a)hel.fi
Maiju Vantti, seniori HR-partneri, puhelin: 310 23070
maiju.vantti(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 14.12.2023 § 124

HEL 2023-008682 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään selvittävän henkilöstön näkemyksiä liittyen koulujen ja päiväkotien kokoon sekä hyviin ja arjessa toimiviin tiloihin. Lisäksi edellytetään selvittävän edellytykset esteettömiin koulu- ja päiväkotitiloihin neuropsykologisesta ja kehityksen, kasvun ja oppimisen näkökulmasta sekä arvioitavan esikoululaisille parasta kasvuympäristöä henkilöstön näkemyksiä sekä kasvatustieteellistä ja kehitys- ja neuropsykologista tutkimusta hyödyntäen. Aloitteessa esitetään myös laadittavan suuntaviivat tulevia rakennuksia varten kasvatustieteellistä sekä neuro- ja kehityspsykologista osaamista sekä laajaan henkilöstölle tehtävään kyselyyn perustuvaa tietoa hyödyntäen, ottaen monipuolisemmin huomioon periaate esteettömien tilojen rakentamisesta.

Kaupunkiympäristön ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen roolit tilahankkeiden määrittelyssä

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala seuraa alueiden palvelutilatarpeita ja tekee kaupunkiympäristön toimialalle esitykset toteutettavista koulu- ja päiväkotihankkeista tavoitteellisine laajuuksineen. Tarvittaessa kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ja kaupunkiympäristön toimiala tekevät yhdessä tilaverkkoselvityksen, jossa esitetyt palvelutilatarpeet sovitetaan tilaverkkoon toimitilastrategian ja omistajapoliittisten linjausten mukaisesti. Kun hanke on hyväksytyssä talonrakentamisohjelmassa ja kasvatusta ja koulutusta lautakunta on hyväksynyt tarvepäätöksen, kaupunkiympäristön toimiala käynnistää hankesuunnittelun.

Kaupunkiympäristön toimialan edustaja johtaa tilahankkeen suunnittelua ja toteutusta kaupungin hankkeelle asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala asettaa hankkeille pedagogiset tavoitteet sekä suunnitteluohjeistukseensa nojautuen ohjaa hankkeiden toiminnallista suunnittelua.

Hankkeiden projektiryhmään nimetään aina kasvatuksen ja koulutuksen toimialan edustaja, joka huolehtii toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta suunnitelmissa, tarpeen mukaan muita kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiantuntijoita kuullen. Suunnitteluvaiheessa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan edustaja järjestää käyttäjäkokouksia, joihin kutsuu mukaan käyttäjän edustajia ja tarvittavia asiantuntijoita.

Kaupunkiympäristön ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen keräämä palaute

Joka 2. vuosi tehtävässä kyselyssä kaupunkiympäristön toimialan tilat-palvelu kerää käyttäjiltä palautetta tiloista ja tilat-palvelun toiminnasta liittyen tilojen ylläpitoon, kuntoon, olosuhteisiin ja valmistuneiden hankkeiden toteutusprosessiin. Kyselyn tuloksia käsitellään myös yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kerää käyttäjiltä palautetta tilojen käytettävyydestä ja toimivuudesta noin puoli vuotta tilojen valmistumisen jälkeen. Saadun palautteen perusteella kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kehittää suunnitteluohjeitaan ja prosessejaan. Suunnitteluohjeistuksen kehittäminen tehdään yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa ottaen huomioon kaupungin muut, tilahankkeita koskevat ohjeet ja tavoitteet.

Aloitteessa pyydetty selvitykset ja arvioinnit

1. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala seuraa henkilökuntansa Kunta10-tuloksia ja tekee niistä tarvittavat johtopäätökset. Kunta10 kyselyn tuloksiin vaikuttavat monet seikat, eikä koulun tai varhaiskasvatyksen koon osalta voida nykyisen henkilöstökyselyihin perustuvan tiedon valossa tehdä suoria johtopäätöksiä. Hyviä ja heikompiä tuloksia on niin suurissa kuin pienissäkin kouluissa.

2. Kaupunkiympäristön toimialan teettämässä, joka 2. vuosi tehtävässä kyselyssä rakennusten käyttäjille ei tullut esiin toimipisteiden kokoon liittyvää palautetta.

3. Kaupunkiympäristön toimiala yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa vastaa tilojen fyysisestä esteettömyydestä (näkö-, kuulo- ja liikuntaesteettömyys) kaupungin esteettömyyttä koskevien linjausten ja ohjeiden mukaan. Kehityksen, kasvun ja oppimisen näkökulmasta esteettömyyden edellytysten selvittäminen tapahtuu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimesta. Kasvatuksen ja kou-

lutuksen toimiala ryhtyy selvittämään kasvatustieteellisiä ja neuropsykologisia tutkimuksia, jotta saadaan tutkittua tietoa esteettömien päiväkotien ja koulutilojen edellytyksistä.

4. Esikoululaisille parhaan kasvuympäristön arvioinnista, käyttäen hyväksi esikoulun opettajien ja hoitajien näkemyksiä sekä kasvatustieteellistä ja kehitys- ja neuropsykologista tutkimusta, vastaa kasvatuksen ja koulutuksen toimiala. Esiopetuksen erilaisia kasvu- ja oppimisympäristöjä on tutkittu tieteellisesti sekä päiväkodin että koulun näkökulmasta. Tutkimukset eivät yksiselitteisesti selitä esiopetukselle parasta oppimisympäristöä. Tällä hetkellä ei ole valmistelussa henkilöstökyselyä esiopetuksen sijainnista päiväkodin tai koulun yhteydessä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kerää tietoa tutkimuksista ja tekee suunnitelman henkilöstön näkemyksien selvittämiseen.

Yhteenveto

Suuntaviivojen määrittely tulevia koulu- ja päiväkotirakennuksia varten perustuen kasvatustieteelliseen ja neuropsykologiseen osaamiseen, laajaa kasvatuksen ja koulutuksen henkilöstölle tehtävää kyselyä hyödyntäen tapahtuu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiantuntijoiden toimesta. Kaupunkiympäristön toimiala tekee tiivistä yhteistyötä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa toiminnallisten suunniteluohjeiden sovittamisessa hankkeita koskeviin kaupungin muihin tavoitteisiin ja ohjeisiin, jotka koskevat muun muassa kokonaistaloudellisuutta, elinkaariominaisuuksia, ekologista ja teknistä kestävyyttä, turvallisuutta ja terveellisyttä. Viime vuosina valmistuneiden uusien päiväkotien ja koulujen investointikustannukset vaihtelevat yksikkökoon mukaan seuraavasti:

Vuosina 2018-2023 valmistuneet päiväkodit

- 140 tilapaikkaa (yksi kohde): 5 500 €/brm² ja 66 500 €/tp
- 150-250 tilapaikkaa (16 kohdetta): keskimäärin 4 750 €/brm² ja 50 500 €/tp
- 330-350 tilapaikkaa (kolme kohdetta): keskimäärin 4 500 €/brm² ja 45 000 €/tp

Vuosina 2019-2023 valmistuneet koulut

- 460-550 tilapaikkaa (kolme kohdetta): keskimäärin 4 429 €/brm² ja 44 120 €/tp
- 850-900 tilapaikkaa (kaksi kohdetta): keskimäärin 4 183 €/brm² ja 36 314 €/tp
- 1024-1258 tilapaikkaa (neljä kohdetta): keskimäärin 4 084 €/brm² ja 40 823 €/tp

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua tai jossa esitetyt toimenpiteet käsittävät useamman toimialan.

Lisäksi jaosto totesi, että jatkossa suunnittelun alkuvaiheesta lähtien on osallistettava nykyistä aikaisemmassa vaiheessa henkilöstöä sen arvioimiseen, onko yksikön koon kasvattaminen esimerkiksi yhdistämällä perusteltua. Jaosto piti tärkeänä, että koulu- ja päiväkotirakennusten koon vaikutusta oppimiseen, kehitykseen, hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen selvitetään.

Käsittely

14.12.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Jonni Lehtiranta: Lisäys lausuntoehdotukseen:

"Jaosto toteaa, että jatkossa suunnittelun alkuvaiheesta lähtien on osallistettava nykyistä aikaisemmassa vaiheessa henkilöstöä sen arvioimiseen, onko yksikön koon kasvattaminen esimerkiksi yhdistämällä perusteltua. Jaosto pitää tärkeänä, että koulu- ja päiväkotirakennusten koon vaikutusta oppimiseen, kehitykseen, hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen selvitetään."

Kannattaja: Otto Meri

Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti yksimielisesti hyväksyä Jonni Lehtirannan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Jonni Lehtiranta: Lisäys lausuntoehdotukseen:

"Jatkossa uusien koulusuunnitelmien toiminnallisuus varmistetaan esittelemällä päätöksenteon yhteydessä

(1) analyysi rakennuksen suhteesta ympäristöön (esimerkiksi näkymäsuunnat rakennukseen ja rakennuksesta, alueleikkauksia, otoksia naapurirakennusten materiaaleista ja väreistä) sekä

(2) analyysi ("kotipaikka-/sijoittumiskaaviot) oppilasryhmien kotipaikoista ja sijoittumisesta rakennukseen."

Jonni Lehtirannan vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

30.11.2023 Pöydälle

Esittelijä

tekninen johtaja
Kari Pudas

14.02.2024

Ärende/11

Lisätiedot

Päivi Etelämäki, yksikön päällikkö: 09 310 31871
paivi.etelamaki(a)hel.fi

§ 41

Motioner inlämnade vid sammanträdet

Beslut

Fullmäktigemotioner

- ledamoten Mirita Saxbergs motion om fler klasser för intensifierad undervisning i närskolorna
- ledamoten Nora Grotenfelts motion om ett försök med årsarbetstid inom småbarnspedagogiken
- ledamoten Ville Jalovaaras motion om en interaktiv servicekarta för vinterunderhållet i Helsingfors
- ledamoten Otso Kivekäs motion om färre trafikljusknappar för fotgängare
- ledamoten Eveliina Heinäluomas motion om att inleda en kartläggning av småindustriområden

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

14.02.2024

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 30, 31, 37, 38, 39, 40 ja 41 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 32, 33 ja 34 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianomainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

14.02.2024

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

14.02.2024

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

14.02.2024

Muistathan asiain yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiaksi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

3 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 35 ja 36 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen
- viranomaisen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen, asianosaisen ja muun valittamaan oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

14.02.2024

Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Hallinto-oikeuden aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.00-16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

14.02.2024

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai ehyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinnaksulaissa (1455/2015) säädetään. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

14.02.2024

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

ANVISNINGAR FÖR SÖKANDE AV ÄNDRING

1 FÖRBUD MOT SÖKANDE AV ÄNDRING

30, 31, 37, 38, 39, 40 och 41 § i protokollet.

Ändring i beslutet får inte sökas eftersom beslutet gäller beredning eller verkställighet.

Tillämpat lagrum: 136 § i kommunallagen

2 BESVÄRSANVISNING

32, 33 och 34 § i protokollet.

Ändring i beslutet söks genom kommunalbesvär.

Besvärsrätt

Ändring i beslutet får sökas

- av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part)
- av en kommunmedlem

Besvärstid

Kommunalbesvär ska anföras inom 30 dagar efter att man fått del av beslutet.

Besvärsskriften ska lämnas in till besvärsmyndigheten senast besvärstidens sista dag under besvärsmyndighetens öppettid.

Om beslutet har delgetts per post anses en part ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet sändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

Om beslutet har delgetts som elektroniskt meddelande anses en part ha fått del av beslutet tre dagar efter att meddelandet sändes, om inte något annat påvisas.

Dagen då man fått del av beslutet räknas inte in i besvärstiden. Om sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdagen,

14.02.2024

första maj, jul- eller midsommarafton eller en helgfri lördag får besvärshandlingarna lämnas in första vardagen därefter.

Besvärsgrunder

Kommunalbesvär får anföras på den grunden att

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter
- beslutet annars strider mot lag

Ändringssökanden ska framföra besvärsgrunderna innan besvärstiden går ut.

Besvärsmyndighet

Kommunalbesvär anföras hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter är:

E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Adress: Banbyggarvägen 5
00520 HELSINGFORS
Faxnummer: 029 56 42079
besöksadress: Banbyggarvägen 5
Telefonnummer: 029 56 42000

Besvär kan anföras även via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst på adressen <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/sv>

Formen för och innehållet i besvärsskriften

Besvär ska anföras skriftligen. Elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvärsskriften ska uppges:

1. det beslut i vilket ändring söks, (det överklagade beslutet);
2. till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (yrkandena);
3. grunderna för yrkandena;

14.02.2024

4. vad besvärsrätten grundar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

I besvären ska dessutom ändringssökandens namn och kontaktuppgifter uppges. Om en laglig företrädare eller ett ombud för ändringssökandens talan, ska också dennes kontaktuppgifter uppges. Medan besvären är anhängiga ska förvaltningsdomstolen utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna.

Besvären ska också innehålla postadressen och en eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas (processadress). Om ändringssökanden har uppgett flera processadresser, kan förvaltningsdomstolen välja till vilken av dem den skickar de handlingar som hänför sig till rättegången.

När den som har begärt omprövning anför besvär över det beslut som fattats med anledning av begäran om omprövning, får denne lägga fram nya grunder för sina yrkanden. Ändringssökanden får framställa nya yrkanden endast om de grundar sig på förändrade förhållanden eller på omständigheter som ändringssökanden fått kännedom om efter det att tidsfristen för begäran om omprövning gått ut.

Till besvärsskriften ska följande fogas:

1. det överklagade beslutet med besvärсанvisning;
2. utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa;
3. de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Rättegångsavgift

En rättegångsavgift tas ut med stöd av lagen om domstolsavgifter (1455/2015) hos den som söker ändring. I ett ärende som marknadsdomstolen har behandlat som första instans tas avgiften ut oberoende av utgången.

Om förvaltningsdomstolen ändrar det överklagade beslutet till förmån för ändringssökanden tas ingen rättegångsavgift ut.

Protokoll

14.02.2024

Protokollsutdrag och -bilagor som hänför sig till beslutet skickas på begäran. Handlingar kan beställas från Helsingfors stads registratorskontor.

Skyddad e-post: <https://securemail.hel.fi/>

Använd alltid skyddad e-post när du skickar personliga uppgifter.

Nämnd alltid diarienumret (t.ex. HEL 2021-000123) i ditt meddelande om ditt ärende redan har upptagits till behandling vid Helsingfors stad.

E-postadress: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postadress: PB 10
00099 HELSINGFORS STAD

Besöksadress: Norra esplanaden 11-13

Telefonnummer: 09 310 13700

Registratorskontoret är öppet måndag–fredag kl. 08.15–16.00

3 BESVÄRSANVISNING

35 och 36 § i protokollet.

Ändring i beslutet söks genom kommunalbesvär.

Besvär rätt

Ändring i beslutet får sökas

- av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part)
- av en kommunmedlem
- av en myndighet i ärenden som hör till dess verksamhetsområde
- av förbund på landskapsnivå och kommuner för vars område den markanvändning som anges i planen har konsekvenser
- av en registrerad lokal eller regional sammanslutning i ärenden som hör till dess verksamhetsområde.

Besvärstid

Besvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Besvärsskriften ska inlämnas till besvärsmyndigheten senast den sista dagen av besvärstiden under besvärsmyndighetens öppettid.

14.02.2024

En kommunmedlem, en part eller en annan aktör som har besvärsmätt anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

Dagen för delfåendet räknas inte in i besvärstiden. Om sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommarafton eller en helgfri lördag får besvärshandlingarna inlämnas första vardagen därefter.

Besvärsgrunder

Besvär får anföras på den grunden att

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter
- beslutet annars strider mot lag.

Besvärsmyndighet

Besvär anföras hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Förvaltningsdomstolens besöksadress är:

E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Adress: Banbyggarvägen 5
00520 HELSINGFORS
Faxnummer: 029 56 42079
Telefonnummer: 029 56 42000

Förvaltningsdomstolen är öppen måndag–fredag kl. 8.00–16.15.

Besvär kan anföras även via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst på adressen <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/sv>

Formen för och innehållet i besvärsskriften

Besvär ska anföras skriftligt. Elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvärsskriften, som ska riktas till besvärsmyndigheten, ska uppges

- det beslut i vilket ändring söks
- på vilka punkter ändring söks och vilka ändringar som yrkas
- på vilka grunder ändring söks.

14.02.2024

I besvärsskriften ska ändringssökandens namn och hemkommun uppges. Om ändringssökandens talan förs av hans eller hennes lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har uppgjort besvären, ska i besvärsskriften även uppges namn och hemkommun för denna person.

I besvärsskriften ska vidare uppges den postadress och det telefonnummer under vilka meddelanden i saken kan tillställas ändringssökanden.

Besvärsskriften ska undertecknas av ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet. Ett elektroniskt dokument behöver emellertid inte kompletteras med en underskrift om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet och integritet.

Till besvärsskriften ska fogas

- det beslut i vilket ändring söks genom besvär, i original eller kopia
- ett intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller en annan utredning över när besvärstiden har börjat
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sin begäran, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten.

Rättegångsavgift

Förvaltningsdomstolen tar ut en rättegångsavgift med stöd av lagen om domstolsavgifter (1455/2015) för behandlingen av ärendet. Om förvaltningsdomstolen ändrar det överklagade beslutet till förmån för ändringssökanden tas ingen rättegångsavgift ut. Avgifter tas inte ut i vissa ärendegrupper eller hos dem som enligt bestämmelser någon annanstans i lag är befriade från avgifter. Den som inlett ärendet är betalningsskyldig och avgiften gäller per besvärsskrift.

Protokoll

Protokollsutdrag och -bilagor som hänför sig till beslutet skickas på begäran. Handlingar kan beställas från Helsingfors stads registratorskontor.

Skyddad e-post: <https://securemail.hel.fi/>

Använd alltid skyddad e-post när du skickar personliga uppgifter.

Nämn alltid diarienumret (t.ex. HEL 2021-000123) i ditt meddelande om ditt ärende redan har upptagits till behandling vid Helsingfors stad.

E-postadress: helsinki.kirjaamo@hel.fi

14.02.2024

Postadress: PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
Besöksadress: Helsingfors stads registratorskontor
Norra esplanaden 11-13
Telefonnummer: 09 310 13700

Registratorskontoret är öppet måndag–fredag kl. 08.15–16.00.

14.02.2024

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Reetta Vanhanen
puheenjohtaja
ordförande
30 - 39 §, osa 40 §, 41 §

Harry Bogomoloff
puheenjohtaja
ordförande
osa 40 §

Antti Peltonen
pöytäkirjanpitäjä
protokollförare

Pöytäkirja tarkastettu
Protokollet justerat

Maaret Castrén

Eveliina Heinäluoma

Marcus Rantala

Ozan Yanar

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Dokumentet är elektroniskt undertecknat.

14.02.2024

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.hel.fi 21.02.2024.

Protokollet har hållits tillgängligt i det allmänna datanätet på adressen www.hel.fi 21.02.2024.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6